

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A háboru.

Budapest, márczius 20.

Ha kitör a háboru, minden jó hazafinak kötelességét teljesíteni kell. E kötelesség lényege az, hogy teljes erejével csapatunk győzelmén kell munkálkodnia és oda kell hatnia, hogy a diadal minél ragyogóbb és fényesebb legyen. De addig, míg az első magyar asszony gyászruhát nem ölt, hogy szerb golyótól talált fiát keservesen megsirassa, még egyszer kötelességünknek gondoljuk, hogy e mindenképpen borzasztó háboru bűnös kovácsainak felelősségét szabatosan megállapítsuk.

Hiúságával arányban nem álló tehetségű ember indította meg a lavinát. Bizonyos, hogy az Aehrenthal-érát megelőző diplomácia mozdulatlanlansága nem volt ideálunk. De ezt a tétlenséget olyan tempóval helyettesíteni, mint amilyenel a mostani külügyminiszter helyettesítette, egyértelmű volt a katasztrófa lehetőségével. Aehrenthalnál kisebb hiúságú és nagyobb tehetségű diplomata sem birkózhatott volna meg könnyedén a föladdal, de ahogy ő fogta meg a problémát, az a mód egyenesen a józan észbe ütközött.

Nem felel meg a valóságnak az az állítás, mintha a török alkotmányosság

váratlan megszületése egyenesen ide szorította volna a monarchiát. A török fordulat csak cselekvésre buzdította a monarchia diplomáciáját; de hogy az annexió brüsszki mozdulatán kívül nem lett volna más kivetítő út, ez csak olyan megrögzött gonosztevő-védekezés, mint az, hogy „kérem, nagyságos ur, muszáj volt gyilkolnom, nem tehettem másképen.”

Különösen mi magyarok nem tiltakozhatunk eléggé olyan háboru ellen, melyből egyáltalában semmiféle hasznunk nem lehet, akármilyen diadallal végződjék is. Ebből a háboruból csak kár, szenvedés és pusztulás fog ránk szakadni. Vérszegény gazdasági életünk majdnem meg fog merevedni és ami aktivitás van ebben az országban, mintegy varázsütésre fog eltűnni. A lakosság zöme a harcztérre fog menni, arra a harcztérre, amely elképzelhetetlen szenvedést jelent millió és millió család számára. A kivitt diadal hasznára lesz esetleg az osztrák gazdaságnak, a német gazdaságnak, de a miénknek, a béklyóvertnek, nem lehet hasznára. Annyi tenger tennivalónk van idehaza, hogy egyáltalában semmiféle szükségünk nincs fegyverrel utat csinálni aktivitásunknak. Akárhogy forgassuk is a háboru várható következtét, csak azt látjuk, hogy az számunkra

talán több milliárd újabb terhet és néhány ezer kioltott emberéletet jelenthet.

A minap célzást tettünk arra ezen a helyen, hogy Németország mostani magatartását egyáltalában nem lehet a „hü és mindvégig kitartó szövetséges” javára írni. A „Times”-nak ma Budapestre érkezett számában hosszú cikk van, mely Anglia és Németország flotta-fegyverkezésével foglalkozik. Fejtegetései során többek között azt mondja a cikkíró, hogy Ausztriát minden valószínűség szerint Németország hajtotta bele a mostani bonyodalmakba. A germán világ impérium tervébe pompásan beleillik a mostani helyzet és Németország Ausztriát használja fel arra, hogy a germánságot Keleten előrenomja. Németország az, mely „hü” magatartásával behajszolja Aehrenthal urat az intranzigens álláspontba s innen a háboruba, hogy azután „Németország olyan nagy lehessen, mint amilyen megszire a német nyelv elér.”

Ez az angol okoskodás födi a miénket és alkalmasint a valóságot is. Vilmos császár éles szeme észrevette a monarchia külügyminiszterének határt nem ismerő tettvágyát és ezt arra használta fel, hogy „hü” szövetségességét fitogtassa. Mindenki láthatja ebből, hogy a monarchia mostani politikája nemcsak a magyarság közvetlen érdekeivel

A mulatós ember.

— Szerző felolvasta a Petőfi-társaság legutóbbi diszülésén. —

Minden mulatós embernek
Szomoru a vége.
Van valami, ami nem fér
Bele a lelkébe.
Nem úgy van az, amint mondják,
Kergeti csak nehéz gondját;
Szebb a világ panasz nélkül.
A mulatós ember, hej! de
Könnyen békül.

Minden mulatós embernek
Nagyon sok a dolga;
Ami neki terhére van:
Küldi a pokolba.
Kérő szóra meg nem lágyul,
De azt várja a világtul,
Hogy ez törjön meg a kedvén:
Akkor volna igazán csak
Minden rendjén!

Minden mulatós embernek
Szíve jobb, mint másnak.
Bánatának jobb birót már
Senki nem találhat;
Amíg beszél: szeme könnyben;
Elbánhattok most már könnyen
A ezudarral, aki bántott,
Hej, csak segíts neki szidni:
A világot!

Minden mulatós embernek
Nagy a bölcsesége;

Nincs oly tudós, aki az ő
Elvét utólrérje:
Az volt csak a futó bolond,
Aki embert igába vont!
Durvit, gyilkol csak a munka!
Siess élni, itt a halál
A nyomunkba!

Minden mulatós embernek
Józsanság az elve.
Röstelné, ha szenvedélyből
Egy korty bort lenyelne;
Más az, mikor öröm éri,
Vagy ha szívét bánat vérzi.
Avagy, olykor, barátságbul
Igaza van: „nem lehet az
Ember fábul.”

Minden mulatós embernek
Nagy a bátorsága;
Czikkázik az isten-nyila!
Fittyet se vet rája.
Szaladgálnak az emberek;
Ő, a vitéz, meg nem remeg.
Dul a vihar legjavában:
Ő csak mulat, amugy isten
Igazában!

Minden mulatós embernek
Tűz emésztí házát;
De ő alszik. Álmából a
Lángok föl nem rázzák.
Dolmánya is tüzet kaphat
El nem oltja, vele hamvad...
Csak egy nagyot sóhajt rája.
Föl nem kelti az Arkangyal
Trombitája.

Pap Zoltán.

Két automobil.

Irta: Hevesi József.

(Utányomás tilos.)

I.

Hochet gróft két dolog miatt irigyelte az egész kaszinó. Elsőben és legfőképpen azért, mert a bájos Miranda, a Nagyopera csodaszép táncosnője őt tüntette ki kegyeivel. Másodszorban pedig, mert a leggyorsabb, legszébb és legbiztosabb automobilnak ő volt a tulajdonosa.

Mirandáért az egész aranyifjuság járta a bolondját. Mert Miranda igazi parisienne volt, akiről méltán mondhatták: „Me a la légéréte de l'hirondelle et la subtilité d'un parfum” könnyed, mint egy feeske és subtilité d'un parfum” könnyed, mint egy feeske és subtilis, mint a parfum. Emellett kedves volt és nagyon szellemes. Szépségével a szíveket, szellemével a lelkeket hódította meg. Minden férfi a lábánál hevert.

De ő minden férfi közül Hochet gróft választotta. A hirneves gavallért. A nagy sportsmant. Az asszonyok bálványát. Őt boldogította bűbajos szerelmével, őt foglalta mosolygásának szivárványába és formás, szép karjai szerelmi mámorban csak Hochet gróf nyaka körül fonódtak.

Ami pedig az automobilt illeti, hát az meg a legtökéletesebb volt, amit ezen a téren a technika művészete teremtett. Valóságos csoda! A legelső rendű gyárnak legelső-rendű alkotása.

Minden versenyben győztes. Igazi favorit. A Gordon cup diadalmas győzője. A já-

ellenkezik, hanem jövőjével. A magyarság érdekeivel egyenesen ellenkezik akár a germánság, akár a szlávok tulsulya. Mert akármelyik hatalmasodik el, föltétlenül veszélyeztetni fogja nemzeti létünket. A mi érdekünk az, hogy a mostani helyzet még jó ideig fönmaradjon, a Balkán-államok tagozódása ne változzék meg — mindaddig, míg a magyar nemzeti állam teljesen kiépítve nincsen. Nyilvánvaló tehát, hogy minden olyan összeütközés, mely alkalmas a mostani egyensúly megbontására, sújtja a magyarságot is.

A bécsi diplomácia természetesen nem képviseli a magyarságot. Még ha Aehrenthal urnál keményebb agyu ember állna is az élén, akkor is germán érdekek hordozója lenne. Ilyen impresszionista és terrorista allűrökkel bíró embertől azonban, mint amilyen a külügyminiszter, egyáltalában nem várható, hogy önálló akció szolgálatába álljon és hogy a maga útján járjon.

Nem csodálható, hogy ez az ember apránként becsusztatta a monarchiát a háboru örvényéig. Természetesen, korus nem hiányzott. Katonapárt mindenütt van, Bécsben is van. E párt felfogása az, hogy meg kell végre-valahára mutatni, hogy a katona a bakancs befűzésén kívül egyebet is tud. Aztán meg az előléptetés, a dupla szolgálati év, a presztizs kifényesítése sem tarka czicza. A polgári elemek között is akadnak leűtők, szállítók, lelkiismeretlen fráterek, kik tüzelnek háborura. De gondolkodó embereknek még most, az utolsó pilanában is azon kell dolgozniok, hogy a bünyösök el ne érhessek céljukat. Ne legyen háboru, mely tőlünk magyaroktól nemcsak anyagi és véráldozatot követel, hanem amelyik úgy lehet a magyarság létét is kockára vetheti.

A politika világából

Budapest, márczius 20.

A miniszterelnök Bécsben.

— Közös minisztertanács a háboruról. —

A király Budapestre jön.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután három órakor *Abrányi Kornél* miniszteri tanácsos, dr. *Német Alfréd* miniszterelnöki fogalmazó, és titkára, dr. *Bárczy István* kíséretében Bécsbe utazott. Holnap délelőtt a király külön kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt, aki azután résztvesz azon a közös minisztertanácsban, amelyben valószínűleg a király elnökle mellett megállapítják annak az utolsó jegyzéknek szövegét, amelyet a jövő hét elején fog a szerb kormánynak átnyújtani gróf *Forgách* belgrádi követ.

A kormány környezetéből ma nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy a magyar kormány Bécsben is erőteljesen állást foglal a béke mellett, amint a magyar közvélemény is a leghatározottabban ellene van a háborunak. Egyedül *Szemere Miklós* szeretne gyönyörködni a vérontásban, de az ő háborut követelő felszólalásából mindenki megérezte, hogy bécsi megrendelésre adta a bankot. Bécsben ugyanis a trónörökös, *Luengerék* és a hadvezetőség egy része a háboru mellett van és ennek a csoportnak, amelyben a magyarok legvéresebb ellenségei dominálnak, áll szolgálatában *Szemere Miklós* is. Ezzel szemben a király és környezete határozottan békés szándéku és a magyar kormány is ehhez a felfogáshoz csatlakozott. A miniszterelnök holnapi audienciája és az ezt követő közös minisztertanács tehát igen nagyjelentőségű lesz, mert ekkor fog eldőlni, hogy a háboru-párti *Aehrenthal* meg fogja-e tudni győzni a királyt, vagy pedig a király fog-e határozottan állást foglalni a béke fentartása mellett.

A félhivatalos „Bud. Tud.”, amely este

még azt jelentette, hogy dr. *Wekerle Sándor* miniszterelnök ma délután *Abrányi Kornél* miniszteri tanácsos és dr. *Bárczy István* titkár kíséretében Bécsbe utazott és hangsúlyozta, hogy a miniszterelnök bécsi útja kizárólag külügyekkel van összefüggésben, a késő éjjeli órákban váratlanul azt jelenti, hogy az a hír, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök ma este Bécsbe érkezett volna, félreértésen alapszik.

A háborus előkészületek kissé háttérbe szorították a belpolitikai kérdéseket. Az új politikai alakulásnál hir szerint arról is volt szó, hogy a minisztériumok beosztásában is változás álljon be, különösen a kereskedelmi minisztérium ügykörét akarják kétfelé osztani és két minisztériumot kívánnak a mai minisztérium helyett felállítani. Egyik lenne a vasuti minisztérium, a másik pedig az ipar- és kereskedelmi minisztérium. Mindezek a kérdések az új alakulással együttesen nyernének megoldást. Minden valószínűség szerint már a jövő héten a képviselőház érdemleges tanácskozásai végét érnek és a húsvéti szünet egy héttel előbb veszi kezdetét, mint máskor. A kormány ezt a szünetet fel fogja használni, hogy Bécsben a tanácskozásokat fölvegye. A kormánynak eredetileg is az volt a szándéka, hogy az adójavaslatok letárgyalása után a mai bizonytalan helyzetből való kibontakozásra a lépéseket megtegye. A háborus előkészületek azonban eddig akadályul szolgáltak a tanácskozások megkezdésére s így még lehet egy-két javaslatot letárgyalni, de alapjában véve ez már nem egységes politikai akció. Abban a nehéz helyzetben, amelyben Magyarország van, csak szilárd és biztos alapokon nyugvó kormányzat működhetik az ország javára sikeresen. A koalíció csak ideiglenes kialakulás volt, ennek életét nem lehet tovább meghosszabbítani. Ezért kell most már a bank kérdésében is dönteni, hogy az ország lássa a dolgoknak világos kialakulását.

A döntő események Budapestén fognak játszódni a jövő hónap második felében, ami-

rása már szinte röpülés volt. El is nevezte *Sleipmir*-nek, mint ahogy az északi monda hősnék *Odennek* nyolczlábú csodálovát hívták.

Ezért a két dologért volt *Hochet* gróf a társaság legirigyeltőbb tagja.

II.

Az irigyek között a legsárgább érzést a fiatal *Osmonde vicomte* táplálta *Hochet* gróf iránt.

A szép *Mirandáért* epedett a kis vicomte vértető, lelketemészto vágyakozással. A szép *Miranda* kívánatos ajkaiért, menyországotígérő mosolyáért, tánczának tündéri igézetéért és azokért a sejtelmes gyönyörökért, melyeket egész termete elárult.

Hochet gróffal azonban nem tudta fölvenni a versenyt. A daliás sportsman biztosan ült a kegyek nyergében és *Miranda* a legridegebb visszautasításban részesítette minden közeledési kísérletét.

Nagy volt emiatt *Osmonde vicomtenak* a szomorúsága. Ugy fogyott, szinte szemlátomást, mint egykoron *Echo*, a boeotiai hegyi nympaha, aki *Narcisszus*ért epedett hiába.

A kis vicomte egyre csak *Mirandáról* álmodozott és szenvedélye már olyan lángokban csapongott, hogy barátai aggódni kezdték érte.

Ha *Osmonde vicomte* a mythológiai korban él vala, azt kellene hinnai, hogy valamelyik kegyelmes szívű istennő szánakozott meg rajta, talán *Aphrodite*, vagy *Eros* és az jött segítségére valami jó tanácsosál.

De a kis vicomte a modern kor gyermeke volt és lelkének sugallatát, hogy miképen bánta meg a szép *Mirandát*, egyszerü intui-

ciónak, ridegebben szólva egy diplomatikus ötletnek tartotta.

III.

Az ötletére *Hochet* gróf másik szerencsés szenvedélye: az automobil vezette.

Valami azt sugta neki, hogy az automobil az a trompf, melyet *Mirandáért* ki kell játszania.

Az egyik szenvedélylyel kell legyőznie a másikat.

Megkönnyebbitette vállalkozását, hogy *Miranda* is egész boldnja lett *Sleipmir*-nek, a csodagépnek. *Hochet* gróffal együtt minden versenyben részt vett és mámoros lélekkel élvezte a diadalmas finishek izgató pillanatait, a nézők ujongását, amint a lilaszínű *Sleipmir* a határzsinórhoz elsőnek eljutott.

A kaszinóban nem kis csodálkozást kellett, mikor *Osmonde vicomteről* kitudódott, hogy ő is fölcsapott autoistának és hogy már egy új gépet is rendelt meg egy világhírű automobilgyárban.

Erről a gépről ő maga csodadolgokat beszélt. Hogy milyen szellemes a konstrukciója, hogy milyen remekül lesz építve, hogy milyen hallatlan gyorsaságot tud kifejteni.

Már nevet is adott neki:

Arion.

Ez volt annak az isteni csodalónak is a neve, melyen *Adrastus* király *Theba* kapui mellől menekült.

Napról-napra újabb és újabb részleteket tudott róla beszélni, amikkel a kaszinó tagjait egészen felizgatta.

Sőt annyira ment — hiszen az volt a tulajdonképeni célja! — hogy *Hochet* gróf-

nak fogadást ajánlott, hogy *Sleipmir* legyőzi majd *Arion*.

Hochet gróf állotta a fogadást és csakhamar megalakult a jury, mely a két csodagép versenyének föltételeit, az indulás idejét, az utirányát és minden egyéb részletet a legpontosabban megállapította.

IV.

Az utirányra nézve *Páris*—*Marseille*ban állapodtak meg.

A start egy kellemes tavaszi reggel történt meg.

Hochet gróft — mint mindig — most is elkísérte útjában a szép *Miranda*, akinek a nyakában ott lógott az automobilisták talizmánja, egy kis medaillon *Szent Kristóf* képével és ezzel a felirással:

Saint Christophe, guidez nous sur notre chemin!"

A fogadás összegét, amely igen jelentékeny volt, a gróf már előre is odaigérte *Mirandának*.

A fiatal *Osmonde vicomte* egyedül volt a chauffeurjével.

Remek utjuk volt és amint a két kengyelfutó vasesoda a pompás országuton tavaszáguldott, a benne ülők teli tüdővel szívták magukba a tavaszi levegőt.

Már az első órában igen nagy aggodalom fogta el a szerelmes párt: *Hochet* gróft és a bájos *Mirandát*.

Mert minden elfogultságuk daczára, amit a saját gépjük, a *Sleipmir* iránt éreztek, nem tagadhatták maguk előtt sem, hogy az *Arion* igen komoly és igen veszedelmes vetélytárs.

És aggodalmukat egyre jobban megokolta az *Arion* gyönyörű menete.

A második órában már egérutat nyert

kor a király hosszabb tartózkodásra ideérkezik. A félhivatalos jelentés szerint az érkezés napja még minczen megállapítva. A királynak ez a budapesti időzése igen nagy jelentőségű tehát ugy belpolitikai szempontból, mint a külügyi helyzetet illetőleg, mert azt is jelenti, hogy a szerb háboru esetében a legfőbb haditanács itt fog székelni.

A kongrua-javaslat.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

A kongrua-javaslatot — a kormány és a néppárt, illetve a püspöki kar között létrejött kompromisszum alapján eszközölt módosításokkal — ma a függetlenségi párt is elfogadta. Az értekezleten, miután az udvarnagyi bíraskodásról szóló javaslatot vita nélkül elfogadták, Mérey Lajos ismertette és ajánlotta elfogadásra a kongrua-javaslatot. Nagy Dezső szólott elsőnek a kérdéstről és sérelemként említette föl, hogy a római szentszék egyáltalában nem előzékeny a magyar kormány iránt, pedig mi ugyancsak igyekszünk a papság kedvébe járni. Róma barátságátlan viselkedését mutatja az is, hogy a görög-katolikusok magyar nyelvű liturgiája elé folyton újabb akadályokat gördít. Ballagi Aladár a protestáns papok érdekében szólal föl, mert úgy látja, hogy a protestáns papok, akik családok emberei, a nötlenségre kényszerített katolikus lelkészekkel szemben anyagilag hátrányban vannak. Ugron Gábor polemizál Ballagival és azt fejtegeti, hogy ez a javaslat azt célozza, hogy valamennyi felekezet papja egyenlő elbánásban részesüljön. Zakariás János, Szentkirályi Zoltán és Sággy Gyula felszólalása után gróf Apponyi Albert reflektált a felszólalásokra és intalva arra, hogy a papság milyen erős munkatársra a magyarosítás nagy munkájában, kérte az értekezletet, hogy a javaslatot a negyedik szakaszban már ismert módosításával fogadja el. Ez meg is történt.

Az értekezletről ezt a hivatalos jelentést adták ki:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma délután 5 órakor Hoitsy Pál elnöklésével értekezletet tartott. A kormány részéről jelen voltak Apponyi Albert gróf és Günther Antal miniszterek.

a kis vicomte gépe és nagyot túlkölve hagyta el versenytársát, a Sleipnirt, miközben Osmonde vicomte igen mélyen bókolva köszöntötte a grófot és Mirandát, kiket ime elhagyott.

A szép tánczosnő egészen magánkívül volt.

Bántotta a vereség és bántotta a fogadás nagy összegének elvesztése.

Hochet gróf is idegesen rágta a bajuszát és egyre igazgatta a gépet.

De hiába, már csak egy nagy szürke porfelhő mutatta Arion utját.

A Sleipnir nem tudta utólélni, ha csak valami csoda, vagy baleset nem történik, vagy pedig, ha —

Igen. Az asszonyi fufang!
Itt már csak ez segíthet.

V.

Már lila színeket festett az alkony, mikor a távolból Lyon városának körvonalaát megpillantották.

Itt pihenőt beszéltek meg egy előre kijelölt garageban.

Osmonde vicomte alig nyerhetett annyi előnyt, hogy Lyonból már eltávozhott volna. A gép ellátása, egy kis evés és pihenő legalább egy órát igénybe vesz. Egyórát előnye pedig aligha van az Arionnak. Hiszen a Sleipnir pompásan haladt az egész uton.

És a szép Miranda lelkében reménység kezdett ébredezni. Ha Osmonde vicomte-ot még Lyonban találják: akkor... akkor... akkor még nincs elveszem semmisen.

És amint a városhoz közeledtek, a szép tánczosnő hirtelen a fejéhez kapott.

A gróf észrevette.
— Mi az, drágám?

továbbá Tóth János, Mezőssy Béla, Meskó László és Désy Zoltán államtitkárok. A jegyzőkönyvet Hódy Gyula vezette.

Petrogalli Oszkár, az igazságügyi bizottság előadója, behatóan ismertette az udvarnagyi bíraskodásról szóló törvényjavaslatot, amelyet az értekezlet minden Lozzászólás nélkül egyhangulag elfogadott.

Mérey Lajos a pénzügyi bizottság előadója a kongruáról szóló törvényjavaslatot ismertette részletesen és ajánlotta elfogadásra. Nagy Dezső, Ballagi Aladár, Zakariás János, Szentkirályi Zoltán, Ugron Gábor és Sággy Gyula felszólalásai után Apponyi Albert gróf miniszter reflektált az egyes megjegyzésekre és szolgál a kért felvilágosításokkal. Majd a részletes tárgyalás során a miniszter bejelentette, hogy a 4-ik szakasznál módosítást fog benyújtani, melyet egyuttal a párttal is ismertetett és kérte annak elfogadását.

A párt a törvényjavaslatot ugy általánosságban, mint részleteiben a közoktatásügyi miniszter által bejelentett módosításaival együtt egyhangulag elfogadta.

Budapest, márczius 20.

A bán és a fumei kormányzó Wekerlénél.
Báró Rauch Pál horvát bán, aki ma reggel titkára, dr. Krencsics kíséretében Budapestre érkezett, a mai délelőttön tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josipovich Géza horvát miniszterrel. — Gróf Nákó Sándor fumei kormányzó, aki ma Budapesten tartózkodott, hosszabb tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel. A tanácskozás egy részébe bevonták báró Rauch Pál horvát bánt is.

Visontai Rakovszkról. Visontai Soma orsz. képviselő ma hosszabb nyilatkozatban válaszolt Rakovszky István tegnapi támadására, amelyben többek között ezeket mondja:

Rakovszky István titkos tanácsos ur, a képviselőház alelnöke és méltóságának egyik kifejezője, ma egy gorombáskodó és bárdolatlan hangu nyilatkozatban nekem ront. Megtámad egy német lapban abból az alkalomból, hogy a Fejérváry-kormány törvénytelen tényei megtorlást célzó igazságügyi bizottsági jelentést legutóbb a Házban képviseltem. Nekem tesz szemrehányást, aki bár becsületesen

vállalom a felelősséget, de utóvégre mégis nem egyéni álláspontomat, hanem az igazságügyi bizottság döntését, felfogását és előterjesztését képviseltem a Házban. Nos hát, az egész vád alá helyezési kérdésben elejétől fogva egészen a Ház határozathozataláig, ha fordult elő őszinteség hiánya és két-színűség, ugy mindezt az egész parlamentben csak egy férfit képviselte. És ez Rakovszky István ur volt. Mikor az igazságügyi bizottság megbízásából annak idején elkészítettem eredeti előadói jelentésemet, hogy azt az igazságügyi bizottság ülésén előterjeszsem, szerencsém volt lakásomon az alelnök urhoz, aki különösen a 17-ik században vépadra hurczolt Strafford angol miniszter példájával dobálódzva arra kért, értesítem majd az igazságügyi bizottság üléséről, ahol ő a házszabályokban gyökerező jogánál fogva a Fejérváry-kormány vád alá helyezését fogja proponálni. Midőn az igazságügyi bizottság ülését kitűzte, az ülés napjáról táviratilag értesítettem az alelnök urat. De aki a bizottságnak sem ezen, sem későbbi ülésein soha sem jelent meg, hogy ígéretét beváltsa, hanem ehelyett, amikor csak találkozom vele, uton-utófélen dörmögött és vádlindítványával fenyegetődött, az illetékes fórumtól pedig mindig távol maradt: az Rakovszky ur volt. Itt van egy másik momentum. Az igazságügyi bizottság utolsó, február 12-iki ülésén az én eredeti előterjesztésemről és rezolúciómól eltérő szövegű javaslatot tett magáévá, mely bár az én munkálatomat alapul fogadta, de különösen a tények megállapításánál rövidebbre fogja a dolgot. Rakovszky titkos tanácsos ur igen jól tudja, — hiszen beszélgettünk erről, — hogy ezt a szöveget és különösen annak ténymegállapító részét — melyet Rakovszky ur a „Pester Lloyd“-ban annyira kifogásolt, — egy miniszteri értekezleten állapították meg. Tudja, hogy ezen a értekezleten a többi minisztereken kívül ő exszel-lencziája gróf Zichy Aladár miniszter ur is jelen volt, aki különösen élesen folyt be a szöveg megállapításába. És ime, Rakovszky ur rávaszkodó tet-téssel a „Pesten Lloyd“-ban mégis a gyakorlatlan, felületes „Beschwichtigungshofrat“-nak, már mint nekem, tulajdonítja egészen a Házhoz benyújtott szöveget. De a titkos tanácsos urra az is jellemző, hogy ámbár a márczius 18-án (osütörtökön) napirenden volt Fejérváry-féle vádígyet öt nappal előbb tüzték napirendre és a sajtó ezt behatóan kö-zölte, tehát neki e kitűzésről és az ügy tárgyalásá-ról határozott tudomással kellett birnia, ő attól az üléstől mégis távol maradt. Az illetékes fórumon megint nem jelent meg, hogy amivel annyit fenye-getődött, végre beváltsa. A vége az lett, hogy kuruczokó keserveinek könyeit báró Fejérváry szomszédságában, a „Pester Lloyd“- hasábjain sirja el.

Szinte alélt hangon nyögdécselt a szép leány:

— Elszédültem. Nem jól érzem magamat.

A grófot nyugtalanság fogta el.

— Megállítsam a gépet?

— Ne... ne... hiszen mindjárt Lyonban vagyunk. Addig talán kibírom.

— De, drágám, ha gondolod, én...

— Csak hajtsd!... csak hajtsd!...

Alig egy negyedóra mulva benn voltak Lyonban. És a legelső garageban megpillantották az Ariont, melyen nagy buzgósággal dolgozott a kis vicomte és a chauffeurje.

Miranda arczán a diadal mosolya futott végig.

VI.

Üdvözölték egymást.
Nem minden guny nélkül.

— Valami kis hiba van, — szólta a vicomte. — De nem lényeges. Az Arion azért mégis előbb fog végigrobogni a rue Cannebiéren, mint a Sleipnir.

— Vederemo! — szólta a gróf és lesegítettte Mirandát, aki egyre szédülésről panaszkodott.

A gróf csak biztatta, hogy majd elmulik, ha egy kicsit pihenni fog és ha nyugodtan megebédel. — És ezzel beléptek az étterembe.

A vicomte nem mutatkozott. Ugy látszik, nagyon igénybe vette az a sérülés, melyet az Arion szenvedett.

A gróf ebédet rendelt és intézkedett, hogy a Sleipnirt rendbehozzák.

Miranda nem evett semmit és egyre panaszkodott, hogy szédül és nagyon rosszul érzi magát.

A gróf most már igen aggódni kezdett

és kijelentette, hogy ha Miranda nem érzi magát elég erősnek, ő inkább abba hagyja a versenyt és nem folytatja az utat.

De ez ellen Miranda a legélenkebben tiltakozott.

Ó nagyon rosszul érzi magát, nem is merné tovább folytatni az utat. De azért a világot sem szabad a versenyt feladni. Menjén a gróf csak egyedül. Ó itt marad, kipihen magát és megvárja majd az ő visszatérését.

A gróf először hallani sem akart arról, de Miranda esküdözött, hogy neki folytatnia kell az utját, és pedig minél előbb. Mert éger-utat kell nyernie az Arion előtt, melynek ugy látszik, valami komolyabb sérülése van.

És nem nyugodott addig, míg a grófot az automobilba nem ültette és a Sleipnir ki nem száguldott a garageból.

VII.

Osmonde vicomte pedig csak ezt várta. Alig indult el a gróf, ott hagyta az automobilját és a magára maradt Mirandához lépett:

— Madame, az én Arionomnak nem volt és nincs is semmi baja. Csak szimuláltam a sérülést, hogy alkalmat adjak önnek, alkalmat arra, hogy... hogy... oka legyen. Látom, hogy igazán okos asszony és kellő időben van migrainje. Ön itt maradt. Csak önön mulik most, hogy én azonnal induljak-e a gróf után és megnyerjem a versenyt, vagy itt maradjak-e és csak egy óra mulva folytassam az utamat, mely esetben már nem tudnám a Sleipnirt utólélni?

Miranda lesütötte a szemét és kaczerán mosolyogva mondá:

— Maradjon!

Háboru vagy béke.

— A helyzet bizonytalan. —

A tegnapi békereményiség mára ismét megcsappant. Tegnap ilyenkor már majdnem kétségtelenné gondolta mindenki, hogy a háborút a hatalmak közbelépése folytán sikerült elkerülnünk, de mára ismét aggasztóvá vált a helyzet. Egyrészt a hatalmak nem lépnek fel olyan energiával Belgrádban, mint a tegnapi hírek jelentették, másrészt Szerbia sem hajlandó a hatalmak szavára annyit adni, mint gondolni lehetett volna.

Nem mondjuk, hogy a hatalmak nem akarják a békét, hisz hiába lokalizálnák a háborút s hiába öríznék meg semlegességét minden hatalom, azért abban a háboruban, mely Szerbia s monarchiánk közt kiütne, az egész kulturvilág érdekelve volna s hatásait az egész világon éreznék, épp úgy, mint ahogy megéreztek az orosz-japán háborúét is a világ minden gazdasági piacán. De a hatalmak egymás iránt érzett bizalmatlansága sokkal nagyobb, hogy még ilyen nemzetközi veszedelemmel szemben is egységes elhatározást tudnak magukat elhatározni. Sőt még az olasz jegyzékkel szemben is, amelyet még Ausztria-Magyarország is hajlandó volna elfogadni, nem egységes az európai hatalmak álláspontja, mert Oroszországban már most, mielőtt még Szerbia nyilatkoznék, azt mondják, hogy Szerbia „nemzeti követeléseit” abban ki nem elégítették. S így hánnyire hangoztatja is Oroszország, hogy Szerbiát békére inti, tény az, hogy az ilyen és hasonló kijelentésekkel már előre szuggerálja neki, hogy a békés megoldással meg ne elégedjék. S végül is a katasztrófa bekövetkezik, abban Oroszországnak lesz a legnagyobb része, amely a hatalmakkal szemben elfoglalt külön álláspontjával lehetetlené tette azt a hatást, amit a hatalmaknak egységes és határozott fellépése Belgrádban okvetlen előidézett volna.

Minthogy Oroszország kétszínű politikája ennyire nyilvánvaló, sem az európai politika centrumaiban, sem Bécsben nem nagyon bizakodó ma a hangulat s ha a béke reményét teljesen nem is adták még fel, úgy látszik, nálunk is komolyan kezdenek a háboru lehetőségével számolni. Az a miniszteri rendelet, mely ma jelent meg Bécsben és Budapesten s mely a büntetőtörvénykönyvre való hivatkozással hűtlenségnek mondja s öt évig terjedhető államfogság terhével tiltja el a csapatmozdulatoknak nyilvánosságra hozását, azt sejteti, hogy nagyobb arányú mozgás előtt állunk. Eddig mindig azt lehetett sejtetni, hogy a monarchia egy nagy hadseregnek a szerb határon való összevonásával akar Szerbiára hatni, de ha ez lett volna a cél, akkor a hadsereg mozdulatairól szóló hírek közzététele éppen a monarchia békepolitikájának lett volna segítő eszköze. De úgy látszik, hogy a hadsereget ma már egye-

nesen háborus célból viszik a szerb határra és Boszniába s Szerbiát nem figyelmeztetni, hanem meglepni és letiporni akarja a monarchia. Ha háborura kerül a sor, akkor tényleg ez az egyetlen mód arra, hogy a béke minél előbb helyreállítható legyen, mert ennek a háborúnak sokáig elhúzódnia nem szabad. Hisz már eddig is rengeteg pénzünkbe került s a monarchia nem bírja ki anyagi viszonyainak megrendülése nélkül azt, hogy egy amugy is költséges háborút hosszú ideig viselhesen. Egy bécsi szakember éppen tegnap számított ki, hogy már eddig is több mint kétszáz millióba került a fegyverkezés s hogy ha háboru üt ki, akkor egy milliórdnál többre fognak kerülni a katonai költségek. Rémes összeg ez, ha meggondoljuk, hogy minő kedvezőtlen most a monarchia gazdasági helyzete. Arra, hogy ezt az összeget belföldön szerezzük be, gondolni sem lehet, tehát külföldi kölcsönre szorulunk. Egy hadikölcsön pedig mindig uzsoraüzlet, hisz Oroszország is a 4 és fél százalékos hadikölcsönét Franciaországban csak 88-as árfolyamon tudta elhelyezni, ami körülbelül 9 százalékos kamatozásnak felel meg. Ha mi tekintetbe vesszük, hogy a magyar koronajáradék mai árfolyama 90.30, akkor attól kell tartanunk, hogy nem fogunk nyolcz-kilencz százaléknál olcsóbb kölcsönt kapni mi sem, sőt talán még ezenkívül is olyan súlyos feltételek mellett, amelyeket évtizedekig sem tudunk majd kiheverni. Hogy ez mit jelent az amugy is pangó iparunkra és kereskedelmünkre, azt könnyű átlátni, ha tudjuk, hogy az 1907. évi hitelválság pusztításait még mindig sanyli a monarchia. A háboru gazdasági előszelét máris el kell szenvednünk az Osztrák-Magyar Bank részéről. Az Osztrák-Magyar Bank tegnapi tanácsülésén Pranger vezértitkár kijelentette, hogy a jegybank állása ma annyira kedvező, hogy ha nem volna fenyegető a háboru veszedelme, a leszámítolási kamatláb a mai 4 százalékról 3 és fél százalékra szállíthatnák le, az adómentes bankjegytartalék 164 millió korona s a jegybank összes bankjegyei majdnem teljesen fedezve vannak arannyal s hogy 1250 millió korona értékű arany van a bank pinczéiben, tehát sokkal több, mint bármikor a jegybank fennállása óta. De a jegybank nem szállíthatja le a kamatlábat, mert a mostani késhegyre állított külpolitikai viszonyok miatt a váltóárfolyamok rosszabbodtak s a pénzkereslet előreláthatólag a napokban ismét emelkedni fog.

Tehát egész gazdasági életünk máris érzi a fenyegető háboru árát, mert az a sok száz millió is, amit eddig a hadsereg egy részének mobilizálására s felszerelésére költöttünk, a piactól vonatott el s most még hozzájárul ehhez az Osztrák-Magyar Bank abnormisan magas kamatlába, amely az első puská-

elsülése után még emelkedni is fog. A gazdasági életünkre tehát valóságos katasztrófa lenne a háboru. Mindehez hozzájárul a rengeteg véráldozat, a sok halott és sebesült, a sok árva és özvegy, tönkretett családok nyomora és a sok tönkremenő egzisztencia. „Der Krieg ist ein trauriger Geselle” — mondja Goethe. Mi ezt érezzük már most, mikor még meg sem kezdődött a csatazaj.

Tilalom a sajtónak.

A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja a magyar királyi minisztériumnak rendeletét a katonai intézkedések hírlapi közzétételének tilalma tárgyában, amely a következőképen hangzik:

„Minthogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közöltek, amelyek amellett, hogy a lakosságot indokolatlanul nyugtalanítják, a véderő elhelyezéséről és mozdulatairól is tájékoztatást nyújtanak: a magy. kir. minisztérium a fegyvereserő állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erősítvények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről és minőségéről, vagy szállításáról szóló hírlapi közléseket ezennel megtiltja.

Az ilytartalmu közleményeknek sajtó útján való közzétételét az 1878. évi V. t.-cz. 456. szakasza öt évig terjedhető államfogházzal és 4000 forint terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. Ez a tilalom a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítások hírlapi közzétételére nem terjed ki.

Budapest, 1909. márczius 20-án.

Wekerle, s. k.

A hatalmak akciója.

Belgrádi jelentések szerint tegnap ismét három hatalom képviselője tett a szerb kormánynál előterjesztést a konfliktus békés megoldása érdekében, rámutatva arra, hogy Bécsben is meg van ez a diszpozíció. Gróf Forgách tegnap hosszasan tanácskozott az olasz követel, akit öt Tittoni utasítására kereste föl s azt mondta, hogy a hatalmak beavatkozásával legalább egy időre biztosítva van a békés állapot. Ha ezalatt az idő alatt sikerülne Szerbia hazai kedvét gazdasági engedelményekkel és talán a szandzsákon keresztül vivő út átengedésével lecsillapítani, akkor nem lehetetlen, hogy Ausztria és Magyarország még további koncessziókat is fog tenni Szerbiának és Montenegrónak. Pétervárott elterjedt hírek szerint, Franciaország, Anglia és Oroszország Bécsben ki fogják jelenteni, hogy a legutóbbi szerb jegyzéket abban az értelemben fogták fel, hogy Szerbia minden területi és politikai követeléséről lemond. Egyidejűleg ez a három hatalom fel fogja kérni a szerb kormányt, hogy ezt a felfogást egy újabb, minden kétséget kizáró nyilatkozattal erősítse meg.

Berlini diplomáciai körökből jelentik, hogy a szignatárius hatalmak kormányai minden rendelkezésükre álló eszközzel rá akarják bírni a belgrádi kabinetet, hogy válaszoljon kielégítő módon a monarchia új jegyzékére, amelyet a jövő héten fog gróf Forgách átnyújtani és jelentse ki hivatalosan az osztrák-magyar monarchiával szemben, hogy a nagyhatalmak helyesen értelmezték az utolsó szerb jegyzéket, mikor azt magyarálták ki belőle, hogy Szerbia lemond területi és politikai igényeiről. Arra nézve biztosítékot kaptak a hatalmak, hogy a bécsi külügyi kormány jegyzéke sem formájára, sem tartalmára nézve nem lesz ultimátum, hanem mintegy újabb felvilágosításkérés, mivel a legutóbbi szerb jegyzék sok tekintetben homályos volt.

Szerb álláspont.

Szerb kormánykörökben feszült figyelemmel várták Ausztria-Magyarország újabb jegyzékét. Ezen feszültség azonban a külföldi lapoknak azon hírére, hogy a nagyhatalmak Belgrádban barátságos lépéseket szándékoznak tenni, tetemesen csökkent. Azok az aggodalmak, hogy Ausztria-Magyarország egyenes és határozott lépést tett, jórészt megszűntek és bizalommal tekintenek a nagyhatalmak közvetítő lépése elé. Belgrádban most ismét biztos talajt éreznek lábuk alatt. Azt mondják, Szerbia mindenkor azt az álláspontot foglalta el és védte, hogy a boszniai kérdésben *csak a nagyhatalmakkal, nem pedig Ausztria-Magyarországgal kell tárgyalnia*. Szerbia kijelentette és ma is azt vallja, hogy csak a nagyhatalmak együttesen illetékesek az annexió kérdésének tisztázására. Ennél fogva természetes, hogy Szerbia a nagyhatalmak határozatának fentartása nélkül engedelmeskedni fog, mert nem kételkedik abban, hogy az európai konferencia Bosznia kérdését csak úgy fogja megoldani, hogy egyrészt az igazságnak is elég tétessék, másrészt pedig Európában oly helyzet teremtesék, amely nemcsak ideiglenesen, hanem hosszú időre biztosítja a békét. Szerbiának erőszakkal kikényszerített nyilatkozata sem a monarchiára, sem pedig Európára nézve nem birna gyakorlati értékkel. Nem ügyes strucc-politikáról van szó, hanem azon veszélyek alapos elhárításáról, amelyek állandóan veszélyeztetnék az európai békét. Ily veszély rejlik abban, hogy a boszniai kérdést a szerb nép vitális érdekeinek tekintetbe vétele nélkül akarták megoldani. Szerbia rendületlenül bíz a hatalmak bölcsességében, akiket nemcsak az új helyzet teremtésének érdeme fogja illetni, hanem egyúttal a felelősség is fogja terhelni. Minthogy Szerbiát is becsületes és őszinte békeszeretet hatja át, okvetlenül engedelmeskedni fog mindazon tanácsoknak, amelyek az önálló állam méltóságával nem ellenkeznek, abban a meggyőződésben, hogy a nagyhatalmak e tanácsadás előtt a boszniai kérdés megoldása tekintetében megegyezésre lépnek. Az ily magatartás révén Szerbia nem lesz kénytelen a boszniai ügyből kifolyólag Ausztria-Magyarországgal szembenállani, ami a béke megzavarásának komoly veszélyét idézhetné elő.

Az ultimátum elhalasztása.

Az ultimátum átadásának idejéről Bécsből megbízható diplomáciai forrásból a következőket jelentik:

A hatalmak újból azt a kívánságukat fejezték ki, hogy Ausztria-Magyarország halassza el még egyszer Szerbiához intézett válaszjegyzékének átnyújtását. Ausztria-Magyarország hajlandó ezt a kívánságot teljesíteni, és így gróf Forgách a monarchia válaszjegyzékét Szerbia e hónap 14-iki jegyzékére nem kedden, vagy szerdán, hanem csak később fogja Belgrádban átnyújtani. A hatalmak az osztrák-magyar jegyzék átnyújtásának újabb elhalasztása folytán időt fognak nyerni és lehetővé válik rájuk nézve az, hogy megegyezésre jussanak abban a kérdésben, hogy a hatalmak Belgrádban milyen lépést tegyenek. A hatalmak akciója kettős. Az egyik arra irányul, hogy Szerbiát békés nyilatkozatra bírják, a másik akciónak pedig az a célja, hogy a konferencia összeülését biztosítsák. Ezzel a két akcióval áll összefüggésben az a kérdés, melyet az angol kormány Ausztria-Magyarországhoz intézett. Grey külügyi államtitkár tudni óhajtana, hogy milyen precíz feltételek mellett hajlandó a boszniai ügyet elintéztetnek tekinteni? Bécsből erre valószínűleg azt a választ fogják adni, hogy Ausztria-Magyarország Szerbiától azt követeli, hogy igényeiről feltétlenül mondjon le, és hogy a konferencia ilyen előzmények után, tekintettel arra, hogy az Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött egyezmény a nemzetközi jog értelmében érvényes tényt alkotott, csupán az annexió regisztrálására szorítkozzék. A konferencia létrejöttének érdekében ez idő szerint hivatalosan fáradozik az olasz kormány amaz ismeretes javaslata révén, mely az Ausztria-

Magyarország és Szerbia közötti vitás kérdést a konferencia programjából teljesen kirekeszti.

A monarchia álláspontja.

Bécsből jól értesült helyről a következőket jelentik:

A nagyhatalmak között élénk táviratváltás van a Belgrádban teendő diplomáciai eljárás egyöntetűségének biztosítási céljából, de eddigelé a tárgyalások nem vezettek kézzelfogható eredményre s a helyzet lényegesen nem változott. Az osztrák-magyar monarchia tudatta illetékes helyeken, hogy szívesen fogadja a békeakeziót, de álláspontjához minden körülmények között ragaszkodik s egyelőre bevárja a diplomáciai lépések eredményét. Szerbiával szemben is várakozó álláspontra helyezkedik a monarchia. A hangulat Szerbiában maradt a régi és semmiféle mutat arra, hogy a belgrádi kormány engedelemre volna hajlandó. Ez egyébként a monarchiára nézve most még közömbös és csak akkor fog hitelt adni a józanabb felfogásnak, ha a szerb kormány határozottan és kétértelműség nélkül hivatalosan kijelenti, hogy teljesíti a monarchia feltételeit. Majd csak a jövő héten fog elválni, hogy lehet-e számítani a szerb kormány őszinteségére, ha a Belgrádban átnyújtandó utolsó jegyzékre kielégítő választ ad. Ez a felelet még teljesen bizonytalan, épp úgy azt sem lehet megállapítani, hogy számíthat-e sikerre az olasz kormány javaslata, amelyet a konferencia dolgában terjesztett a hatalmak elé, mert még nincs hivatalos jelentés róla, hogy a kormányok hogy fogadták a római indítványt.

Ferencz Ferdinánd véleménye.

Ferencz Ferdinánd trónörökös egy olyan személyiséggel folytatott barátságos beszélgetés közben, mely személyiség a trónörökös teljes bizalmát bírja, állítólag ama meggyőződésének adott kiejelést, hogy a háboru elkerülhető lesz.

Ujabb szerb provokáció.

A szerb kormány szerdán az összes hatalmakhoz, Ausztria-Magyarország kivételével, újabb körjegyzéket intézett, amelyben a jelenlegi helyzetről való felfogását ismerteti. A jegyzéknek sem alakjában, sem tartalmában nem található valamely értelmes helyreigazítás, hanem ehelyett az egészen az a gondolat vonul végig, hogy Szerbia Ausztria-Magyarországgal nem akar tárgyalni, és azzal nincs is tárgyalni valója. A jegyzék tartalma szerint a szerb kormány tudomást szerzett arról, hogy utolsó válasza Bécsre és Budapestre nem elégitette ki, és pedig azért nem, mert a jegyzékben a bosnyák kérdés tárgyalása elutasított. Ezen sajátosságos bevezetés után a jegyzék az Ausztria-Magyarországtól várható újabb jegyzékkel foglalkozik, és ezt bizonyos mérvben már előre is bírálhatja. Kijelenti ugyanis, és pedig meglehetősen erős kifejezésekkel, hogy abban az esetben, ha az osztrák-magyar jegyzék ultimátumot tartalmazna, akkor Szerbia nem fegyverkezne le, hanem a hatalmakhoz fordulna. Csupán, ha a hatalmak egyöntetűen kívánják a lefegyverzést, akkor lenne ennek eleget. Ha pedig, így végződik a jegyzék, Ausztria-Magyarország támadást kezdene, akkor Szerbia becsületéért és nemzeti existenciájáért is küzdeni fog.

Szerbia római követe a helyzetről.

A „Tageblatt“ római tudósítója meglátogatta Gruics szerb követet, aki azt mondta neki, hogy a helyzet valamivel javult, miután Németországot is megnyerték a konferencia

eszméjének. Németország is kezdi belátni, hogy Európa békéjét csak a konferencia biztosíthatja, amelynek döntését Szerbiának, valamint Ausztriának és Magyarországnak föltétlenül el kell fogadnia. Arra a kérdésre, hogy mit remél Szerbia a konferenciától, Gruics ezt felelte:

— Nemzeti existenciájának és kereskedelmének biztosítását.

— Követel-e Szerbia területi engedményeket? — kérdezte ezután az újságíró.

A követ erre a kérdésre nem akart felelni és csak azt mondta, hogy minden a nagyhatalmak döntésétől függ.

Gruics aztán még a következőket jelentette ki:

— Nem hiszi, hogy Ausztria és Magyarország ultimátumot fog intézni Szerbiához, már a konferenciára való tekintettel sem. Boszniáról való formaszere lemondásról épp oly kevésbé lehet szó, mint például arról, hogy Olaszország lemondjon Trientról, vagy Triesztről. Igazán csak eszményi javokról van szó s Ausztria és Magyarország nem követelheti Szerbiától, hogy erkölcsi öngyilkosságot kövessen el. Közvetlen tárgyalással ezt a kérdést, amelynek nemzetközi karaktere van, nem lehet elintézni. Erről a kérdéssel Szerbia különben sem nyilatkozhatik addig, amíg a nagyhatalmak nem döntöttek, de amíg a konferencia tanácskozni fog, addig a konfliktus ki lesz zárva, mielőtt azonban döntött, ítélete előtt mindegyik állammal meg kell hajolnia. A berlini szerződés volt a béke fontosságának egyetlen alapja; miután ezt a szerződést szétépték, a Balkán-félszigeten levő állapotok biztosítására új szerződést kell kötni, mert különben soha sem lesz ott rend és nyugalom.

Arra a kérdésre vajjon Szerbia folytatja-e fegyverkezését, a követ ezt felelte:

— Tagadhatatlan, hogy Szerbia fegyverkezik, de Ausztria és Magyarország bizonyára még nagyobb mértékben folytatja a fegyverkezést. Mi csak azért fegyverkezünk, hogy védekezzünk. Ha Ausztria és Magyarország is több előzékenységet fog tanusítani, ezzel a béke biztosítva lesz.

Milovanovics a békéről.

Milovanovics külügyminiszterrel beszélgetést folytatott egy újságíró, amelynek során az a hármast entente legújabb lépéséről és a politikai helyzetről általában a következőket jelentette ki:

— Én csak annyit mondhatok, hogy a hatalmak ezideig még nem tettek újabb lépéseket. Mindenesetre jó volna, hogy a hármast-entente hatalmai még idejekorán tennék meg tervezett lépésüket, még mielőtt a közvetlenül érdekelt Ausztria-Magyarország Szerbiának esetleg újabb javaslatokat tenne. A helyzetre vonatkozólag ismételve ki kell jelentenem, hogy meggyőződésből mindig hű barátja és előharcosa voltam a békének, hogy még ma is az vagyok és hogy minden lehető el fogok követni, hogy a béke fentartassék. Nemesak az az őszinte óhaj hat át, hogy Szerbia és a szomszédos monarchia között a béke meg ne zavartassék, hanem azt is óhajtom, hogy megmaradjon annak a teljes lehetősége, hogy a jövőben a két állam közti kölcsönös viszony minél barátságosabbá és szívélyesebbé fejlődjék. Ez a kívánság fog vezérelni a jövőre nézve is nemcsak engem, hanem az egész királyi kormányt is.

Az olasz indítvány.

Az olasz külügyi hivatalból jelentik, hogy Franciaország, Anglia és Németország kijelentették, hogy hozzájárulnak Tittoni javaslatához. Oroszország végeleges válaszában megadása előtt bizonyos dolgokról magyarázatot kért, de remélik, hogy ez a hatalom is még ma kijelenti hozzájárulását. Ez a siker nagyon megerősíti Tittoni állását.

Anglia javaslata.

Diplomáciai részről közlik, hogy Anglia a következő megoldást indítványozza:

„Szerbia tegyen Ausztria-Magyarországot kielégítő nyilatkozatot és jelentse ki,

hogyan kész a leszerelésre. Ezzel egyidejűleg a hatalmak Belgrádban vállalják el a felelősséget, hogy Ausztria-Magyarország Szerbiát nem fogja megtámadni.

A bécsi angol nagykövet ezt a javaslatot a bécsi külügyminisztérium elé terjesztette.

Az orosz kormány egy tegnapi Péterváron tartott minisztertanácsban foglalkozott Anglia javaslatával. A javaslat teljesen békés természetű. Hivatalos körökben remélik, hogy a békét fentarthatják.

Oroszország és az angol javaslat.

A Neue Froie Presse párisi tudósítója illetékes helyről a következő felvilágosításokat kapta: Oroszország elvileg hozzájárult az angol formulához, amely most már végleges szövegre vár és rövid idő múlva nyilvánosságra fog jutni. Mibelyt a négy nagyhatalom a hivatalos szövegben megállapodik, azonnal tudatni fogják azt Bécsben és Berlinben. A tervezet szerint Szerbiának teljesen kielégítő és megnyugtató nyilatkozatot kell tennie az osztrák-magyar monarchia irányában. A négy nagyhatalom egyidejűleg, mikor közölni fogja a bécsi külügyi kormányval Szerbia hozzájárulását a kölcsönösen megállapított szöveghez, megkérdezi Bécsben, vajjon igéri-e Ausztria-Magyarország, hogy lemond minden támadó szándékról, ha Szerbia leszerel. Nagy meglepéssel vesznek Párisban tudomást két körülményről, két olyan tényről, amelyek a béke művének eredményei. Az első az, hogy Aehrenthal elhalasztotta a jegyzék átnyújtását, a második pedig, hogy Isvolszki értesítette a szerb kormányt, hogy háboru esetén ne számítson támogatására, mert elzárva fog maradni.

Királyunk és a szerb követ.

A mai udvari diplomáciai lakomán Szimics szerb követ is jelen volt és az uralkodó hosszabb ideig beszélt vele. De csak tisztán személyes ügyekről volt szó a szerb követ és a király között, így főleg Szimics egészségiéről tudakozódott a felség.

Szerb képviselők a háboru mellett.

A honvédelmi bizottság tegnap délután ülést tartott. Ennek az ülésnek az köszönhető nagy jelentőséget, hogy azon a szkupstina számos tagja is megjelent. Különösen a nacionalista és haladó párti képviselők voltak nagy számmal az ülésen képviselve. A központi vezetőség elnöke felszólította a képviselőket, hogy jelentsék ki nyíltan a honvédelmi bizottság előtt, hogy ők, vagy legalább a nacionalista és haladó párti képviselők ragaszkodnak-e a szkupstina határozatához és hogy igaz-e, hogy a kormány Szerbia sorsát a hatalmaknak akarja átengedni. Erre Rafaelovics nacionalista és Marinkovics haladó párti képviselők hosszabb beszédben azt válaszolták, hogy ők a honvédelmi bizottság hangulatával egyetértenek és ragaszkodnak a január 14-én elfogadott határozati javaslatának az álláspontjával. Rafaelovics még azt is hangsúlyozta, hogy Zsifkovics hadügyminiszter a közhangulattal szolidáris.

Elkeseredés Belgrádban.

Belgrádban a bizonytalanság miatt szinte óráról-óra nő az izgatottság. Kezdi belátni a komolyabb elemek, hogy Szerbia nem számíthat valamely európai hatalom támogatására és emiatt nagy az elkeseredés. Elsősorban Oroszország ellen fordul az általános düh s árulással gyanúsítják a pétervári kormányt, viszont a többi barátságos hatalmat gyávnak kiáltják ki, mert meghódolt Németország szuronyai előtt. A háborus pártot elkeseredés fogta el s most még nagyobb a gyűlölet Ausztria-Magyarország ellen, amit az agitátorok még kihasználnak s olyan magas hullámokat ver a népszenevedély, hogy a kormány, ha akarna is, nem tudna erőt venni rajta. Az a hír, hogy Milova-

novics kész teljesíteni a monarchia követeléseit, valóságos pánikot idézett elő. A külügyminisztérium házat naphosszat képviselők és újságírók tartják megszállva, tudakozódnak, felvilágosításokat követelnek, de Milovanovics kitér az ostrom elől. A belgrádi diplomaták egyre azon fáradoznak, hogy még a bécsi jegyzék megérkezése előtt békülékenységre bírják a szerb kormányt. Mindennap együtt van a minisztertanács és Novakovics miniszterelnök Milovanovicsal együtt iparkodik meggyőzni miniszterársait a háboru sikertelenségéről. Péter király is egész tekintélyt latba veti a béke érdekében. Eddig eredmény nélkül ugyan, aminek különösen az az oka, hogy Zsifkovics hadügyminiszter folyvást tüzel a háborura és mindenki el akarja hitetni, hogy a szerb hadsereg számíthat győzelemre. A hadügyminiszter folytatja a fegyverkezést, sőt nagyobb buzgalommal, mint eddig, mert most már a nyugalmazott tisztet is egytől-egyig reaktiválta. A király környezetében beszélnek, hogy az utóbbi napokban Péter király nagy lelki gyötrelmeket szenved, mert félti trónját akkor is, ha háborura kerül a sor, de jól látja, hogy veszedelemben van a dinasztia akkor is, ha szembehelyezkedik a népszenevedélygel.

Oroszország nem akar háborút.

Berlini diplomáciai körökből eredő hírek szerint Oroszország nem táplál háborus terveket. Híresztelik, hogy a császár rövid idő előtt Vilmos császárnak levelet írt és hogy az orosz kormány ugyancsak formális határozatot hozott a háboru ellen, de ebben a határozatban azt is kimondta, hogy Oroszország nem elegendik bele az esetleg kitörő háboruba. A főoka az orosz kormány e békés magatartásának politikai, pénzügyi és katonai téren keresendő, mivel Oroszország viszonyai ziláltak. De nagy súlyjal esett latba francia tőkepenzeseknek a viselkedése is, akik az utóbbi időben Pétervárral jártak és befolyást gyakoroltak az orosz kormány elhatározására. Az orosz kormány ugyanis az illető tőkepenzesektől megtudta, hogy hiába remél a francia pénzügyi hadikölcsönt Szerbia számára, de mikor azt kérdezte a pétervári kormány, vajjon hajlandó volna-e a francia pénzügyi Bulgária számára kölcsönt adni, kedvező választ kapott.

György trónörökös követelése.

György trónörökös tegnap megjelent Milovanovics külügyminiszternél, akinek kijelentette, hogy attól tart, hogy a kormány a nagyhatalmak nyomásának enged és ilyen módon elárulhatja Szerbia érdekeit. A kormány bujkáló játéknak végre is véget kell érnie és mielőtt a meghátrálás felé csak egy lépést is merészelne tenni, előbb világosan és nyíltan meg kell kérdeznie a szkupstinát, vajjon ragaszkodik-e február 14-iki határozatához. Ha a szkupstina fentartja ezt a határozatát, akkor a kormánynak vagy a szkupstina határozata értelmében kell eljárnia, amely egyébként is a szerb nép valódi érzelmeit képviseli, vagy pedig kötelességszerűleg be kell nyújtania lemondását.

Szerbia tovább fegyverkezik.

Belgrádban a háborus hangulat nem esőkent- és a belgrádi bujtogatók még mindig azal fenyegetőznek, hogy a habsburgi monarchiát ki fogják végezni. Ezek a háboru-aposzto- lok azt követelik, hogy Szerbia még nagyobb mértékben mozgósítson. A kormány egyelőre még a legtávolabbról sem gondol arra, hogy a fegyverkezést abbahagyja. A katonai készülődések tovább folynak. Sugovác fölött, Belgrád közelében, a Duna partján sáncokat üsnek és nagy kaliberű ágyukat állítanak fel. A Szerbiába vezető vasúti hid előtt katonai föld és védelmi munkálatokon dolgoznak. A csapatfedezetet Belgrádban megerősítették. Nagyon tartanak attól, hogy az osztrák-magyar csapatok meglephetnék Belgrádot. A hadügyminisztériumban ma valamennyi fontos aktát becsomagolták és Kragujeváczba szállítják.

Eddig 1029 orosz lovat vittek Várna-Szófián át Szerbiába. Hiteles jelentések szerint Valjevo mellett (Nyugat-Szerbia) elsáncolt tábor létesítettek, amelynek sánczaira súlyos ágyukat raktak fel.

Montenegró is készülődik.

Szerbia szövetségese, a kis Montenegró, is sietve végzi hadseregének felszerelését. Antivárba minden napra várják annak az orosz hajónak megérkezését, amely Kronstadtól tízmillió darab töltényt hoz Berdan-rendszerű fegyverek számára. A hajó ezenkívül még hat tüzérugeget is visz Montenegrónak. Antivárban azonban azt tartják, hogy Ausztria-Magyarország nem fogja megengedni ezeknek a hadiszereknek partraszállítását, amiből válságos komplikációk eredhetnek. Közben azonban Montenegró serényen folytatja katonáinak a Berdan-féle fegyverekkel való felszerelését, amelyeknek egyszerű kezelése nagyon megkönnyíti azok használatát. Riekában, a montenegrói arzenálban most szakadatlan munka folyik, hogy e pusok számára elegendő töltényeket gyártsanak. Allitól naponta tízezer-számra készítik a Berdan-fegyverekhez szükséges töltényeket, amelyekből hetenkint kétszer szállítanak el nagymennyiségeket a hercegovinai határszélre. A montenegróiak megvannak győződve, hogy háboru esetén, amely részükről csak védelmi harc volna, ők esztendeig is kibírnák a küzdelmet.

Megőrült trónörökös.

Az országos kórházban meghalt egy Kolakovic István nevű közlegény négy nappal azután, hogy felvették. Az orvosi vizsgálat a szerencsétlen katonának fején és hasában súlyos sérüléseket konstataált. Minden jel arra mutatott, hogy a boldogtalan legényt eszmával rugdalták halálra. Kolakovic György trónörökösénél volt szolgálatban. Az „Zvono“ mai száma jelenti, hogy a boncolás kétségtelenül kiderítette, hogy Kolakovicot csizmasarokkal hasbaragták és fejét betörték. Halálos ágyán a szegény katonát elmondta, hogy a trónörökös hasbaragta, a földre teperte és fejét ugyszólván szétrugta. Ideje volna — írja a Zvono — hogy a trónörökösöt az örültek házába zárják, vagy pedig mint közönséges gyilkost törvényszék elé állítsák. A teleplezés óriási feltűnést kelt és a király fel van habarodva. A hatóságok szeretnék eltussolni a kínos botrányt.

Törökország és a háboru.

Órgróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet tegnap és tegnapelőtt hosszasan tanácskozott a külügyminisztérium vezetőjével. Török körökben azt hiszik, hogy a két diplomata a szerb kérdést tárgyalta. Az osztrák-magyar nagykövet tudni akarta, hogy Törökország esetleges háborus bonyodalomban milyen viselkedést tanúsítana.

Oroszország és a boszniai kérdés.

Berlinből jelentik, hogy míg Ausztria-Magyarország és Szerbia között diplomáciai és katonai tekintetben változatlanul éles viszony áll fenn, Oroszország legutóbbi jegyzéke a hatalmak elhatározását sürgeti abban a kérdésben, vajjon hajlandó-e az ugynevezett boszniai kérdést teljes egészében a szönyegre hozni. A boszniai kérdés felvetése ellen mind Ausztria-Magyarország, mind Németország és Olaszország állást fognak foglalni. De Franciaország és Anglia sem kívánja az osztrák-magyar-török meggyezés megsemmisítését, amelynek előzetes tárgyalásait szándékosan nem zavarták és amelynek megkötését jóakaró tartózkodással közvetve támogatták. Az orosz jegyzék ugyan egész általánosságban arról beszél, hogy a kérdést konferencia elé kell terjeszteni. A jegyzék azonban, szövegét tekintve, még nem teszi szükségessé azt a feltevést, mintha Oroszország az osztrák-magyar-török meggyezést nemtörténetnek tekintené, a konferencián magát az annexió tényét ellenézni és arról bíráló fejtegetéseket hangoztatni kíván, amelyek Ausztria-Magyarországnak kellemtelenek és amelyeket más hatalom sem kíván. Ha az orosz jegyzék közvetítő értelmezésre alkalmas volna, egy a hatalmak között a megértés létrehozására irányuló munka nem volna kilátástalan. Döntéseik ellen Szerbia nem tolhatna semmit sem, miután e hónap 10-iki körjegyzékében ügyét „fentartás nélkül“ a hatalmak kezébe tette le.

A szerb hadiszerszállítás.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a Szerbia által megrendelt és Törökországon át szállítandó hadiszereket a következők:

Százezer puska, ötven millió töltés, négyszázezer granát, százharmincezer srappel, százhetven géppuska, huszonegy ágyú, hatszázhat tábori telefon, négy dróttalan táviró-állomás, négy katonai léggömb és kilencz automobil. Amikor Szerbia ezt a hadiszereket külföldön megrendelte, ezt Kiamil basa biztosítására tette, hogy Törökország a keresztülvitelét meg fogja engedni. Két nagy gőzös már uton volt s ezért a török kormány nem tilthatta meg az ezen a két gőzöson lévő hadiszereket elszállítását. E két hajó egyikéről Szalonikiban partra szállítottak százötvennyolcz láda puskát, ötszáznyolcz láda töltést, ötszázötvenhét láda töltéshüvelyt, százötvenhét láda granátot, harmincznyolcz láda géppuskaalkatrészt. A másik hajón ágyúalkatrészek voltak, amelyek jegyzékét még nem tudták megállapítani. A hajón volt továbbá negyven tonna dinamit, amelyből harmincz tonna Angliából és tizenöt tonna Franciaországból érkezett és amelyet állítólag bányászati célokra rendeltek meg. Minthogy azonban Törökország kétségbe vonja, hogy ilyen célokra ennyi dinamit szükséges, csak öt tonna keresztülvitelét engedte meg. A többinek egyelőre Szalonikiban kell maradni és csak később fogják megengedni, hogy csak apróbb részekben Szerbiába szállítsák, de csak azzal a feltétellel, ha a szerb kormány bebizonyítja, hogy erre a dinamitra kizárólagosan bányászati célokra van szüksége és ha addig a háborus bonyodalom megszűnik.

A török külügyminiszterium vezetője kijelentette Nénádovicsnak, hogy a kérdés további tárgyalásába nem bocsátkozhatik s arra kérte, hogy tekintse ezt az ő utolsó szavának.

E kijelentés dacára Szalonikiból a következő táviratot kaptuk:

A török kormány éppen most megadta az engedelmet arra, hogy a szaloniki kikötőben lévő hadiszereket és dinamitot Szerbiába szállítsák.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. Az államosítási javaslatok tárgyalása során Vrba vasutügyi miniszter elsősorban elvi szempontból indokolja az államosítás szükségességét és ismerteti az északnyugati vasut és az államvasutásasággal kötött megegyezés előnyeit. Végül kiemeli a miniszter, hogy Derschatta volt vasutügyi miniszter, valamint kipróbált, és kötelességtudó férfiakból álló vezérkarának érdeme, hogy az államosított vasutakkal az igen problematikus értékű megváltási törvény és hosszadalmas jogi viszonyok nélkül létre hozta a megegyezést. (Élénk éljenzés és taps.) Következő ülés hétfőn délután.

Az angol-német flotta. A német birodalmi gyűlésen a katonai költségvetés második olvasása folyamán Gothein (szabad egyesülés) kijelenti, hogy Németország politikai helyzete kétségkívül kedvezőbb, mint ezelőtt. A francia lakosság kétségkívül visszafejlődőben van és mindaddig, amíg Oroszország mostani politikai magatartása mellett megmarad, ránk nézve háborus veszély nincs. Az a helyzet, amely annak idején hadseregünk megerősítését követelte, ma már nem létezik. A folytonos fegyverkezések könnyen kedvetlenséget idéznek elő és növelik a háboru veszélyét. A hadügyminiszter válasza teljesen igazolja a hadügyi kabinet ellen intézett támadásait. Pártja a tisztek jogai és polgári jogai tekintetében garanciákat akar, nem pedig a legfőbb hadur jóakarátát. Küzd a nemesek kedvezményezése ellen, amelyben a vezérkar főnöke, akit szülő nem kíván támadni, bizonyára ártatlan.

Londonban a nemzetközi békebírósi liga évi disztrakomáján Veardale lord pohárköszöntőt mondott az angol-német barátságára és kijelentette, hogy

senki sem ignorálhatja azt a szerencsétlen mozgalmat, amelyet a tengerészeti fokozatos fegyverkezések okoznak. Mi mindnyájan, — mondta szülő szívből egyesülünk abban a kívánságban és komoly szándékban, hogy a kölcsönös viszony olyan maradjon, aminő a jelenben: nyílt és barátságos.

A hadügyminiszter hosszabb beszédben állást foglal az előtte szóló azon kijelentése ellen, hogy a nemesi születésű tisztek előmenetelüknél külön kedvezményben részesülnek és kifejti, hogy az összes tisztek egyenlő elbánásban részesülnek s csakis a képességek döntenek. Ezután felteszi a kérdést, hajlandó-e a kamara a vita befejezését megengedni. Singer szociáldemokrata kételkedik a Ház határozatképes számában. A névsor felolvasásából kitűnik, hogy 177 képviselő van jelen. A tárgyalást a Ház határozatképtelensége folytán megszakítja és délután félöt órakor kezdik ismét. A vita berekesztésére vonatkozó javaslatot elvetik. Francke szociáldemokrata kifejti, hogy pártja hozzászokott ahhoz, hogy a hadügyminiszter támadja őket, ahelyett, hogy a reszortjában előforduló visszaélésekről felvilágosítással szolgáljon. Nincs olyan eset, hogy egy szociáldemokrata megszegte volna a bíróság, vagy a zászlóra tett esküt, ellenben IV. Frigyes Vilmos császár megszegte az alkotmányra tett esküt. I. Vilmos sem tartotta be Bismarck segélyével az esküjét. Szónokot e megjegyzéseért kétszer rendreutasítják.

Einem hadügyminiszter a továbbiakban kifejti, hogy nem idézett tévesen, csak néhány mondatot hagyott el. Ez azonban mitem tesz, ellenben Francke képviselő az ő idézetében a legfontosabb mondatot, azt, amely az engedelmesség megtagadásáról szól, elhagyta. Ha a szociáldemokraták képek volnának arra, úgy tennének, amint azt Hervée előírta. Nagygyűlésükön Bebel csak azért foglalt állást a kaszárnyákban való agitáció ellen, mert neki is ártalmukra lehetne. (Bebelt egy közbeszólás miatt rendreutasítják.) Ezután elfogadták a vita berekesztésére vonatkozó javaslatot. A tárgyalás folytatását hétfőre halasztják.

Rifaat basa Berlinben. Rifaat basa török külügyminiszter tiszteletére Schön államtitkár ebédet adott, amelyen a többi között De Paul venezuelai követ, a török nagykövet és Goltz tábornok vettek részt.

Vilmos császár és a németek. Vilmos császárnak nagyon érdekes nyilatkozatát közli most Dirkitz konzervatív képviselő. Dirkitz elmondta választói előtt, hogy Vilmos császár őt tavaly meglátogatta s ekkor felesége így szólott a császárhoz: — Felséged nem is tudja elképzelni, hogy férjem mennyi támadásnak van kitéve a szociális-tákkal szemben elfoglalt álláspontja miatt.

— Arra kérem, — felelte a császár, — ne félemlitessék meg magukat a kritika által. Gondoljon arra, hogy enge mhusz év óta, amióta uralkodom, mennyit bántanak és támadnak. Hatvanmillió németnél hetvenmillió különböző nézetel találkoznak. Az újságok kritikája előítélettel teli, egyszóval emberektől való. Ha lemondanék a trónról és a világ másik végére mennék, akkor Németország esodálkoznék és nagyon sok dologért bocsánatot kérne tőlem.

A perzsi forradalom. A „Vossische Zeitung“nak jelentik Teheránból: Bagcsében, ahol a sah nyári laka áll, a zsoldfizetés elmaradása miatt zavargások vannak. A hadügyminiszter ellen állítólag merényletet követtek el. Más jelentések szerint a sah és a hadügyminiszter a katonák elöl a palota belsejébe menekültek. Ma hire járt, hogy a sah végyázatlanság következtében a revolverével könnyű sérülést ejtett magán és kamarásán. Még nem lehet megállapítani, vajjon igazán végyázatlanságról van-e szó, vagy pedig inkább merényletről. Annyit bevallanak, hogy a sah a sebesülés miatt ágyban fekszik. A tüzéségi raktárban ágyukat készítettek elő, melyeket legközelebb Bagcsébe szállítanak. A teheráni bazárok állandóan zárva vannak. A sah hirdetényeire, hogy erőszakkal kinyitattja, azzal az ellenpropagandával felelték, hogy akkor nyomban lönek a katonákra és a kozákokra. Benderabasz városát a forradalmárok elfoglalták.

Kossuth Lajos emlékezete.

Budapest, márczius 20.

Kossuth Lajos meghalt . . . Tizenöt évvel ezelőtt, amikor ezt a hirt meghozta Turinból a táviró, metsző fájdalommal nyilalt végig az országban. A fájó sajjás ma, tizenöt esztendő után sem mult el s mindig kiujul ilyenkor, a halál évforduló napján. Azóta azonban folytonosan érezzük, hogy Kossuth Lajos nem halt meg, mert mindazzal, ami az egyénisége tartamát, élete munkáját alkotta, a telő évek dacára itt él köztünk és tovább hat, tovább dolgozik . . .

Minden ember élete addig tart, amíg az a hullám türodik, melyet élő szereplése okozott. Az az eszmeáramlat, melyet ő megindított és a nemzeti ideáloknak az a bibliája, melyet az ő programja összefoglalt, nem efemer értékű, nem idővel elmuló program, hanem a magyar nemzet örök hitvallása, minden magyar ember legbelsőbb, legáhitatosabb imádsága. Kossuth Lajos emléke ezért soha el nem halványodik mert az a hullámkör, melyet ő indított meg a magyar történelmi fejlődésben, mindig csak szélesebb és szélesebb rétegeket fog megmozgatni és magába ölelni.

Tizenöt esztendeje annak, hogy Kossuth Lajos meghalt. Holttestét magyar emberek százezei kísérték utolsó útjára és ma, tizenöt esztendővel később, ugyanolyan könyben uszó szemekkel vándorolunk ki sirjához, mintha csak most ment volna el közülünk. A Kossuth-kultusz nemhogy vesztene erejéből, de folytonosan erősödik, világos bizonyítékául annak, hogy Kossuth Lajos eszméit a magyar nép szívébe zárta és emlékezni fog Kossuth Lajosra, amíg csak magyar él ezen a földön.

A mai nap a kegyeletes emlékezésnek volt szentelve. Délelőtt istentiszteletet tartottak a Deák-téri evangélikus templomban, azután sirkoszoruzás volt kint a temetőben, délután pedig a szokásos lakomára gyűltek a képviselők. A lakomán gróf Bethlen István mondott nagyhatású beszédet, kezében a Kossuth-serleggel. Este pedig fényes Kossuth-emlékinnepelely volt a vármegyeháza disztermében.

Részletes tudósításunk a mai kegyeletes megemlékezésről a következő:

A gyászistentisztelet.

A gyászpompával diszitett Deák-téri evangélikus templom hajója tíz órára már teljesen megtelt előkelő közönséggel. Az első padsorban Kossuth Lajos Tivadaron kívül a rokonság, özv. Ambrozovics Béláné, született Meszlényi Ilona, Ambrozovics Dezső, a Képzőművészeti Társulat titkára, Ambrozovics Lajos főispán, továbbá özv. Rudnay Józsefné vezetésével az Országos Magyar Nőképző Egyesület és a Kossuth Lajos Női Kör gyászruhás hölgytagjai foglaltak helyet, a másik oldalon pedig Wekerle Sándor miniszterelnök, Günther Antal igazságügy-miniszter, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Meskó László államtitkár ültek.

Mikor Kossuth Lajos Tivadar és a család tagjai helyüket elfoglalták, megzendült az orgona hangja és kezdetét vette a gyászistentisztelet.

Raffay Sándor lelkész az oltár előtt állva mondotta el eszmékben gazdag emlékbeszédét, amelyben Kossuth Lajos nagyságát és a nemzeti érületre gyakorolt óriási hatását vázolta közvetlen szavakban.

A megható beszéd végeztével a Himnusz hangjai csendültek fel az orgonán és a közönség állva énekelte végig a nemzeti imát. Ezzel a gyászistentisztelet véget ért. Kossuth Lajos Tivadar családjától és a jelenvolt notabilitásoktól kísérvé elhagyta a templomot, kocsira ült s utána hosszú kocsisor-

ban a jelen voltak legnagyobb része is kihajtatott a Kerepesi temetőbe, ahol a gyásznap második része folyt le.

A sir mellett.

A Kerepesi temetőben már a kora reggeli órákban nagy volt az élénkség s kezdetét vette a polgárok zarándokolása. Testületek, intézetek, majd egyes csoportok voltak láthatók, akik a borongós időben Kossuth sirja felé igyekeztek. Reggel 9 órakor Kossuth Lajos Tivadar, Pally Sándor dr. kíséretében megjelent a Kerepesi temetőben, ahol Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviselőként és a maga nevében megkoszorúzza édesapját, Kossuth Lajos sirját. A hatalmas babérkoszoru szalagján ez az aranybetűs felírás van: „Felejthetetlen édesapánknak — Kossuth Ferenc és Lajos Tivadar.”

Kossuth Lajos Tivadar azután a gyászistentiszteletre hajtatott, melynek végeztével az ünneplő közönséggel együtt visszatért. Tizenegy óra tájban hosszú kocsisorban vonultak a Deák-téri templomból Kossuth Lajosnak a Kerepesi temetőben levő sírházhoz, amelyet megérkezésükkor már nagy közönség vett körül.

A függetlenségi és 48-as párt koszorúját, Gaál Sándor orsz. képviselő tette le beszéd kíséretében, amelyet így fejezett be:

— Idejövünk akkor, amikor a sors újabb és újabb csapásokkal sújt bennünket, idejövünk akkor, amikor az erkölcsi világrendnek magaslatos képét akarjuk nemzeti alakban kifejezésre juttatni. Reszkető kézzel érintjük meg a koszorút és reszkető kézzel tesszük le sírjára. Ez a koszoru is az erkölcsi világrend változatlan törvényeinek uralma alatt áll, el fog hervadni, követi sok száz egymásután, Magyarország földjének minden virága és azokat az érzelmeket, melyek a mi lelkünket most melegítik, hasonlóképpen, százan, ezren, százezren fogják érezni miutánunk, amikor mi éppen ugy elenyészünk már, mint ez a koszoru. Mi, akik az ő dícső példája után indulva a közélet sorsának intézésére vagyunk hivatottak, egy fogadalmat tehetünk csak ebben a pillanatban is, hogy szívünkben Kossuth Lajos emlékét, az ő ideáljait kiszakítani nem fogja soha, soha semmi. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes.

A kora délelőtti órákban Zlinszky István orsz. képviselő jelent meg a sírnál, hogy a képviselőház koszorúját tegye le.

Az Országos Nőképző Egyesület koszorúját özv. Rudnay Józsefné helyezte el.

A Kossuth-lakoma.

Délután három órakor volt a Royal-szállóban a hagyományos Kossuth-lakoma, amelyen körülbelül háromezren vettek részt a közélet kitünőségeiből. A lakomán a függetlenségi pártnak csaknem valamennyi képviselő tagja megjelent, valamint a kültagok közül is számosan. A kormány is képviselve volt s a főispáni karnak is sok tagja volt ott. Mikor Kossuth Lajos Tivadar, aki beteg bátyját, Ferencet is képviselte, valamint a miniszterek a terembe léptek, a jelen voltak harsány éljenzéssel fogadták, a cigányzenekar pedig a Kossuth-nótát játszotta.

A negyedik fogásnál az ünnepi szónok, gróf Bethlen István orsz. képviselő emelkedett szólásra s kezében a Kossuth-serleggel a következőket mondotta:

— Ismét egy év pergett le a história fonalán, amióta Kossuth Lajos halála évfordulóján összegyűltünk, hogy szellemének közelségében áldozunk a függetlenségi eszmének, melynek ő egész életét szentelte s melyet mint örökséget hagyott reánk.

A mai nap nemcsak a magyar nemzet, hanem az egész emberiség emléknappja, mert Kossuth Lajos, bár nemzete függetlenségeért küzdött, de az általános nagy emberi eszmék megvalósítása utján törekedett azt erőssé és függetlenné tenni. A népfőlség, a népszuverenitás azon fogalma, melyet Európa minden népe magáévá tett, volt politikájának sarkköve. Ennek alapja egyfelől a nemzet gazdasági ereje és függetlensége, másfelől az egyéni szabadság és jogegyenlőség azon formája, mely egyenlő jogot ad a haza minden polgárának és részesevé teszi az állam szuverenitásának mindazokat, kiknek hűsége az állam iránt kétségen felül áll. (Élénk taps.)

Életének küzdelmei a népszuverenitás, a nemzeti akarat érvényesülhetése érdekében vívottak meg. Életének mártíróságát ezért és a nemzet függetlenségeért szenvedte. Ezen eszméknek ő

emelt oltárt a nemzet lelkében. Emlékének ezen oltárnál áldozni tehát a nemzet örök kötelessége.

Ha Kossuth és a nemzet diadalmasodnak, ugy hazánkban 1848-ban záródott volna le azon küzdelem, mely egyfelől a királyi hatalom, másfelől a nemzet szuverenitása közt évszázadok, még nemzeti királyaink óta folyt és mely Angliában a 17., Franciaországban pedig a 18. században zárult.

Nálunk szükség volt ezért még azon fegyverszünetre is, amelyet a nemzet 1867-ben kötött, de amely véglegesnek nem bizonyult, hisz a közelmúlt eseményei tanubizonyosságot tettek, hogy a nemzet szuverenitása csak papiroson teljes és az állami élet minden terén nem érvényesül.

Ma talán egy új korszak küszöbén állunk.

Vegyük elő tehát újból függetlenségünk bibliáját; Kossuth Lajos életének könyvét; forduljunk ő hozzá tanácsért, amikor talán tanácstalanul állunk és keressünk nála felvilágosítást, mikor a kétéves jövőt sürü sötétség takarja.

Életének tanulsága talán sohasem idősebb, mint ma, amikor eszméjének hirdetői azon kötelesség előtt állanak, hogy ez eszmét meg is valósítsák.

Szemünket a végező felé kell irányítanunk. A lehetetlenség hite erélyosvasztó. Rossz szolgálatot tesz nemzetének az, aki függetlenségünk elérését utópiának mondja, mert a nép lelkében szétépi azon köteleket, mely a nemzet ideálisabb törekvéseihez fűzi.

Örök és megingathatlan kötelességünk fenntartani a magyar nemzetnek függetlenségébe, saját jövőjébe vetett hitét. Nem csinál magyar politikát egyfelől az, ki a holnap jogairól és feladatairól lemond, csakhogy a ma az övé legyen, — de nem az sem, ki a ma lehetőleg meg nem valósítja csak azért, mert a holnap feladatát már ma el nem véggezheti. (Ugy van!)

A jelen generáció feladata más nem lehet, mint összehangban az alkotmányos tényezőkkel a nemzeti és gazdasági élet fejlődésére új tért nyitni és ezen haladásért munkálni.

Kötelességünk az, hogy szemünket változtatlanul a végezőn tartva, az elszánt akarat tiszta tudatával, de erőnk józan mérlegelése mellett a nemzeti élet érvényesülésére újabb kereteket nyitni és azokba új életet, új tartalmat önteni igyekezzünk. (Ugy van! Élénk helyeslés.)

Ezen czél érdekében tekintsünk el minden kisinyes párttörzsalakodástól és bocsássunk meg azoknak is, kik talán ellenünk vétettek, hanem figyeljünk a történelem óramutatójára, mert talán történelmi események előestéjén állunk.

Kossuth Lajos szavai, melyeket 1848 szeptember 2-án a türelmetlenkedőkhöz mondott, mikor Deák és Batthyány Bécsben tartózkodtak, küzdve az ellenséges áramlatokkal, ma ismét aktuálisak: „A nemzetnek, melynek élete különbözik egyes ember életétől, számot kell vetni a körülmenyekkel, számot önelhatározásával”. A mi feladatunk pártkülönbség nélkül közremunkálni, hogy most e percekben mindenek felett ne zavartassék meg az egyetértés ott, hol még van s ne szaporítsassék ezáltal a hazának vesztélye s ne gyarapíttassanak ellenségei. Mindenkinél meg van a maga köre s én lelkemben meg vagyok győződve, hogy mindenki köréhez képest erre hatni, a legnagyobb szolgálat, amit mándnyájan a hazának tehetünk.

Kövessük tehát Kossuth Lajos magaslatos példáját, aki a nemzet válságos pillanataiban félretéve minden egyéni érdeket, egy nagy és dícső nemzedék legjobbjait tudta véleménykülönbség nélkül maga körül egyesíteni a nemzet szolgálatában.

Emelem a serleget az ő dícső emlékére, melyet lelki szemünk előtt felidézni gyenge szavam talán erőtlén volt és az ő eszméire, melyek talán átalakulva, talán módosulva, de időtlen időkig fognak élni e hazán! (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps.)

Gróf Bethlen szép beszédét harsány éljenzéssel fogadták. Utána a cigányzenekar a Kossuth-nótát huzta, melyet az egész társaság felállva, együtt énekelt el. Az ünneplő társaság öt óra tájban oszlott szét.

A Kossuth-estély.

Este hét órakor a vármegyeház dísztermében Kossuth-estély volt, amelyet az Országos Kossuth Szövetség rendezett. Az ünnepségen a termet zsúfolásig megtöltötte az előkelő és díszes közönség, amelynek soráiban nagyon sok hölgy is helyet foglalt. Az emelvényen a szövetség tisztikara foglalt helyet. A megnyitó-beszédet Pethő István ifjusági elnök mondotta. Lelkes szavakban emlékezett meg

Kossuth Lajos nagy nevééről és beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Kossuth lelke lebeg a magyar föld levegőjében, mert az a levegő a szabadság levegője és ami éltető elem van benne, azt az ő hatalmas teremtető szellemének köszöni ez a nemzet. És olyan nemzet, amelynek ilyen történelmi alapja van, az a nemzet nagy dolgokra hivatott, az a nemzet él, és élni fog!

A beszéd után az egyetemi énekkar hazafias dalokat adott elő, majd pedig Csizmazia Endre országos képviselő lépett az emelvényre, aki nagyhatású ünnepi beszédet mondott:

— Elnyomtak — mondta többek közt — de meg nem fojtottak, mert az eszmét nem fogja gyilkosok. Kossuth Lajos a külföldön őrizte hiven ez eszmét, amely a mi lelkünkben örökké élni fog. Az ő alakja — megtestesítője ennek az eszmének, ragyogó napja a magyar égnék, akinek emlékeztető lelkünkben elhalványulni nem fog soha. 15 esztendő előtt elküldé az Ur az ő hatalmas szolgáját, a Halált, hogy a patriarka nagy lelkét emelné fel az ő számolyához. Leirhatatlan fájdalom kelt a mi lelkünkben, amikor megkondukt a harang: meghalt Kossuth.

Ebben a pillanatban a terem közepén függő óriási csillár kialudt. Valaki közbekiáltott: „Ne gyujtsanak lángot: világít Kossuth szellem!” A képviselő azután a félhomályos teremben folytatta és fejezte be beszédét.

A viharos éljenzéssel fogadott beszéd után Török Irma, a Nemzeti Színház művésznője szavalta el óriási hatással Vörösmarty-nak: „A honfoglalás” című költeményét. A művésznőt a Kossuth-szövetség ifjusága egy hatalmas nemzetiszünő-nalagos babérrággal lepte meg.

Ezután Pekár Gyula lépett az emelvényre és felolvasta „Az anya szíve” című novelláját. Az insurrekció idejéből vett tárgyú szép elbeszélést a közönség lelkesen megtapsolta. Utána Lampérth Géza olvasta fel három hazafias tárgyú költeményét.

A műsor következő száma a tudományegyetemi zenekar vonósnyegyesének (Mustas György, Molnár Sándor, Kriegner Kálmán, Gazdag Dénes) játéka volt, akik a „Bihari kesergő”-t és „Hadik öbester nótáját”-t adták elő zajos tetszés mellett.

Végül Járossy Jenő szavalta el Ábrányi Emilnek „Kossuth sirja” című költeményét és a szépen sikerült ünnepély a Kossuth-nóta énekletése mellett este fél kilenc órakor ért véget.

TÁVIRATOK.

A holland régensség.

Hága, márczius 20. Az esetleges régensségről és gyámságról szóló törvényjavaslatok a többi között a következőket mondják: A herceg mellett gyámtanács fog működni, amelynek székhelye Hága és négy később kinevezendő hollandiai állampolgárból, az államtanács alelnökeiből és egyik tagjából, a számvevőszék elnökéből, a legfőbb törvényszék elnökéből és főügyészből fog állani. Ha a herceg, aki az anyakirályné halála után régenssé lesz, idegen uralkodást vagy régensséget vállal, akkor a németalföldi régensséget három hónapon belül elveszti, ha csak törvény nem adja meg neki azt.

Az Egyesült-Államok ultimátuma.

Berlin, márczius 20. (Saját tudósítónktól.) A „Vossische Zeitung”-nak táviratozók New-Yorkból, hogy az Egyesült Államok kormánya ultimátumot intézett Nikaraguához, amelyben felszólítja, hogy azonnal járuljon hozzá a választott bíróság felkéréséhez, mert különben megszakítja vele a diplomáciai összeköttetést.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A SZEZÓN.

„A császár katonái“, Földes Imrétől kissé demagóg irányzatú, torzított viszonyokkal és alakokkal. Eddigi Koczán jutalmat nyert darabjaival szemben örvendős haladást mutat, de most nem méltó a jutalmazásra. Bródy Sándor „Tanítónője“ lapos Blch-Pfefferiád, még nagyobb mértékben torzkép, irodalmi becsé egyáltalában nincs s azonfelül nyelvezete edén rendkívül sok a kifogás, különösképpen magyartalansága miatt. Gosdu Elek színműve „A félisten“ tulságosan elvont problémáival nem tartotta magát a színpadon.

A Vojnits jutalom bírálói: (Heinrich Gusztáv, Ferenczi Károly és Négyessy László.)

Ezt a kemény ítéletet a magyar tudományos akadémia adta le. Senkinek nem lehet hozzá semmi hozzáadni valója. Az akadémia és az irodalmi társaságok több-kevesebb idő múlva automatizs kikapcsolódnak az irodalmi élet hullámzásából és teljesen idegenül, értetlenül és ezt meg nem értve állanak vele szemben. Az akadémikusok hasznos, vagy mihaszna élet őszén szinte bezárt körü munkásság után lépik át az akadémia fűtől vert küszöbét, egyedül és különálltan is fáznak, bizalmatlankodnak és vesebajt kapnak minden nekik szokatlan, megülepített felfogásukat felkavaró iránytól, eszmétől, vagy csak kifejezési formától is. Ők a küzdéseken, kereséseken, megnyilatkozásokon, ők magán az életen is kívül állnak. Megvan a házikönyvtárunk s azon tul nincsen könyv és nincsen élet. S ha az asztalukra hivatalból mégis valami fajta irás kerül, úgy azt a házi könyvtár néhány kötete szerint mérik. Hátha még együtt vannak, egymást ijesztik, ülészeknek, s a kezdő lépéstől egymást szorítják hátrább.

Ha az akadémia megátadását olvasom, sohasem látom be, mi van ezen sirnivaló? A reakciók hadjárataiban ezek a kedves intézetek ugyis az életen és a tudományon kívül állnak s mindenkinek mindegy, írónak, olvasónak, színháznak és közönségnek, hogy az akadémia mit tart róluk. Egyetlen meleg baráti kézszerítés, egyetlen összevillanó megértő asszonyi tekintet nagyobb dicsőség minden akadémikus öszdzicséretnél. Annyiszor és oly súlyosan kompromittált ítéletü müintézet tehet-vethet akármit, egyre megy, csak — és most jön a csak — csak pénzt ne bizzunk a kezére.

A pályadíjak kiosztása értéket képvisel. Olyan szegényes viszonyok között, ahogy a mi redakciós írónk élnek, ötszörösen és tizszeresen száz csengő aranyokat. Ezeket az aranyakat pedig verses vigjátékok Ulászló idejéből, a finn-ugor szógyökök s a tanulmányok a görög tragédiák szónoki lendületéről kapják. Szent meggyőződés, hogy azok a nagylelkű alapítók jóhiszeműen, bizalommal s bizonyos irodalmi cél érdekében hagyták pénzüket az akadémiaira. A pályakérdéseket az akkori idők s legjobb lelkiismeretük izlése, törekvése, vágya szerint adták föl. Ma már akár maguk ezek a kérdések, akár az akadémia ítélete homlokegyenest az ellenkezőt szolgálja, mint amit az alapítók elérai akartak. S mégis az akadémia kezeli a pénzeket. Nem lenne sokkal okosabb, igazságosabb és hasznosabb, ha akár iskolákat építenénk ezen a pénzen, akár visszaadnók az alapítók családjának, akár kiszórnók az akadémia ablakán egyenesen bele a Dunába.

— És most beszéljünk a Tanítónő nyelvé-ről, amelylyel, úgy látszik, egy új magyar nyelvjárás kopogtat az iroda,om kapuján. Abban a tösgyökeres magyar faluban úgy beszélnek az emberek, hogy egyik ámulásból a másikba esik az ember. Egy kicsit drasztikus, de mégis kimondom, hordárok beszélnek így egymással az utcásarkon. Példákkal nem szolgálok, csak azt jegyzem meg, hogy a szerző azt hiszi, hogy a rossz magyarság már népnyelv.

Heinrich Gusztáv.

„Ezt így mondta Heinrich Gusztáv ma egy ujságírónak, aki nem szégyelte a fáradságot és kikérte az Akadémia főtítkáranak irodalmi véleményét. Találomra felesapom a „Tanítónő“ szövegkönyvét:

A tanítónő: Elmegyek. Kérem szépen, főur, nem kapok valami külön utbaigazítást a tanterv irányára nézve.

Főur: Hogy tanterv, hogy irány? Uj szavak! Nem szeretem őket. A főtisztelendő káplán ur, — majd idejön — azzal beszéljed meg. Az az ur itt, adminisztrator, engem is tirannizál; nem enged, hogy hust egyek estére, — makk kávéen élünk...

Kántorkisasszony: Szegény főur.

Főur: Én már csak öreg zsellér vagyok a plébánián. Öregasszonyoknak misézek. Pedig én csak a fiatalokat szeretem. Az ilyen szép fiatal leányt, mint te. Ha nézem, akkor rosszul esik, hogy el kell menni.

Flóra: Hova, főur?

Főur: A gyepe alá, a kakukfü alá.

Flóra: Ugyan főur, az még soká lesz.

Főur: Nem a Tavaszon, vagy őszön. Mi ilyenkor szokunk meghalni. Az arám is, az apántól való nagyapám is. Előbb a szemünk fárad el. Aztán a lábunk. A fülünk állja a legtöbább. Ennek az egyiknek már löhetnek. Mikor früstökre nem bírjuk többé megenni a hideg töltött káposztát, akkor beharangoztak.

Kántorkisasszony: De a főur meg tudja enni.

Főur (nagyon keserűen): Nem! Ilyenkor öszt leteszszük a pipát. Az orvos ráfogja, hogy abban a nyomorult bagóban van a felséges halál. Mors imperator! Visszateszszük a pipát a pipatóriumba, szijja más.

Kántorkisasszony: Mindig ilyen szomorú dolgokról tetszik beszélni!...

Flóra: A halál nem szomorú, csak komor. Hozzá tartozik az élethez; én nem félek tőle!

Főur: Ez az én lányom. Majd ha itt maradsz és itt boldog leszel, fám kis temetőnk van, oda hozzám kijárj.

Flóra: Addig...

Főur: Addig — holtig csak elélünk. Még misézünk egyszer-kétszer. Szeretted a gyümölcsöt? (Reverendájából darabonként veszi ki a gyümölcsöt.)

Flóra (beleharap): De jó!

Főur: Ejnye de finom egerek jártak felétek, jó kis fogakat vitték a szájadba. Vaksi vagyok, de azt látom, hogy a fogad szikrázik, ha egy kis körtvét is rakol alája. Nem olyan szegény ez a reverenda, mi? Mind én ültettem a fáját, a gyümölcsét az őszön más szedi már.

Flóra: Milyen igazságtalanság, hogy a fa él száz meg száz évig, az ember pedig...

Főur: Millió, meg millió évig. Egy cseppet itt, nagyon sokat odaát.

Flóra: Vajjon milyen lehet odaát?

Főur: Én nemsokára megtudom.

Flóra: Kíváncsi tetszik lenni rá?

Főur (fejét megvakarja): Kicsinyt. Isten ő szent felsége, kinek utjait és céljait kutatni tilos, megtehetné volna, kedvelt teremtménye az ember kedvéért, hogy megfelezte volna az időt. Felét, hogy itt éljük, felét odaát. Itt egész jól el lehet élni,

Flóra: Élni, dolgozni.

Főur: Szeretni. (Egy pillanatnyi csend.)

Találomra választottam olyan helyet, ahol nem szerelem, nem harag, vetélykedés, vagy lemondás fűti az embereket. Ott Bródy Sándor nyelve csupa tűz, fenséges erő, szín és lüktető élet. Patakozó gyöngyörökben hullanak szavai s kifejező erejük ragyogó igazság.

Mégis kíváncsi voltam, bátha Heinrich

Gusztávnak igaza van. Megkérdeztem — egy kicsit drasztikus, de mégis kimondom, — egy hordárt, mit beszélnek egymással az akadémikusok.

Legyintett a kezével és szercentett egyet a pipája mellől;

— Ostobaságokat,

Miklós Jenő.

Pesti hírek a háborúról.

Változatosság kedvéért megint háborusra libbent a kombinációk mérlege, miután két napig békés szellők fujdogáltak és a hivatalos terminusra megérkezett a tavasz. Megint aggódva nézegetik a járókelők az utcásarkon a plakátokat s már akadt egy élmes reklámmember, aki vörös falragaszokat tétetett az oszlopokra és nagy betűvel azt nyomatta a tetejébe, hogy „Mozgósítás.“ Alább azonban férfiruhákat ajánl készpénzéért.

Az emberek örvendenek neki, mert nem minden vörös plakát háborus, sőt akkor sem, ha rá van nyomtatva: „Mozgósítás.“ Hanem majd hogyha valamelyik körül nagy csoportosulás keletkezik, ha az odagyülekezők egymást agyonnyomják, hogy láthassák a plakátot, ha a legelő álló önvédelemből, nehogy a falhoz palacsintázzák, hangosan felolvassa az egész szöveget, az lesz az igazi plakát.

Addig most még csak a híreknél vagyunk. Már eltelt négy nap azóta, hogy a tudósításokban a következő riasztást olvastuk:

— Emmerling egy megbízottja a főváros katonai ügyosztályánál várakozik a rendeletre s mihelyt megkapja, azonnal megkezd a működését és egy félóra alatt a város minden részében kiragasztják a plakátokat.

Azóta hál' Istennek sok félóra elmúlt nappal is, éjjel is. Emmerlingnek (a falragasz vállalkozónak) az embere ugyancsak megnöveszthette a szakálát ez alatt az idő alatt s a plakátragasztók startlisztáján okvetlen a jó állóképességűek közé van felvéve, ha azóta folytonosan ott áll. Miután azonban két napi békés hír elég ahhoz, hogy a pestiek plakátot és ragasztót, papot, csapot, mindent feledjenek, már senki se vett magának fáradságot, hogy megnézzze, ott van-e még a katonai ügyosztálynál az Emmerling embere és ha ott van, mit csinál szegény.

*

De készülődés látszik mindenütt. Immár boldog-boldogtalan láthat behívó értesítéseket. Boldog, aki boldogtalanul látja, boldogtalan, aki maga kénytelen a saját behívóját, a hozzá tartozó utasításokkal együtt látni. Meg van írva az ilyen katonalevélben, hogy a mozgósítási parancs átvételekor hova kell utazni, mit muszáj és mit szabad magával vinnie, hogyan kell utaznia és hogy miképpen gondoskodik róla a katonai ellátás, mihelyt a tettek színhelyére érkezik. Persze a tettek színhelye nem azonnal a harcztér. Hisz sokan már elmentek és jelentkeztek csapatuknál. Már mindenütt látszik hivatalokban, irodákban, boltokban, műhelyekben, hogy hiányzik egy-egy ember.

— Már azt elvitték — szólanak busan a többiek és szomorú sejtés szorítja a még ottlévő hadköteleseket, hogy maholnap mindnyájuknak el kell menni.

Még akad egy-két tréfa. Egy tartalékos hadnagynak ma is kézbesítettek olyan hamisított behívót, hogy hanyatthomlok rohant vele a ferencvárosi pályaudvarra indulásra készen és ott kaczagó barátait találta.

— Jó vicez! — mondta keserűen és rácsapott kardjával a legjobb pajtása fejére.

Mert ugyancsak pesti specialitás az ug-ratás, ami semmiféle komoly szempontra

nincs tekintettel. Mint amiképpen előfordul az is, hogy vicces emberek összeállnak, tüzet jeleznek a központba és aztán kacagnak, amikor a tüzoltóság teljes felszereléssel kivonul. Ilyen tréfákkal kapcsolatosan fel kell eleveníteni azt is, hogy amikor az egyik temetkezési vállalat azt az újítást hozta be, hogy halálesetek bejelentését a raktárhelyiségén elhelyezett levélsekre nybe dobandó czédulán is elfogadott, ezt a körülményt szintén felhasználták. Egy bohém urról tudták, hogy néha reggel kilencz órakor szokott hazatérni. Bejelentették éjjel, pontos czímmel együtt a halálát s amikor reggel a bohém ur hazament, a hideg rázta, látván, hogy a temetkezési intézet emberei a lakásán a ravatalozás összes feketeségeivel dolgoznak.

Némely helyen leginkább csak beszélgetési témának akzeptálják a háborút. Az asszonyok különösen szeretnek gavallérjaikkal erről beszélgetni.

— Hát Jankó, maga is megy — szól egy szép asszony egy elegáns magas fiatal emberhez, felvonás közben a színházban.

— Igenis, nagyságos asszonyom.

— Na hallja, maga nagyszerűen fog festeni. Igaz, hogy tizenhat kilót kell magával vinnie, így olvastam az újságban.

— Valóban, nagyságos asszonyom, körülbelül tizenhat kilót.

— Jaj, de nagyon szeretném látni, magát Jankó, azzal a tizenhat kilóval — kaczag az asszony. — Nem lenne szives, mielőtt elindulna, úgy csakundnakk felünni hozzánk.

— Nagyon bocsánatot kérek nagyságos asszonyom — felel egy kicsit mozgólódva a fiatal ember — ahogy a parancsot kapom, azonnal sietnem kell, nem lesz időm...

A szép asszony duzzogva néz rá:

— Hát ennyit se tesz meg értem.

S aztán ismét nevet:

— Hát tudja mit, majd amikor visszafér a háborúból, majd amikor jó poros és sáros lesz, maga hős, akkor jöjjön fel úgy, amiképpen megérkezik.

A gavallér elkomolyodik és csendesen szól:

— Ha vissza jövök... Ha ott nem maradok...

Erre aztán az asszony pajkos kedve elszáll és szemrehányással mondja:

— Az nem szép magától, hogy engem így megszomorít.

Mintha a háboru csak arra való lenne, hogy mulatságos beszédtemákat adjon.

*

Persze, az újságoknak nagyobb keletjük van ily háborus világban. Mindenki innen olvassa, hogy ki mikor és hová megy, hogy a háboru miatt micsoda változások következnek, sőt hogy lisztet, húst, konzervet, bort, sőt, pálinkát merrefelé visznek. Egynémely ilyen hírre vonatkozólag holnapról kezdve tilalom lesz. Holnap megjelenik a hivatalos lapban a kormány rendelete, hogy bizonyos mozgósítási dolgokról szóló híreket nem szabad közölni. A tilalom a büntető törvénykönyv megfelelő paragrafusára hivatkozik.

Ennélfogva holnap már nagyon meg kell nézni, hogy miféle hirt adunk tovább.

És ha valakinek eszébe jutna azt a tréfát portálni, hogy Wekerle egy szabad zászlóaljtal alakít az ő közvetlen Simkó József-től, hát e hír miatt pár hónapra úgy lecsukhatják, hogy majd csak a történelmi tankönyvekből olvashatja, hogy miképpen is volt az a szerb háboru.

Feltéve, ha a szabad zászlóalj híre az állam érdekét sértené.

Az okos sah.

Budapest, márczius 20.

Perzsiában, messze Teheránban él egy derék, vastagbajuszu ember, nem hitetlen gyaur, nem is szunita eb, hanem igazhitű siita, sőt a legfőbb azok közül a tisztalelkű mohamedánok közül, akik egyedül Alit követik s megtagadják Omárt, a rühes kutyát. Maga a siita pápa, a perzsa sah ez az ember s Allahnak, a nagyon bölcsnek, a kikutathatatlan utakon járónak mégis az tetszett, hogy ezt a férfiut próbálja meg sok bánattal és keserves töprengéssel. Ilyen gondjai vannak most ennek a nemes férfiúnak:

— Lám, alkotmányt adtam az én népemnek, szép parlamenti házat rendeztem be puha szőnyegekkel, melyeken jól esik a keresztbevetett lábu ülés. És megengedtem a népemnek, hogy követeket küldjön ebbe a házba, akik maguk szavazzák meg az adót és a katonát s ezzel elejét vegyék annak, hogy a nép az én felséges nevemet szidalmazza akkor, amidőn adózni kell s fegyvert fogni a hazáért. De a parlament azt cselekedte, hogy engedelmessé szavaztatás helyett mást mert akarni, mint amit én akartam, amiért is szétkergettem az egész társaságot, felakasztattam, lenyakasztattam a pártvezéreket, a parlament házáat pedig összebombáztattam az én hadsereggel. Ha a parlament mást mer akarni, mint amit én akarok, mire nekem az alkotmányosság? A hálátlan nép azonban nem látta be, hogy én, ha az utaim tekervényesek is, csak az ő javát akarom és forradalmat csinált, visszaköveteli az alkotmányt, amit én adtam, tehát vissza is vehettem. Hónapok óta nincs rend Perzsiában, folytonos harcban vannak a forradalmárok és az én hadseregem; Teherán pedig, az én gyönyörű, virágzó székesfővárosom siralom völgye lett, nincs vásárt ezzo vidám sokaság a téreken, az emberek elrejtőznek a házaikba; a bazárokat pedig zárva vannak, mintha örökös Ramazán-hőjt volna, a gyáva kalimárok a rablólótl, fosztogatóktól félve ki sem merik nyitni az ajtóikat. Ezt ezennel megelégettem! A forradalomnak megparancsolom, hogy szünjék meg! A normális üzleti forgalomnak megparancsolom, hogy álljon helyre! Ha nem, majd rendet csinál az én hadseregem!

Ilyen előzmények után született meg a sahnak az a hirdetésménye, mely először kimondja, hogy az alkotmány helyreállításáról szó sem lehet, tehát minden forradalom hiába való; másodszer pedig elrendeli, hogy a kereskedők nyissák ki az üzleteiket, különben ágyukat vonat föl és bombáznai fogja a bazárokat. Maga az az ötlet, hogy a mindenható sah egy proklamációval akarja elintézni a forradalmat, bájos és igazi despotikus idea. A mi szempontunkból azonban a hirdetésmény második fele az érdekesebbik, az, amelyik ágyukkal akarja helyreállítani a normális gazdasági élet rendjét.

Az okos sahnak ez a bölcsesége közelebb fekszik hozzánk, mint a másik. Amióta XVI. Lajos elvázott a guillotínon, mifélnék a hermelincs, koronás emberek is hozzá szoktak ahoz a gondolathoz, hogy alkalomadtán a forradalom erősebb lehet, mint a királyi szó. A számítás is könnyű, a több szurony legyőzi a kevesebb szuronyt, az a kérdés, hogy ki erősebb? Az én hadseregem-e, vagy a forradalom? Itt csupa nyers, számbavehető erő mérkőzéséről van szó, melyeknek könnyű megcsinálni a mérlegét. A bazárokkal és az ágyukkal azonban már erre nyugaton, különösen nálunk, Magyarországon, is furesán vagyunk.

Nálunk is lassan és kevesen akarják megtanulni azt, hogy a bazároknak más törvényük, más természetrajzuk van, mint az ágyuknak, s hogy a szociális életnek vannak olyan területei, melyeken teljesen tehetetlen minden erőszak és minden akarat. Még a legfelsőbb királyi akarat is, sőt, hogy ha elképzelünk egy olyan autokrata hatalmat, melynek a parancsa széles e világban mindeütt törvény, még ez előtt az akarat előtt is lennének lehetetlenségek, ugyanolyanok,

mint amilyen reménytelen próbálkozás volna például annak az elrendelése, hogy egy barnahajú férfi hirtelen megöszüljön, vagy egy ősz öreg visszabarnuljon.

Vannak azonban szimpatikus és gyűlöletes naivak, akik nem értik ezt, akik programot csinálnak az élet számára s azután toporzékolnak mérgükben, hogyha az élet egyszerűen félretolja az ő programjukat s a maga útján tovább merészkedik.

A szimpatikus naivak a világjavítók, a reformátorok, a népboldogítók, akik jól kirajzolt utópiák prokrusztesz-ágyába akarják szorítani a társadalmat, s azt hiszik, elég, hogyha az emberek többségét meggyőzik a meglevő szociális rend rosszaságáról s akkor a többség olyan szociális rendet csinálhat magának, amelyet éppen akar. A komoly tudományból teljesen kivészett már ez az utópista álmodozás; a franciaia forradalom pedig gyakorlati példáját szolgáltatva az ilyen hiu akarás hiábavalóságának, szimpatikus naivak azonban még mindig akadnak, akik hogyha látják a világ sok nyomoruságát, szenvedését és igazságtalanságát, így sóhajtának föl: „Hogyha nekem hatalmam volna...”

A gyűlöletes naivak azok, akiknek rendszerint van hatalmuk és akik egész érdekkörükkel és érzelmi világukkal a meglevő állapotokhoz ragaszkodva akkor kezdenek toporzékolni, amikor az élet más utakra merészkedik, mint amelyet ők jóvá hagyni méltóztatnak. Ezek szerint mindig „leketlen izgatók” okozzák az ilyen káros fordulatot; a lelketlen izgatók, akik Perzsiában alkotmányos mozgalmat, Európában pedig szocialista, vagy más radikális irányú fölforgató propagandát csinálnak. Evangéliumuk nekik is az akarat mindenhatósága, de a szimpatikus naivakkal ellentétben nem a föltörő tömegek akarattöbbségére; hanem a maguk akaratára támaszkodnak s azt hiszik, hogy a kezükbe kaparított hatalom, a szuronyerdő, a pandur, a közigazgatás erélye alkalmas arra, hogy elnyomjon minden más leketlen izgatást és forradalmi akaratot.

Holott az igazság az, hogy mindez a sokfajta, egymással viaskodó, egymást legyűrő és fölemészto akarat, csak buborékja annak a folyamatnak, mely a társadalom evolúcióját okozza. A földbe elültetett kukoricaszemből hiába minden kuruzslás, minden ráolvasás, minden követelő parancsszó, nem fejlődhetik más, csak kukoricaszár. És a szociális rend haladásában is minden ezután következőnek a mában, a tegnapi megvöltak azok a szellemi, erkölcsi, gazdasági és pedig főleg gazdasági előfeltételei, amelyek a holnap irányát meghatározzák. És ha nem a szociális rend időbeli egymásutánját, hanem bizonyos perczen adott keresztmetszetet tekintjük, akkor is olyan szerves összefüggés mutatkozik egyének, családok, osztályok, foglalkozási ágak, társadalmi és politikai intézmények, országok és világrészek között, hogy minden szerv, sőt a szervek minden atomja közt teljes kölcsönhatás mutatkozik és hogy az erőknak, a viszonyoknak ebben a rengeteg szövevényében teljes tehetetlenül vész el minden egyéni akarat és egyéni kezdeményezés, még akkor is, hogy ha ez a keményen akaró valaki a siita pápa, a perzsa sah személyesen.

A teheráni bazárokat kacagni fogják a derék vastag bajuszos sah minden haragiát, minden tüzokádó ágyuját, mert a teheráni bazárokat a maguk törvényét követve harcok, forradalmak, reakciónárius rablók és revolúciónárius fosztogatók országutján, a békés közállapotok békösöntéig akkor sem állítják vissza az üzleti forgalom normális rendjét, hogyha minden bazárt agyonbombáznak és minden kereskedőt fölnyegyelnek.

A nyílt forradalmat leküzdheti az okos sah. Azokkal az inponderabilitásokkal szemben azonban, amelyek a társadalom rendjét mozgatják, meddő az ő minden okossága, minden hatalma, csak úgy, mint ahogy erre nyugaton is tehetetlenek velük szemben a mi naiv okosaink.

Benda Jenő.

A francia postás-sztrájk.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 20.

A francia postások sztrájkja olyan arányokat öltött, hogy tegnap már a kamara is foglalkozott a kérdéssel, s a vita olyan részletes volt, hogy hajnali két óráig tartott. A hosszú vitatkozás vége aztán az lett, hogy a kamara többsége a sztrájk ellen nyilatkozott.

A nappali ülés utolsó szónoka Barthou miniszter volt, aki a többi közt ezt mondta:

A postát és távirót mint egy nagy ipari vállalkozást kell vezetni a hivatalnokok közreműködésével és a közreműködésre mindenkor törekedni, amennyiben oly garanciákat adott a személyzetnek, aminek egyetlen más kormányzati ágban sem bírnak. Visszatartották azokat a vádakat, amelyek a protekciós rendszerre, a kormány igazságtalanságára és a személyzet jogaiba való beavatkozásra vonatkoznak. Eppen a jelen pillanatban kiváló mértékben érdemel megrovást a sztrájk, mert Franciaországnak szüksége van a külfölddel való összeköttetésre. Ebben a nehéz időpontban a sztrájk merénylet a nemzeti védelem ellen. Mind a mellett meg akarja adni a személyzetnek a lehetőséget, hogy kötelességéhez visszatérjen. Ha a felszólításnak nem engedelmessé válik, szigorú intézkedéseket fog a miniszter tenni és semmi sem fogja őt ettől visszatartani, sőt inkább lemondana tárczájáról. (Helyeslés.)

A kamara 307 szavazattal 138 ellenében elhatározta, hogy Barthou miniszter beszédét nyilvánosan kifüggeszti. Az ülést ezután este fél tízig felfüggesztik. Az esti ülésen a kormány részéről jelen voltak: Barthou, Briand, Doumergue, Simyan, Neujan és Dujardin-Beaumetz. Clemenceau miniszterelnök röviddel ezután lépett a terembe, hogy Bedouce képviselő beszélni kezdett.

Bedouce kifejtette, hogy a parlament még nem vitatta meg bizonyos hivatalnok-kategóriák sztrájkjogát. A postai, táviró- és telefonhivatalnokok ellenfoga jogosan vannak azon a véleményen, hogy sztrájkba léphetnek. A felelősség egész sulya nem a sztrájkolókra van, akik minden lehetséges alkalmat felhasználnak, hogy panaszukat a kamara és főnökeik ítélete alá bocsássák. A sztrájkbalépés előtt a hivatalnokok az összes békés eszközöket megtették követeléseik megkísérlésére. Szemére vetette a többségnek, hogy nincs tekintettel választóival szemben fennálló kötelezettségeire. A kamarának nem szabad megfosztania a proletáriátust szabadságától, amelyet követel.

Villm képviselő kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy az egész személyzet Simyan ellen elégedetlenkedik. Okiratokat terjesztett elő, amelyekben a vonalmunkások becsületszavukra kijelentik, hogy nem vágják át táviró- és távbeszélő vonalakat. Kötelezik magukat, hogy rendelkezésére bocsátják a szükséges személyzetet az elvágott vonalak helyreállítására.

Miután a vitát éjjel két óráig folytatták, a kamara 368 szavazattal 211 ellenében elfogadta Reinach napirendi javaslatát, amely a következő:

A kamara elhatározza, hogy a hivatalnokok sztrájkját nem engedi meg. Bizalommal van a kormány iránt, hogy a rendet és nyugalmat a posta-, táviró- és telefonszolgálatban ismét helyreállítja, helyesli a kormány nyilatkozatait és átírja a napirendre.

Ezzel szemben azonban a szindikátusz jog védelme érdekében működő bizottság elhatározta, hogy támogatja a sztrájkoló postahivatalnokokat és az állami, valamint a közszolgálati intézmények, továbbá a kereskedelem és ipar szolgálatában álló munkások sztrájkját veszi megfontolórra az esetre, ha a konfliktus rövid időn belül a sztrájkolókra kedvező eredménnyel nem végződik.

A kamara ülés után a postaiügyi hivatalnokok sztrájkbizottsága összeült és Barthou miniszter állításaival ellentétben, kijelentette, hogy a szándékosan késedelmes munka nem fordult elő. Az „Echo de Paris” jelenti, hogy azokat a hivatalnokokat, akik vasárnap ismét szolgálatba állnak, nem fogják elbocsátani.

A helyzet nem javult. A külföldi vonalak egyharmad része, a belföldieknek csak egytized része van üzemben. Néhány telefonos és levélhordó munkába állott. A mozgópostások sztrájkja általános. A központi táviróban 430 alkalmazott dolgozik, köztük 200 nő, a legtöbb azonban tájékozatlan a szolgálatban.

Odilon Helén Amerikában.

— „Egy gyöngye elméjű nő könyvéből.” —

Keserű önróbia szól Odilon Helén könyvének címéből, nagyon sok gyűlölet az emlékirataiból és gyűlöletnek kifakadásaiiban nagyon sok az izléstelenség. Minden áron be akarja bizonyítani, hogy épelméjű. Olykor elhiszszük neki, de néha úgy érezzük, mintha csakugyan nem lenne rendben a szénája.

Különösen kínos hatást tesz ránk az a tulajdonság, melylyel szerelméről és házasságáról ír. Nem kiméli magát, de czinikusan a közkíváncsiságnak dobja prédául azokat is, akiket szeretett, akik szerették.

De vannak az Odilon Helén könyvének értékesebb részei is. Ezek közé tartozik az is, amelyik a művész amerikai vendégszereplésére vonatkozik. Ebből mutatjuk be a következőket és egyben neki át is adjuk a szót.

Két ízben jártam Amerikában és az Irving Place-Theatre-ben játszottam, melynek akkoriban Conried volt az igazgatója. Amikor nem volt dolgom, Newyork látványait néztem meg. Természetesen az érdekes színlelőadásokat is felkerestem.

Egy ízben Conried egy jótékonycélú előadáshoz páholyt váltott nekünk és minthogy Amerikában nyomban megmondják mindennek az árát, a direktor sem hallgatta el, hogy kétszázötven dollárt fizetett érte. Ebből nem nehéz kiszámítani, hogy egy ilyen jótékonycélú előadásnak mennyi lehet a tiszta jövedelme.

A közreműködők a legkiválóbb művészekből toborzódtak össze. Csak egy nevet akarok említeni és ez — Liljan Russell. Ritkán láttam ennél csinosabb, kecsesebb, sikkesebb teremest. Szép hang párosult benne bájjal és humerral. Amellett határozott táncztehetség — egy szóval: mindaz, amit operetténekesnőtől követelhető egyesült fényesen ebben a művésznőben. Akkoriban éppen nyolczadszor húzott jeggyűrűt az ujjára. Öreg színházi habítuék korát negyvenöt évre becsülték és a boldog milliomos-völegény mindössze huszonöt éves lehetett. Így hát a fiatal párnak a korkülönbség tizenkét évvel nagyobb volt, mint közttem és Béla-lám közt.

Newyorkban láttam a „Dubarry” című szenzációs darabot, melyet én importáltam Európába. A czimzerepet Lesly Carter játszotta, aki tudommal Amerika legjobb színésznője. És én igazán nem is tudok nála jobbat elképzelni. Magas, karcsu, elegáns alak; rókafehér haj; az arca nem éppen szép, de értelmes és kifejező. Ehhez a legizlésebb és a legdivatosabb párisi öltözökek: Ugy, hogy megjelenésében és játékában kissé Rejanera emlékeztetett.

Azt mondják, hogy egy egyszerű kereskedőnek volt a felesége, amikor Belasco — egy mendedonda szerint — megszöktette. Ez a kaland külföldben nem ártott meg neki: Belasco diadalról diadalra vezetett és ma már ő foglalja el Amerika színháztarjái között a legelső helyet. Egészen közelből is láthattam egy jótékonycélú bazáron, melynek látogatói közt megjelent Newyork legdagdagabb hölgyei tolongtak Lesly Carter körül, hogy egy mosolygását elkapják... Mindenütt egyformák az emberek!

Második amerikai utam alkalmával „Fee Caprice”-ban játszottam, Sonnenthallal és Bonnal együtt az amerikai közönség előtt. A darab tetszett ugyan, de még se volt teljes siker. Hasztalan sürgettem Conriedet, hogy a „Veres talár”-t adjuk. Schogyse volt hozzá kedve, ellenkezőleg a Blumenthal-féle darabtól várt óriási hatást. Hogy mennyire igazam volt, az csak akkor tűnt ki, amikor a Brioux darabjára került a sor. Négy este egymásután volt zsúfolt házuk. Csakhogy, sajnos, vendégszereplésünk ezzel már véget is ért.

A bucsuelőadáson Bonn „Fritchen”-jét játszotta Sudermanntól; Sonnenthal egy egyfelvonásosban lépett fel, melynek címét elfelejtettem; én Hartleben „Sittliche Förderung”-ját választottam. Szerepembe egy kis angol dalt szőttem, mely az amerikaiakat egészen fellelkesítette. Orditoztak, tomboltak és pokoli tapsokban törtek ki. Természe-

tesen nagy örömmel köszöntem meg a kitüntetést és éppen a kulisszák közt akartam eltűnni, amikor Conried megfogott és így szólt:

— Menjen ki és beszéljen. Kérem, tegye meg! Ez itt szokás. Bucsuzásakor muszáj beszédet tartani.

Addig biztatott, míg csakugyan kiléptem a lámpák elé és tíz egész szót mondtam. De milyen trémák közt! Nagyobb lámpalázam volt, mint a legnehezebb szerepem előtt!

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, márczius 21. — Róm. kath.: C. 4. Laetare. — Prot.: C. 4. Benedek. — Görög-orosz: (márcz. 8.) S. D. Nagybjót 12 v. — Zsidó: Adar 28. — A nap két 6 óra 4 perczkor, nyugszik 6 ó. 12 p. — Hold két 6 ó. 20 p. reggel, nyugszik 5 ó. 42 p. délután. Újhold 9 ó. 11 p. délután. Hold a földközéleben déltájban. A nap reggel 7 óra 13 perczkor a kos jegyébe lép.

A miniszterek nem fogadnak. A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marczeli régi műterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 9—2-ig. Belépődíj nincs. — A Könyves Kálmán állandó kiállítása nyitva 9—8-ig. Belépődíj nincsen. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Muzeuma nyitva 10—1-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technologiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—2-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9—12-ig.

Hétfő, márczius 22. — Róm. kath.: Oktávián. vt. — Prot.: Oktávián. — Görög-orosz: (márczius 9.) Szeb. 40 vt. — Zsidó: Adar 29. — Nap két: 6 ó. 2 p., nyugsz. 6 ó. 14 p. — Hold két 6 ó. 45 p. reggel, nyugszik 7 ó. 6 p. este.

— Az „Egyetértés Vasárnapja”. Az „Egyetértés” e heti melléklete is érdekes és változatos. Az első oldalon

Csávolszky Lajosnak, lapunk most elhunyt alapítójának arczképét közöljük. Adjuk továbbá:

varesi Varesanin Márián tábornok a szerajevói 15-ik hadtest új parancsnokának poitrait-ját. A sorban a következő:

Simits György, Szerbia bécsi követe. Érdekes képeink

Elnökválasztás az amerikai Egyesült Államokban.

A „Bellerophon” angol hadihajó ügyei.

Nagyon jól sikerültek a kettészakadt szolnoki Tisza-hidról készült fülvételek és az, amelyik

egy tengeralatt járó naszád zátonyrajutását rögzíti meg.

Van képünk: Messina ujjáépüléséről.

A pápa családjáról,

van továbbá néhány nagyon jól sikerült reprodukció hazai feetök képeiről.

A szövegrész rendkívül érdekes és szórakoztató.

— Semélyi hir. Széll Kálmán, a Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatója kétnapi tartózkodásra ma Budapestre Bécsebe érkezett.

— A czárné beteg. A „Kreuzzeitung” egy magasállású orosz arisztokratától, aki csak nemrég kihallgatáson volt Carskoje-Szelóban, arról értesül, hogy a czár aggodalmasan beszélt a czárné betegségéről. Orvosainak tanácsára a czárné még látogatókat sem fogad. A tavalyi baleset óta, amely a finn vizeken érte a czári jachtot, a czárné lelkibeteg s olyan ideges, hogy nem tud megnyugodni. Az audiencia végén azt mondta a czár, hogy nagyon szereti Carskoje-Szelót, a tengeri kirándulásokat és gyermekeinek egészségét helyreállította az ottani tartózkodás. Azt jelenti továbbá a „Kreuzzeitung”, hogy az udvari reakciós párt megint felül kerekedett.

— Új főbányatanácsosok. A király Kachelmann Farkas bányatanácsos, kohóügyi előadót, valamint Bárdossy Antal és Remenyik Lajos főbányatanácsosi czimmet felruházott bányatanácsosokat főbányatanácsosokká nevezte ki.

— **Kinevezések a földmívelésügyi minisztériumban.** A király Fekete Zsigmond miniszteri tacsosi címmelettel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, *Jancsó Jenő, Kolossváry Odön, Némethy János, Biró Elek, Nagy Odön, Medveczky Zsigmond és Hajós Sámuel* műszaki tanácsosokat miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki.

— **Küldöttség Szerényi államtitkárnál.** Temesvár—Józsefváros és Erzsébetváros bizottsági tagjainak 12 tagú küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Szerényi József államtitkárnál. A küldöttség a Temesvár—báziási vasut ügyében arra kérte az államtitkárt, hogy a város fejlődése érdekében vagy emeljék fel a vágányt, vagy pedig helyezzék át a módosi vasut irányába. Szerényi József államtitkár válaszában kifejtette, hogy a szóban levő kérdés nem olyan egyszerű, mint aminőnek látszik. A kérdés mostani stádiumában nem ígérhet mást, minthogy a kérdést a legmesszebbmenő jóindulattal fogja a minisztérium tanulmányozni és hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, aki a kérdésben dönteni fog, azt a megoldást fogja választani, amely egyrészt a vasutforgalom szempontjából a legelőnyösebb, másrészt aránylag a legkevesebb hátránnyal jár s a döntés meghozatalánál az emlékiratban felhozott indokokat is a legnagyobb mértékben méltányolni fogja. A küldöttség köszönettel vette tudomásul az államtitkár megnyugtató választát.

— **Az igazságügyi orvosi tanács.** Az igazságügyminiszter dr. *Székács Béla* királyi tanácsos, közközlési főorvos, egyetemi m. tanárt, dr. *Erőss Gyula* egyetemi rk. tanárt, dr. *Krepuska Géza* egyetemi m. tanárt, dr. *Oláh Gusztáv* országos elmeegógyintézet-i igazgatót, dr. *Taufer Vilmos* egyetemi r. tanárt, dr. *Bárony János* udvari tanácsos, egyetemi r. tanárt, dr. *Békay Árpád* udvari tanácsos, egyetemi r. tanárt, dr. *Ritók Zsigmond* gyakorlóorvosot, dr. *Tóth Lajos* miniszteri tanácsos, egyetemi m. tanárt az igazságügyi orvosi tanács tagjává három év tartamára újból kinevezte.

— **Harcz a levegőért.** A Magyar Automobil Klub aviatikai osztálya végeleg megalakult. Az aviatikai osztály elnökévé *Bolgár Ferencz* honvédelmi államtitkárt kéri fel. Alelnökké gróf *Edelsheim-Gyulay Lipót*ot választották meg. Az osztály előadói tisztségét dr. *Tolnay Lajos* orsz. képviselő vállalta magára, ki mellett *Zsényi Aladár* gépészmérnök, aviatikai író fog a repülő sport fejlesztésében tevékenykedni. Gróf *Andrássy Sándor* elnök bejelentette, hogy a klub legközelebbi évi közgyűlésén az előmunkálatokra 10.000 korona megszavazása iránt fog javaslatot tenni. Sajnálattal vette az értekezlet tudomásul, hogy aviatikával foglalkozó elismert magyar egyesület híján a külföldön ez év folyamán rendezendő nemzetközi repülőversenyre magyar feltalálók a bécsi aeroklub utján neveztek. Elhatározta a klub, hogy lépéseket tesz ezen nevezésnek a magyar Automobil Klub javára leendő átiratása érdekében.

— **Uj nemes.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király *Aich Ferencz*nek és utódainak a magyar nemességét és az *Enyedi* előnevet adományozta. Az új nemes elnöke a Magyar Serfözök Országos Egyesületének és tagja a fogyasztási adóügyi tanácsnak.

— **Egyetemek költözése.** A budapesti királyi József-műegyetem még ez év folyamán átköltözik budai, lágymányosi új otthonába. Ezáltal felszabadul a műegyetemnek muzeumkörüti hatalmas épülete, amelybe a tudományegyetem bölcsészeti kara fok átköltözködni. A központi egyetemi épületben csak két fakultás marad, a hittudományi és a jogi kar, amely most megfelelő nagyságu és számú előadási és szigorlati helyiségekhez jut. A helymizériák így egy csapásra megszűnnek a központi épületben. A bölcsészeti kar a műegyetem régi épületében pedig megfelelő tantermekhez, laboratóriumokhoz és muzeumi helyiségekhez jut. De ezenfelül helyiségeket kapnak ebben az épületben az egyetemi ifjusági körök, amelyek eddig bérházakban szorongtak, így az olvasókör, az atlétikai és vívóklub, az énekkari egyesület. A szükséges átalakításokat a nyár folyamán hajtják végre, úgy, hogy a költözködés már az őszön mekkezhető.

— **Öngyilkos joghallgató.** Nagy riadalom volt ma délután a Thököly-ut 18. szám alatt Kelti-szállodában, ahol öngyilkossá akart lenni *Rigler Aladár* huszesztendős joghallgató. A kis fogadó személyzete az egyik szobából lövés zaját hallotta, s annak a zaját feltörve, látták, hogy a fiatal embernek melléből patazik a vér. Jobb kezében még ott szorongatta a gyilkos szerszámot, de már kihallgatni nem lehetett, mert személtét veszítette. Az előhívott mentők a szerencsétlen fiatal embert a Rókus-kórházba szállították.

— **Égő dokk.** Newyorkból táviratozzák: Jersey-Cityben a Legl-Walley vasut mellett két dokk ég. Hir szerint az Eastward gőzök lángban áll.

— **Ujságírók estélye a Fővárosi Orfeumban.**

Nagyszabású készülődés folyik a budapesti ujságírók körében arra az estélyre, melyet márczius 31-én a Fővárosi Orfeumban rendeznek. A rendező-bizottság *Herczeg Ferencz*czel az élén erre az estélyre mindenkit, aki a magyar művészetet és irodalmat képviseli, az orfeum szinpadára telepít át, hogy egészen eredeti keretben kamatoztassa mindannyiok művészetét az ujságírók árvái és özvegyei javára. Az estély programjának körvonalai most bontakoznak s máris tömördek vidám ötlet talált megvalósulásra; minden nap egy-egy újabb eszmét szül, úgy hogy az eddig elkészült tervezet még ugyancsak ki fog bővülni. A tervből annyit elárulhatunk, hogy *Herczeg Ferencz* külön kis jelenetet irt erre az alkalomra. Parodisztikus munkákkal szerepelteti a programtervezet íróink legjavát s csak mutatónak említünk egyelőre néhány nevet, mikor felsoroljuk *Mikszáth Kálmánt, Ambrus Zoltánt, Gárdonyi Gézát, Bródy Sándort, Molnár Ferenczet, Kozma Andort, Hellai Jenőt, Szomaházy Istvánt*, de egyáltalán kiváló íróink mindegyikét, akivel a program ez estén a közönségnek kedveskedni készül. Mozgósítja a rendezőség az ujságírók estélyére kitünő zeneszerzőinket is: *Buttykay Ákost, Jacobi Viktort, Kacsóh Pongráczot, Kálmán Imrét, Szirmai Albertet, Tarnay Alajost*, sőt Bécsből is idetelepíti a körünkben jól ismert komponistákat, *Lehár Ferenczet, Fall Leót, Strauss Oszkárt*. Valóságos toborozás folyik a főváros színházaiban is, melyeknek igazgatói készségesen közreműködnek, hogy a színház legkiválóbbjai, a közönség megannyi kedvencei erre az estélyre az ujságírók szinpadán szerepeljenek. A közreműködő művésznők és művészek teljes névsorát néhány nap múlva állítják össze, egyelőre csak annyit, hogy az Opera-, Nemzeti-, Vig-, Magyar- és Király-Színház valamennyi elsőrangú művésznője és művésze, úgy mint eddig is, minden alkalommal szívesen állottak rendelkezésre az ujságírók javára, ezuttal is résztvesznek majd az estély programján. De a szinpad művészein kívül ott lesznek a kabarék starjai is, ott lesznek a koncert-termek legünnepeltebb szereplői, ott lesz egy szóval mindenki, aki Budapest művészeti életében szerepet játszik. A művészeti kaleidoszkopnak e ragyogó szereplőit egy revü keretében helyezi el a program. A revü, mely *Faragó Jenő, Bródy Miksa és Gábor Andor* műve, minden egyes művészi számot olyan módon illeszt be, hogy sablonos koncertektől, vagy megszokott kabaréktól egészen eltérő, újszerű lesz mindenkinek a szereplése. A revü keretében illesztődnek bele, amely az orfeum fórumon, a mozin, a kabarén, a vurstlin, a Nemzetin, a Vigen, a színésziokóln, a kávéházban és koncerten végigviszi a publikumot s minden képen egy-egy külön meglepetéssel szolgál. Művészeink, íróink és muzikusaink produkeziói mind e revü keretében illesztődnek bele, amely az orfeum szinpadának főszáma lesz. De külön is szerep jut ezen a szinpadon a balettnak, czirkusznak és egyéb látványosságnak, éjjel után pedig az orfeum-kávéházban megnyílik az énekes kávéház s a téli kertben is külön produkeziók készülnek. Szóval minden megtörténik arra nézve, hogy a fővárosi közönsége olyan mulatságban részesüljön, aminőt az ujságírók kívül senki sem tud megcsinálni. Az estély belépőjegyei árusítását már megkezdték, a fővárosi társaságának színe-java siet is megváltani jegyét. Személyjegy ára 20 korona, a páholyjegy ára (öt személyre) 150 korona. Kaphatók az Ujságíró Egyesületben (Erzsébet-körm 27.) és a Fővárosi Orfeumban.

— **Elégetett ezres.** Enyingen Schwarz J. nevű kereskedő borítékban néhány ezresbankót küldött sógorának, *Leipniker* nevű kereskedőnek azzal a kéréssel, hogy helyezze el a pénzt a takarékpénztárban. A pénzt kivette a borítékból, de egy ezresbankót benne hagyott. A borítékot a földre dobta. A tévedés csak később derült ki, amikor már az ezres hamuvá lett.

— **Meggyilkolt orvos.** A milánói állami kórház főorvosát, *Piantanida* orvostanárt tegnap egy *Bosisio* nevű, hatvanéves ember a nyílt utcán megtámadta és több késszurással meggyilkolta. *Bosisio* így állt bosszút az orvostanáron, azért a kórházból gyógyulatlanul bocsította el.

— **Művészek a gyermekekért.** A fővárosi utcák képét eddig semmiféle alkalom oly színessé, kedvesen tarkává és forgalmassá nem tette, mint a gyermeknapon lesz. Lassanként egészen kialakul a jótékony ünnepének nagy programja, melynek méreteit jellemzi egyetlen adat is: máig 1400 urinó vállalta el a gyűjtőturnák felügyeletét. A Liga nemes érdekeit hatalmas igyekezettel szolgálják a budapesti művészek. Egy hétig fog tartani az a humoros képtárlat, melyet *Márk Lajos* festőművész és *Nagy Endre* rendeznek. Ötletes kommentárral mutatják be a legkiválóbb ismert festmények aktuális paródiáját. Következik azután az utcai hangversenyek sorozata. A czigányzenészek is kiküldik legjobb tárogatósaikat, az artisták pedig a legkiválóbb mutatóványosaikat. Külön érdekesség lesz a *Liszt Ferencz-téri* vásár, a melyet a Diaboló-társaság ügyes, fiatal hölgytagjai rendeznek. Hiába, az emberek nem a komolyságot keresik és a Liga ötletes szórakoztatás közben szerzi meg az eszközöket a legszomorubb nyomoruság enyhítésére.

— **Szörnyített örületben.** Fehérvári-Csurgó fehérmegyei községben vérfagyasztó gyilkosságot követett el egy ember örületben. A tébolyodott gyilkos neve *Váradai Sándor* tanító. Hasonló nevű rokonához, *Váradai Sándor* segédjegyzőhöz e hó 13-ikán érkezett vendégségbe. A tanító csak nemrég került ki a tébolydából. A vendég tegnap délután egyedül maradt odahaza bátyjának két gyermekével. A gyermekek csendesen játszadoztak, amikor pedig a faluba egy vándorkomédiás-csapat érkezett, kiszaladtak az utcára. A négyéves *Zoltán* ekkor 8 éves nővére hazaküldte, mert kálap nélkül futott ki az utcára. A kis fiut azután hiába várta vissza a nővére. Amikor visszament érte, meggyilkolva találta kis öcsését. Minden jel arra vall, hogy *Váradai Sándor* követte el a tettet. A gyilkosság fejszével történt, amelylyel öt csapást mért a gyilkos a kis fiura. A fejszét azután az asztalterítővel megtörölte, kezét megmosta és a fejszét valószínűleg kabátja alá rejtve, megszökött. A csendőrség azonnal üldözöbe vette, de ezideig még nem akadt a nyomára.

— **Az áruló zsebkendő.** Közöltük, hogy *Guttman* szikszói kereskedő gyilkosait sikerült kézrekeríteni. Érdekes az a mód, hogy *László* csendőrmester hogyan jutott a gyilkosok nyomára. A talált zsebkendőt ugyanis átadta az alsóvadász tanítónak, aki a zsebkendőt felmutatva az iskolások előtt, így szólt:

— Gyerekek, melyikteké ez a zsebkendő! Vigyétek haza!

Erre *Losonczy Károly* szikszói jómódu gazdamber gyereke jelentkezett, hogy a zsebkendő az övéké. A csendőrség ennek alapján azonnal *Losonczyék*hoz ment, vallatóra fogta *Losonczyt*, aki beismerte a gyilkosságot. Később azt mondta, hogy 18 éves fia a gyilkos.

— **A titeli hajóhid pusztulása.** A szolnoki Tisza-hid roncsai borzasztó romlás közepette száguldottak lefelé a Tiszán, anélkül, hogy az uszó veszedelmet pusztításaiában föl lehetett volna tartóztatni. Most, mint *Titeltől* táviratozzák, a titeli kincstári fahajóhidat rombolták szét a Tiszán uszó óriási jégtáblák és a szolnoki tutajmaradékok és faszilánkok. A hid épülőfélben volt. A kár több ezer koronára rug. A romlás éjjel történt irtóztató recegés és ropogás kíséretében. Reggelre a titeliek már csak a hid elpusztult roncsait láthatták viszont.

— **A milliomos szeretője.** Rómából érkezik az alábbi rettenetes dráma híre. *Guardata* többszörös milliomos *Palmiban* elcsábított egy fiatal leányt. Amikor *Guardata* Rómában egy gazdag fiatal özvegyet akart feleségül venni, *Cairol* *Marianna*, az elcsábított leány Rómába utazott. A *Piazza Spagnan* megleste hűten csábított s revolverrel többször rálőtt. A sulyosan sérült *Guardata* kórházba vitték s a leányt letartóztatták. Amikor *Guardata* felgyógyult, visszatért hazájába s felkereste az időközben kiszabaiult *Mariannát*. Most azonban ő fogott fegyvert a szerencsétlen leányra és agyonlőtte. Az esküdtek legközelebb foglalkoznak a gyilkos milliomos bűnperével.

A szabómunkások kizárása. A budapesti férfiszabó-ipartestület tegnap este ülést tartott, amelyen a szabómunkások által beterjesztett ár-
szabályokat tárgyalták. Az ülésen megjelentek a munkások képviselői is, akik felszólalásukban kérték a munkaadókat, hogy lehetőleg békés uton egyezzenek meg a munkásokkal. Minthogy a munkaadók részéről is hasonló értelmű felszólalás történt, megalakítják a budapesti férfiszabó-munkálatók szövetségét, melynek 12 tagja vasárnap délelőtt fog tárgyalni a munkások megbízottaival. A munkások és munkaadók között aránylag kevés a differenzia és így valószínű, hogy a békés meg-
egyezés létrejön. — A szabó-ipartestület tegnapi gyűlésére vonatkozólag a Szabómesterek Országos Szövetsége ma kijelenti és egyben figyelmezteti tagjait, hogy ettől a mozgalomtól a szövetség teljesen távol áll. Ma tartott értekezletén a szövetség vezetője kimondotta, hogy az ipartestület határozatát magára kötelezőnek el nem ismeri és a kizáráshoz újabb csatlakozott több mint száz
czeget nem engedni terrorizálni azok által, akik az ipartestület többségét teszik ugyan, de nem tulajdonképpeni munkaadók, hanem az üzleteknek dolgozó kismesterek. Ugyanezek teszik az előjáróság kilencztedrészét is és csak sajnálatos, hogy az ország legnagyobb ipartestülete annyi tekintettel sines a főváros legnagyobb munkaadóira, hogy legalább a gyűlésen bejelentette volna, hogy ezek a munkaadók távollétüket bejelentették. Ez annál sajnálatosabb, mert éppen a jelenlegi harc legjobban bizonyítja, hogy az ipartestület tagjai között milyen érdekellentétek vannak. A szövetség hangsúlyozza, hogy az ipartervezetnek majdan figyelemmel kell lenni erre a körülményre, amikor ime kiderül, hogy a tényleges munkaadók, azok, akik évente százezer koronánál többet fizetnek ki munkadíjakban, az ipartestületben háttérbe szor-
ulnak.

Öngyilkosság egy nagykereskedésben. Kinos pánikot idézett elő ma délután a Wertheimer és Frankl cégnek a Hold-utca 6. szám alatti nagykereskedésében az egyik alkalmazottnak öngyilkossága, aki még a helyszínén meg is halt. Az illető Bruszt Béla negyven éven túl levő segéd, aki már 8—9 esztendeje állott a cég szolgálatában. Kifogástalan, s igen pontos ember volt, amiért főbbvalói igen becsülték. Pusztán önmaga nem volt magával megelégedett, mert már évek óta kínozza gyomorbetegsége s emlegette, hogy meg fog válni az élettől. Ma délután végre is hajította szörnyű tettét. Bement a toalettszobába s onnan néhány perc múlva hatalmas pisztolydörög hallatszott. A személyzet erre berohant, de szerencsétlen kollégájuk már halott volt. A szájába lött. Holttestét a boncoló intézetbe vitték. Családot nem hagyott hátra.

A szikszói rablógyilkosság. Guttman Adolf szikszói terménynagykereskedő rablógyilkosa, Losonczy Károly, tegnap este óta a szikszói csendőrség fogházában van. Losonczy ma este egy őrizetlen pillanatban fia szemeláttára felakasztotta magát, azonban tettét észrevették és még idejekorán levágták a kötélről és eszméletre térítették. Losonczy azt állítja, hogy tettét azért követte el, mert félt az akasztófától. A gyilkost holnap Kassára szállítják.

Rabló katoná. Az 1341-es számú rendőr az éjszaka a Baross-utczában segítség-kiáltást hallott s nyomban aután egy menekülő bakát vett észre. A rendőr elfogta a menekülőt, akiről kiderült, hogy a Kisfaludy-utczában megszállította Weiszennau Alajos magánhivatalnokot s azt kérdezte tőle, hogy hány óra van. Mikor a hivatalnok elővette az óráját, a katoná arculütötte s kikapva kezéből az órát, elszakadt. A rendőrség a katonát, akit Gubieu Eduárdnak hívnak és közlegény a 32. gyalogezredben, átadta a katonai hatóságnak.

Alapítványi helyek a honvéd katonai iskolában. A honvédelmi miniszter a soproni honvéd főreáliskola I. évfolyamára 20 államköltséges helyre, 22 alapítványos és 8 részben fél díjmentes, részben fizetési helyre; a budapesti honvéd Ludovika Akadémia I. évfolyamára pedig 5 államköltséges, 41 alapítványos és 15 részben fél díjmentes, részben fizetési helyre pályázatot hirdet. A részletes feltételek a Budapesti Közlöny mai számában olvashatók.

Nyilatkozat. „Női élet” czimen dr. Rózsa Miklós és Lőrincz Ernő egy hetilapot szándékoztak kiadni még a múlt nyáron s engem kértek fel annak szerkesztésére. Minthogy azonban a lap ezideig nem jelent meg, szükségesnek tartom ezúton kijelenteni, hogy szerkesztői állásomtól visszaléptem. Tájékoztatásul azt is kijelentem még, hogy beszédet előfizetési díjakból egy fillért sem vettem fel sem közvetve, sem közvetlenül.

Utóbb terveztem ugyan, hogy a lapot — miután már nevémet belevitték, — magam adom ki, de minthogy a lap kiadója, Lőrincz Ernő az általa felvett előfizetési pénzeket nekem át nem szolgáltatotta — ez tölem lehetetlen anyagi áldozat lett volna. Akiknek bármi követelésük van, forduljanak egyenesen Lőrincz Ernőhöz (Budapest IX. Angyal-utca 29.), minthogy ismételt hangsúlyozom: a lap anyagi részének intézésébe semmi beleszólásom nem volt és nincs.

Alba Nevis.

Az országos fényképképzés zsürije. Az Amatőr szerkesztősége által kiírt Liromezer koronás díjpályázatának zsürijébe a következő jeles amatőr fényképezőket, festőművészeket és műkritikusokat hívta meg: Báró Bohus László, Feledy Dezső és dr. Harmatzy Dezső (a budapesti Photo-Club tagjai), dr. K. Lippich Elek és Horvát C. Guidó (a Magyar Amatőrök Országos Szövetsége tagjai), Harang György (Debreczen), Szántó I. Béla és Kiss Zoltán (Szombathely) szakírók. Magyar-Mannheimer Gusztáv és Kézdí Kovách László festőművészek, Lyka Károly, Yartin József és Gerő Ödön műkritikusok. A zsüri e hónap 25-én bírálja a pályázatra beérkezett műveket. Ugy a pályázati, mint az ezzel egybekötött kiállításra beérkezett képek nyilvános kiállításra kerülnek. A kiállítás e hónap 28-án nyílik meg és két hétig lesz megtekinthető. A kiállítást rendező szerkesztőség felkéri mindazokat, akik a pályázaton és kiállításon részt venni óhajtanak, hogy képeiket legkésőbb e hónap 24-ig bezárólag, bekeretezve az Amatőr szerkesztőségébe (Budapest, VII., Baross-tér 15. szám alá) küldjék be.

A postasegédtszít büne. Barna Izidor békésszentandrási postamester a postamesteri tanfolyam hallgatása céljából két hónapra Nagyváradra ment és ezidőre a postahivatal kezelését Juhász Bélár bizta, aki a postahivatalban mint segédtszít működött. E hét közepén a szarvasi postafőnök értesítette Juhászt, hogy a hivatal könyvei rovancsolása végett odautazik. Az értesítésre a főnök azt a meglepő választ kapta Juhász Bélától, hogy ne fáradjon, mert a rovancsolás lehetetlen, mivel a petróleumlámpa felborult egy este és a könyvek nagy része elégett. A dolog nagyon gyanusnak tűnt fel és a nagyvárad postagazgatóság rendeletére Nagy Sándor szarvasi postafőnök két csendőrrel átment Szentandráásra. Rövid vizsgálat után észrevette Nagy Sándor, hogy a kezelőtiszt egy 271 koronás utalvány összegét nem küldötte be. Ezenkívül több kisebb hiányt is tapasztalt, úgy hogy az eltűnt összeg, amint az elégett könyvek nélkül is meg lehetett állapítani, mintegy 500 korona rugólt. A kezelőtiszt bünyössége ilyenformán nyilvánvaló lett és a csendőrök azonnal letartóztatták. Hogy mennyi a hiány, még nem lehetett biztosan megállapítani, mert nincsenek meg a könyvek. Hozzávetőlegesen Juhász több ezer koronát sikkasztott. A nagyvárad postagazgatóság a vizsgálat vezetésével Szűcs tükárt bizta meg.

Életunt féány. Az éjszaka Rákospalotán az Árpád-utca 12. számú házban Hendlér Aranka győri születésű 18 éves bécsi leány borotvával átvágta nyakán az ereit. Életveszélyes sérülésével a mentők a gróf Károlyi-kórházba vitték. Tettének oka ismeretlen.

A feltékény tüzoltó. Az éjszaka együtt mulatott Záborszky István tüzoltó két kollégájával, Ridzovszky Istvánnal és Varga Sándorral. Társaságukban volt Záborszky István kedvese, Zimmermann Paula, egy rendőri felügyelet alatt álló leány is. Három óra felé hazafelé tartottak s utközben Záborszky felszólította kedvesét, hogy menjen vele. A leány azonban feletlet helyett Varga Sándor karjába kapaszkodott. Ezen Záborszky annyira elkéseredett, hogy előrántotta revolverét, kétszer rálőtt a leányra, majd a fegyverrel ütlegelni kezdte. A másik két tüzoltó végre kimentette a dühöngő ember kezéből a leányt, akiknek az egyik golyó a kezét keresztülfurta. A se-

besültet a mentők a Rókus-kórházba szállították, a magáról megfelekedezett lovagját pedig a rendőrség letartóztatta.

Megmentette a halálnak. Bátor, szép cselkedetnek voltak tanui ma este a Ferencz József rakpart járókelői. A lézálló, hűvös alkonyatban egy mindennapi tragédia játszódott le. Yalami boldogtalan asszony belevetette magát a zugó folyamba, hogy az élet terhétől szabaduljon. Soká ügylgett a víz partján, míg az utolsó lépésre elszánta magát s a poszton álló rendőrnek, Kalmár Istvánnak föl is tűnt a halvány arczi uriaszszony létova bolyongása. Figyelni kezdte s igyekezett a közelébe férközni. Az asszony azonban egy hirtelen elhatározással neki futott a víznek és belevetette magát. A szerencsétlen egy pillanatra elmerült a habokban, de aztán újra fölbukkant a jeges hullámokkal küzkölyve. A közelben álló Kalmár István rendőr csak erre várt. Mikor a víz a fuldoklót fölvetette, a derék ember, úgy ahogy volt, kardosan, nehéz köpönyegben ulána ugrott és erős munka után kimentette. A bátor életmentőnek emberfeletti erőlködéseket kellett kifejtienie, hogy nehéz ruhájában a jeges árban önmagát és a vergődő szerencsétlent föltarthassa, amiben még az oldalára csatolt kard is roppant akadályozta. Végre mégis csak siker koronázta önfeláldozását és az újult asszonyt partra vitte, ahol az összeverődött tömeg lelkesen megéljenezte a bátor életmentőt. A hősi elszántságnak azonban még sem lett meg az igazi jutalma, mert a hullámsírból kimentett szerencsétlen, a rögtön alkalmazott élesztési kísérletek daczára sem nyerte vissza többé eszméletét, a dermedt testbe nem tért vissza többé az élet. Végezet tette nek okát azonban még nem lehetett megállapítani. Holttestét beszállították az orvostani intézetbe.

Ebzárlat a Józsefvárosban. A nyolczadik kerület területén egy eben a veszteséget hatóságilag megállapították s ez okból a kerület előjárósága 1909. április hó 21. napjáig tartó ebzáratot rendelt el. Ez idő alatt valamennyi ebet otthon meglötte kell tartani, az utcákon pedig harpas elleni biztos szájkosárral ellátva porázon kell vezetni. A rendelet ellen vétők 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal vagy megfelelő elzárással büntetnek.

A magyar ásványvíz diadala. Kolozsvárról jelentik: Néhány külföldi ásványvízforrás tulajdonosa és ugynevezett mesterséges ásványvíz-gyártó érthető okból történt kezdeményezésére Erdély nagyobb városainak vendéglősei és kereskedői bojkott-mozgalmat indítottak a Magyar Ásványvíz r.-t. erdélyi ásványvízei ellen azon indokollással, hogy nevezett társaság az eladási árakat aránytalanul felemelte. A nevezett társaság vezérigazgatója most személyesen vett részt a vendéglősök gyűlésén és felvilágosította őket, hogy a vállalat célja első sorban a külföldi vizeket kiszorítani és azután a híres erdélyi vizeknek piacot teremteni a külföldön. A kolozsvári és velük egyidejűleg Erdély nagyobb magyar városainak vendéglősei nemcsak méltányolták a vállalat hazafias intencziót, hanem egy csekély áremelést is elfogadva, kötelezettséget vállaltak arra vonatkozólag, hogy ezentul külföldi ásványvizeket többé egyáltalában nem tartanak.

Házasság. Apáti Margitot eljegyezte Sternrad István, a Magyar Földhitelintézet tisztvisője Budapesten.

Dr. Pozsonyi Jenő fővárosi nőorvos e hó 21-én, vasárnap vezeti oltárhoz *Hilini Neuberger* Elzát Komáromban.

Hermann Herman eljegyezte *Jakab* Erzsikét Budapesten.

Özv. *Fekete* Györgyné leányát, *Etelt* Zsambékról eljegyezte *Scheidnau* Antal Orsováról.

Stern László budapesti kereskedő eljegyezte *Patai* Rózsát.

Nászajándékok. jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhető be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Venezia—Firenze—Róma—Nápoly megtekintésére, a hajót elkerülésével április hó 5-én induló társaskirándulás részére a nagy zsufolt-ságra való tekintettel, rezervált külön kocsirol, elsőrangú szállodai szobák fentartásáról és kitűnő helyi vezetőkről a Központi Menetjegyiroda külön gondoskodott. A rendelkezésre álló szobák csekély számánál fogva jelentkezések csakis korlátolt számban vehetők figyelembe, miért is ajánlatos a részvétel mielőbbi bejelentése. Összes költség 420 korona. Prospektust díjtalanul küld a Központi Menetjegyiroda, Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

— **Borzalmas lincselés.** Newyorkból érkezik az alább leírandó borzalmas lincselés híre. Dallas városában egy Anderson Ellis nevű néger egy Kinner Arthur nevű farmer felesége ellen merényletet akart elkövetni. A néget elfogták és a börtönbe zárták, de a tömeg megtámadta a börtön épületét és behatolt Ellis czellájába, aki egy másik négerrel, Will Clarkkal volt egy szobában. A börtön épületének megtámadásakor Ellis minden erejét összeszedve, kirántotta czellájának vas ablakát és elmenekült. Midőn a tömeg vezérei behatoltak a czellába, csupán Clarkot találták a börtönben, aki megtagadott minden felvilágosítást az elmenekült Ellistről. A kifeszített ablak azonban mindent elárult. A tömeg vezérei néhány golyót bocsátottak Clark testébe, azután az elmenekült néger üldözésére indultak. Rövid, de rettenetes **Hajza** után elfogták Ellist és láncra verték. A menet azután megindult. A néger oldalán két fegyveres ember haladt, egy pedig a háta mögött. A város központján egy vasoszlop volt, amely körül óriási néptömeg állott. Nagy moraj vonult végig a tömegben és a lelkesedés felkiáltása hangzott, amidőn a kis csapat — közepén a megláncolt négerrel — a helyszínre ért. A tömeg vezetője feltartotta a karját, mire csend támadt. Azután megkérdezte a vasoszlop elé állított néget, hogy bűnös-e? A néger beismerte bűnösségét. Aztán megkérdezte a négertől, hogy vannak-e szülei, vagy rokonai, akikről el akar bucsuzni? A néger azt felelte, hogy nincsenek. A néget a vasoszlophoz vezették, kötelet kötöttek a csuklójára, lábára és nyakára és a vaszölöphöz erősítették. Az oszlop alatt levő fát lelocsolták petróleummal és meggyújtották. Pár pillanat alatt felcsapódtak a lángok s körülölelték a néger testét. Ellis ajkára egyetlen panaszos, vagy fájdalmas hang nem jött, pedig rettenetes kínjai voltak. A lángok és füst betakarta a halálraítelt néger alakját s midőn eloszlott a füst, a vasoszlopon ott lógott a néger szénáé égett holtteste.

— **Az emberi élet tartama és a hőmérséklet.** A biológusok általában a természetes halált az életérő kimerülésének következményeként tekintik. Ezzel szemben Loeb, az amerikai biológusok egyik legkiválóbbja, más véleményen van, amelyet bonyodalmas kémiai kísérletekből leszűrt tanulságokra alapít. E többé-kevésbé körülményes kísérletek leírása nem lehet czélja e rövidre fogott ismertetésnek; elég annyit megjegyezni, hogy Loeb kísérleteinek eredménye szerint azok kémiai folyamatok, amelyek az organikus lények élettartamát szabályozzák, egészen elütnek azoktól a kémiai folyamatoktól, amelyeknek a fejlődésüket köszönhetik. Következésképp a fejlődés kémiai folyamata nem lehet egyszersmind oka a természetes halálnak. Loeb az oceanoográfia ismeretjé alapján állítja, hogy a hideg hosszabbra nyújtja az életet, mint a meleg. A sarki hidegvízű tengerekben a planktonfélések mérhetetlenül nagyobb mennyiségben tenyésznek, mint a tropikus tengerek vizében. Ismeretes, hogy plankton név alatt ama mikroszkopikus lények, tehát élő szervezetek összességét értjük, melyek a tengereket benépesítik s a melyekből néha egy kanálnyi vízben is millió és millió van s amelyek néha nagy számuknál fogva a víznek kék, vörös stb. színet adják. Tapasztalat szerint tehát ezek a lények hosszabb ideig élnek a hideg, mint a meleg vízben; még pedig minden tiz foknyi hőemelkedés mellett körülbelül ezerszerre rövidebb e lények élete. Ebből a tapasztalatból kiindulva, Loeb szerint az emberi élet tartama egyszerűen a hőmérsékleti viszonyoktól függ,

mert ha az emberi test hőmérsékletét sikerülne alábbzállítani, az életfolyamat is tovább tartana. Ha tehát csak egy foknyi hőcsökkenést is el tudnánk érni, az emberi élet tartama éppen megkétszereződne.

— **Royal Orfeum.** Mindennapos zsufolt ház, falrengető kacagás és tomboló tapsvihár tesz bizonyosságot, hogy a Royal-Orfeum ma a legelső budapesti mulató, amelynek páratlanul gazdag műsora valósággal unikumszámba megy. Itt éneklük a legnépszerűbb budapesti kuplét, A spárgát, itt játszzák a legizgatóbb drámát, a Beregist, itt figurázzák ki harsogó nevetést keltő módon a Szanin elkobzását, itt mutatják le elementáris hatás mellett a Pesti primadonnák című szenzációs élőképes kuplésorozatot, a mulató Budapest erről a színpadról kapta a legújabb slágert, a Varjas Antal kolosszális sikerű Éjjeli zenéje-nek a czippeczippe nótáját és a legblazirtabb kedélyt is folytonos kacagásban tartják a pompás bohózatot: Pampoulette éhes, a Mutyi-szoba és a Hálószoalány, amelyekhez a héten egy mindezeket felülmuló újdonság, a Julcsa ugy van... csatlakozik. A nimfa és a faun násza és a la bella Rosetti gyönyörű mutatványai mellé szerződtették a világ legjobb Black and White táncospárját, a Bostonokat s mindezeket kívül még hat attrakció teszi teljessé a Royal-Orfeum fenomenális műsorát, amely vasárnap délután fél-négy órákor mérsékelt helyárrakkal kerül színre.

— **Halálozás.** Özev K. Orbán Józsefné, született Szekulics Amália 80 éves korában elhunyt Lippan. Dr. Ujfalussy József gyulafehérvári székesegyházi apátkanonok, az erdélyi papságnak egyik leg tudományosabb tagja Gyulafehérváron meghalt.

Id. bajsai Vojnits József földbírtokos, Bácsvármegye törvényhatósági bizottsági tag Szabadkán meghalt. Holttestét Bajsára szállították, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A tegnap elhunyt özv. pallini báró Inkey Istvánné, született vásárosnaményi Eötvös Jolánta bárónő holttestét vasárnap délután két órákor fogják az iharosi kegyuri templomban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszélni és ugyanott a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miséldozásokat a kegyuri templomokban hétfőn, e hó 22-én délelőtt 10 órákor fogják bemutatni.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fumej czég Budapestén a királyi bérpalotában.

— **Rendőri hírek.** Eltűnt öreg asszony. Bán Teréz nyolczvaahat éves öregasszony már napok óta lakás nélkül volt. Ezen tegnap annyira elkeseredett, hogy lugkőoldatot ivott. De nem volt bátorsága az egész folyadékot fölhajítani s a maró méreg csak a száját égette össze. A Rókus-kórházban ápolják. — **Vigyázatlanág, vagy öngyilkosság.** Szántó Béla magánhivatalnoknak a Szondy-utca 23. számú házában levő lakásán ma reggel holtan találták a konyhában Kaladi Borbála, cselédlenyt. A konyhában a gázlámpa csapját nyitva találták s az egész helyiség tele volt légszesszel. Valószínű, hogy a leány öngyilkos lett. — **Felismert halott.** Márczius 17-én a Lukács-fürdőben egy ismeretlen fiatalember föbelőtte magát és meghalt. A rendőrség ma megállapította, hogy az életunt Rosenthal Sándor aradi születésű lakatos mester, aki szerelmi bánatában követte el tettet. — **Eltűntek.** A rendőrségben ma a következők eltűnését jelentették be: Lipovicski László czégvezető (a Károly-körút 19. sz. zongoragyárból), Spáring György napszámós (Lilium-utca 2-4.), Kántor Ilona gyári munkásnő (Király-utca 101.), Sencselics Ferencz kőművesegéd (Csengeri-utca 71.) és Lagage Gizella szobaleány (Egyetem-tér 2).

x Fővárosi Orfeum. Vasárnap, e hó 21-én délután 3 órákor a „Gyermekbarát”-egyesület tartja jótékonyági előadását, melyen Pálmay Ilka, Balassa Jenő, a Vigszínház tagja, Palái Anna és Brada E. a m. kir. Operaház magántáncosai lépnek fel. Emellett válogatott varieté-műsor is mulattatni fogja a nézőket. Este 8 órától kezdve nagy előadás lesz a gésák és a Ringoku-csoport fellépévé.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x „Ki akar egyéves önkéntes lenni?” cz. hirdetésre felhívjuk az olvasók szíves figyelmét.

x Az északi Balkán-félszigetről aktuális térkép. Megjelent a Magyar földrajzi r. t. kiadásában Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 8. sz. Ara 1 kor.

x Kötött kabátok és figarók legjobb ajándék Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Szolgálatot vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájpaddás nélküli fogsorokat, a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

x Új czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczelszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legkételesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x Az amerikai cipő részv. társ. tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy az ujonnan beérkezett áruik a megszokott kitűnő minősége mellett az idén fokozott szép kivitelben sikerültek és kéri áruházának Budapest, V., Dorottya-u 6. szíves megtekintését.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Vigyázz a nőre.

(Bohózat négy felvonásban. Irta: Georges Feydeau. Előadták a Vigszínházban, szombaton, márczius 20-án.)

Ami egy jó, széles ágyban, az ágy alatt és egy másik vetett ágy közvetlen közelében lejátszódhat, az mind benne van a Vigszínház mai újdonságában. És még annál is több. Amit bűvészkedő színpadi technika, burleszk ötletesség és vakmerő coehonomia produkálhat, azt Feydeau György ebben a darabjában mind produkálta. Már most tessék chez a Vigszínház káprázatos összjátékát elképzelni és megvan a mai premier-est képe. Kétségtelen nagy siker. Az emberek dülnek a kacagástól. A jókedv átragad a közönségről a szereplők kedélyére is, s a színpadon egyre nagyobb villamos feszültséggel futnak a képtelen komikummal, lehetetlen helyzetekkel beállított jelenetek. A kitűnő mulatságot még fokozza, hogy gondolkodni semmit sem kell a darabon. Se tendencziá, se szándék, se akarás nincs benne, csak ötlet, borsos kiszólások, és sok-sok csipkés fehérnemű, — természetesen minden hozzátartozóval együtt.

A darab tartalmát nem is kell elmondanom, mert az voltaképen nem is tartozik a dialogra. Amíg az ember ezt a komédiát nézi, nem a mese ki- és bebonyolódását élvezi, hanem az egymásra torló helyzeteket. És ezek a helyzetek mind olyan kiszámított pontossággal hatnak, mint egy tempirozott congrév röppentyű, mert egytől-egyig kipróbált trükkjei a színpadi technikának. És még ez se árt nekik.

Bizonyos, hogy a farizeuskodó moralisták tüzet fognak kiabálni a Vigszínházra Feydeau Georges tréfái miatt, de azért mind sziszegni fog és kéjesen dörszölni fogja a térdét, ha Göthné meglátja — hogy is mondjam csak? — izé... pongolában. Aki mulatni akar és nem prüd, nézze meg ezt a darabot. De nézze meg az is, aki prüd. Nekem mindössze csak az a kifogásom ellene, hogy egy kicsit korán hozta ki a színház. Még nem elég balzsamos hozzá a tavaszi levegő. A darabot Göth fordította és ő meg a felesége játszzák benne a főszerepeket. Ők is, de kivülök a többi szereplők is kitűnőek voltak. Ugy játszott mindenki, mintha irodalomról lett volna szó. (g—y.)

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan hájiszer mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

(*) **Kamarazene.** Amikor olyan Longeniális három művész kerül össze, amilyen *Dohnányi, Marteau és Becker*, akkor nem közönséges, nem mindennapi dolgokra lehetünk elkészülve. Jól tudta ezt Budapest zeneértő közönsége és azért úgy elkapkodta a mai trio-estére az összes jegyket, hogy például gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszternek már csak az ötödik sorban jutott hely. És ezt a rendkívüli érdeklődést a hangverseny teljes mértékben igazolta. Amit ott ma hallottunk, az a legtisztább, a legeszményibb, a legtökéletesebb művészet volt, amelylyel szemben el kell néznie minden kritikának és csak a legnagyobb elismerésnek, a föltétlen dicséretnek lehet helye. Nem bocsátkozunk részletekbe. Nem mérlegeljük, hogy a műsor három száma közül melyiket játszották a művészek a legszebben. Mindegyiknek a maga nemében páratlan szép volt az előadása. Nemes, klasszikus egyszerűséggel interpretálták a művészek *Beethoven* d-dur trióját; férfias erőlyel és temperamentummal markolták meg *Brahms* c-dur trióját és nagyon finoman dolgozták ki *Mendelssohn* c-moll trióját. De a legnagyobb hatást *Brahms* művével érték el, amelynek Scherzóját közönségünkre meg is kellett ismételnünk. Külömben a közönség egész este nagyon emelkedett hangulatban volt és kamarazeneestéknek szinte szokatlan lelkesedéssel ünnepelte a művészeket. (a. k.)

(*) **Küry Klára — Erdészleány.** Az új városligeti állandó színház átalakítási munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a főváros omelegas és monumentális színháza már hat hét mulva teljes díszében állani fog. *Feld* Zsigmond igazgató ujjában a női és férfi szereplő személyzet mellé negyven tagból álló karszemélyzetet, husz tagú ballet- és teljes zenekart szerződöttetett. Az igazgatóság már a jövő hó elsején megkezdeti a próbákat a nemesak a külföldön mindenütt óriási sikerrel, hanem a legtöbb magyar vidéki színpadon a „Varázskeringő” és „Vig özvegy” sikerét felülmúló tetszéssel előadott „Az erdészleány” (Förster Christl) című szenzációs operettből. „Az erdészleány” című szerepében lép fel egy évi pihenés után először *Küry Klára*, a Városligeti Színház illusztris állandó vendég-primadonnája is. A jelenleg Abbáziában üdülő kiváló művész nagy kedvvel készül új parádés szerepére, melylyel bizonyára szaporítani fogja színpadi diadalainak nagy számát. „Az erdészleány”-hoz teljesen új, gyönyörű kiállítás készül.

(*) **Pikkoló.** Ez a cím a legújabb, a legvidámabb társadalmi élelaponak, amely a jobbnál jobb karrikaturák, ötletek, vidám rovatok, tréfák, viccek és szójátékok szikrázó tömegével mulattatja az olvasót. Távolság minden politikától, kétértelműségtől és szellemi tréfa magasabb kultuszát üzi nagy izléssel, változatossággal és frissen buzogó ötletességgel. Ugy a rajzok, mint a szöveg vigsága sokoldalú és változatos. A *Pikkoló* főszerkesztője dr. *Hódy Lajos* s a hetenkint megjelenő lap előfizetési ára egész évre 10 korona. Előfizetési lehet VII., Rákóczi-ut 16.

(*) **Botrányos Hamlet-előadás.** A római Teatro Costanziban a Thomas „Hamlet”-jének reprizén botrány volt. Olaszországban már régóta az a szokás, hogy annak az operának az utolsó felvonását kihagyják. Tény, hogy ez a felvonás még a többiekénél is gyengébb, de ez még nem elegendő ok arra, hogy elmaradjon. Tulajdonképp azért mellőzik, mert az Oféliát kreáló primadonnának úgy kívánják, hogy a darab az ő negyedik felvonásbeli bravurjelenésükkel fejeződjék be. Ilyenformán aztán az olasz színgazgatók Shakespeare ellen még a szövegíró *Carre* és *Barbiér*nél is nagyobb merényletet követnek el. Most a római reprizen is kihagyták az utolsó felvonást, még pedig minden előzetes bejelentés nélkül. Ez rendkívül fölmérgesítette a közönséget. Irtózatos lármát tört ki, a hallgatóság püsszegett, dörömbölt és zajos „páreat”-kiáltásokkal illette az igazgatóságot. A pokoli zsvaj csak a rendőrség beavatkozására szűnt meg.

(*) **Fráter Lőránd Budán.** Említettük már, hogy Fráter Lőránd, a budai előkelő zenekedvelő felkérésére április 4-én hangversenyt rendez a budai vígadóban. Ezt a ritka művelzetet rendkívül nagy érdeklődéssel várják mindazok, akik eddig a népszerű magyar dalénekes koncertjeiből kiszorultak.

Itt említjük meg, hogy a hangversenyen — mely délután öt óraker lesz — *Földes Arnold* gondonka-, *Dienzl zongora-* és *Revere* hárfaművész is közreműködik. Jegyek, korlátozott számban, a „Harmónia”-nál (Váci-utca) és *Budán* Toldi főutcai könyvkereskedésében kaphatók.

(*) **A jövő színésznevezedeke.** Gringoire valamikor híres darab volt, amely parádés szerepekkel volt telepélve. Ma már se az érzékösségét, se a minimális humorát nem lehet bevenni. Az előadás még némileg elfogadhatóvá tehetné azoknak az ócska daraboknak a megváltását, amelyek ujjában hétről-hétre szünek kerülnek az Akadémián, — de ezek az előadások nem tartoznak az elfogadhatók közé. Pedig az idén nagyon talantumos nővendékeket is láttunk már az *Uránia* színpadán, például a „Diplomata”, vagy a „Regényesek” előadásán, hanem ezek a nővendékek ujjában, legnagyobb sajnálatunkra, nem szerepelnek. Akiket ma láttunk a Gringoire-ban, azoknak bizony sejtelnünk sincs még a mozgásról sem, kivéve talán *Török Jenőt* és *Szemere Gyulát*. *Körmendy Margit* nagyon szép megjelenésű, de játszani egyelőre nem tud. *Forgács* Gringoire alakítása sivar és modoros, *Cséri Józsefről* látszik, hogy még se látott királyt. A „Huszárszerelme” előadása a multkori rossz és döcögős recept szerint ment.

(*) **Színházaink műsora.** Az *Operaházban* holnap, vasárnap „Sába királynő” kerül színre. Hétfőn nincs előadás. Kedden *Slezák Leó* cs. és kir. kamaranékes, a bécsi udvari operaház művésze kezdi meg három előadásra tervbe vett vendégszereplését. Először „Aida”-ban lép fel, amelyben *Radames* szerepét énekl. Az estélyen *Amnoszo* szerepét szíveségből *Feinhals Frigyes* bajor kir. kamaranékes, az Operaház közönségének kedves vendége vállalta el. Szerdán gyermekelőadásul olcsó helyárakkal *Nedbal Oszkár* „Mesevilág” című látványos balletjét adják. Ezt az előadást 5 és fél óraker kezdik és a zeneszerző vezényletével ismétlik meg. Csütörtökön *Slezák Leó* második fellépésével a „Hugonották” van műsoron. A vendégművész *Raul* szerepét énekl. Pénteken *Feinhals Frigyes* fellépésével megismétlik a „Nürnbergi mesterdalnokok” előadását. Szombaton lép fel hosszabb idő után először *Környei Béla* „Carmen” *Don José* szerepében. *Slezák Leó* kamaranékes ma este Budapestre érkezett és holnap már részt vesz az Operaház próbáin.

Nemzeti Színház. A Nemzeti Színház jövő heti műsorának kiváló érdekessége egy új magyar szerző első darabjának bemutatás előadása lesz. A darab címe „A divat”, szerzője *Ráth-Végh István*, aki ebben a vigjátékában a mai társadalmi élet legnagyobb félszegségét, a túlhajtott divatot teszi neveltségessé. A bemutatóg a színház legkedveltebb műsor-darabjai kerülnek színre. Így holnap, vasárnap, harmadik előadását éri meg „A tűzhely”. Hétfőn mérsékelt helyárakkal az „Elektra”-t játszzák. Kedden a „Párbaj”, Lavedau nagyhatású színműve kerül színre. Szerdán „Antonius és Cleopatra”-t adják.

A **Vigszínház** jövő heti műsorában a domináló hely *Feydeau* Georges „Vigyázz a nőre!” című bohózatának jut, amelyet holnap, vasárnap játszzanak másodikszor. A holnapi előadásán kívül az újdonságot hétfőn, azután szerdán, pénteken, valamint a következő vasárnap és hétfőn adják, azonnal pedig minden második estén. A hét többi estélyén a játékrend legkedveltebb darabjai váltakoznak egy-egy előadással. Kedden a „Király”-t, *Flers*, *Caillavet* és *Aréne* nagyszerű vigjátékát játszzák *Hegedüs Gyulával* a címszerepben, csütörtökön a „Kivándorló”-t, *Herceg Ferenc* nagyhatású társadalmi színművét *Góth Sándorral* és *M. Harmat Hedviggel* a vezető szerepekben. Szombaton este a „Tanítónő”-t, *Bródy Sándor* szenzációs falusi életképét adják, amely holnap, vasárnap délutáni előadásban kerül színre. A hét folyamán délutáni előadás lesz a csütörtöki ünnepnapon is, amikor a „Tatárjárás”-t, *Bakonyi és Kálmán* dallamos operettjét adják, a következő vasárnapra pedig délutáni előadásul a „Király”-t tűzték ki. Szombaton délután az Orsz. Színészegyesület iskolájának nővendékei az „Ingenyelők” című népszínművet adják elő.

A **Magyar Színház** e heti műsorán a csütörtöki ünnep és a vasárnap 2—2 előadásával, valamint a szombat délutáni ifjusági előadásoként színterülő „Sasfők”-kal összesen 10 előadás szerepel. *Földes Imre* drámája, a „Hivatalnok urak” kedden, csütörtökön és szombaton kerül színre. Csütörtökön délután mérsékelt helyárakkal ugyanazok *Földes Imre* darabját, „A császár katonái”-t adják. Hétfőn és vasárnap este *Sophus Michaelis* híres drámája, a „Forradalmi nász” kerül színre. A hét műsorán szerdán és vasárnap délután szere-

pel még *Drégely Gábor* szatirikus komédiája, „A szerencse fia”, amelynek a mult héten volt az 50-ik előadása. Egy érdekes reprize is lesz ezen a héten a színháznak: a „Gretchen”-t, *Davis és Lipschütz* tréfáját elevenítik föl pénteken, *Cser-tossal* és *Mészáros Gizellával* a főszerepekben. A Magyar Színház legközelebbi bemutató estéje két darabot fog egyszerre adni: *Schnitzler* világhírű „Zöld kakadu”-ját és a „When Knights Were Bold” című angol vigjátékot, amelynek magyar címe: „800 éve . . .” lesz.

A **Király-színház** igazgatóját *Fall Leó* és *Leon Viktor*, „Az elvált asszony” szerzői, akik darabjuk budapesti bemutatóján nem lehettek jelen, levélben értesítették, hogy kedden, e hó 23-án Budapestre érkeznek és „Az elvált asszony” előadását végig nézik. Ez az operette minden estére másorra van tűzve ugyanabban a szereposztásban, amelyben a nagy sikerű operette a bemutatón színre került. Holnap, vasárnap délután és a jövő vasárnap délután a szokott rendes árakon *Rajna és Szirmai* népszerű operettje, a „Táncos huszárok” kerül színre. A holnap délutáni előadásom *Amberg* newyorki színgazgató is jelen lesz. Csütörtökön délután előadják olcsó helyárakkal *Bakonyi és Kacsóh* operettjét, a „János vitéz”-t.

Gyermekszínház. A „Hamupipőke” eddigi előadásait teljesen zsufolt ház tapsolta végig. A látványosságokban, ének, tánc és mókás jelenetekben bővelkedő mesejátékot holnap, vasárnap adják ezidém negyedszer. A holnapi „Hamupipőke” előadása iránt is óriási érdeklődés mutatkozik, máris tömeges előjegyzés történt. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyeken és a színház pénztáránál (Révay-utca 18.) Az előadás 4 óraker kezdődik.

(*) **Akadémiai hírek.** Az Akadémia I. osztálya e hónap 22-én, hétfőn délután öt óraker ülést tart, melynek tárgyai: 1. *Tolnai Gyula* levelező tag: „A szólásokról” (székfoglaló). 2. *Némethy Géza* levelező tag: „Vergilius hatodik eclogája”. Az Akadémia nagyhete szerdán, április hó 26-án összes üléssel kezdődött, amelyet a nagy kutató: *Körösi Torma Sándor* emlékezetének szentel. A nagygyűlés 27, 28 és 29-én lesz, míg az ünnepélyes díszülést május 2-án, vasárnap tartják meg. Ennek a tárgysorozatát a nagygyűlés állapítja meg.

(*) **A Nemzeti Szalon** első karczagi kiállítása holnap, e hó 21-én délelőtt nyílik meg a megyei és városi hatóságok és előlélegek jelenlétében. A kiállítás megnyitására leutaztak: *Ernst Lajos* ügyvezető igazgató, *Bruck Miksa* művészeti igazgató; a művészek közül: *Kézői-Kovács László*, *Gergely Imre*, *Bachmann Károly*, *Markó Ernő* és mások.

(*) **Benczur nagy képe a Múcsarnokban.** Benczur Gyula a Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán a városligeti Múcsarnokban kiállítja hatalmas festményét, amelyet a közönség fejezett be, s amelyen azt a jelenetet örökítette meg, amint az országgyűlés két háza 1896-ban a király előtt hódolatát mutatja be.

(*) **Debreczeni iparművészeti kiállítás.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat közreműködésével a debreczeni kereskedelmi és iparkamara Husvétkor kiváló sikerrel megkezdte iparművészeti kiállítását rendez. A kiállítás április hó 7-ikén d. e. 10 óraker nagy ünnepélyességgel nyílik meg és 21-ikéig lesz nyitva.

(*) **László Rózi redivivus.** A kabarék világának ismét szenzációja van. *László Rózi*, a legkitűnőbb magyar kabaré-primadonna, a közönség kedvence, ki néhány hónap előtt visszavonult a színpadi szerepléstől, folyó hó 21-étől, vasárnap estétől kezdve, megint fellép sikerei egykori színterén, a Teréz-köruti Bonbonniere kabarében. Annál érdekesebb ez a vendégszereplés, mert annak idején meglehetősen port vert fel *László Rózi* távozása. A kabaré fényes márcziusi műsora tulajdonképpeni slágerét tehát *László Rózi* színpadon találta meg.

(*) **A postások hangversenye.** A Katolikus Körben (IV. Molnár-u. 11.) a Postás Otthon javára e hó 21-én, vasárnap délután 5 óraker rendezendő hangverseny iránt a mai nyomott háborus hangulat mellett is általános érdeklődés nyilatkozik. A jegyeket elővételnél a társadalom színe-java vette meg. Ezt a körülményt nemcsak a derék postásaink iránt mindenkor mutatózó szimpátia magyarázza, hanem főképpen az a művészi program, melynek kimagasló számaiból *Medgyaszay Vilma*, *Beóthy Lászlóné*, nőgrádi *Neogrady Dóra* és *Osztos Gyula* szerepléseit külön is ki kell emelnünk. Mint legujjában értesülnék, *Chapmané*, *Révy Aurélia* operaénekesnő is fellép, úgy, hogy a műsor igazán művészi és élvezetesnek ígérkezik.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatá valódi áldás gyomorbetegségeknél és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

IRODALOM.

* **A mélyégből.** Peterdi Andor, a népszerű fiatal poéta ezzel a címmel verseskötetét fog legközelebb kiadni. Legújabb verseit becsátja közre Peterdi ebben a kötetben amelyek az utolsó két esztendőben időközönként a fővárosi napilapokban és a legjobb heti folyóiratokban megjelentek. Akik figyelemmel kísérték ezeket a költeményeket, azok egyuttal észrevehették azt a fejlődést is, amelyen Peterdi ez alatt az idő alatt keresztül ment. Mélyült a költészete, erősebb, igazabb, határozottabb lett a meglátása. Az a verskötet, amelyet most fog kiadni Peterdi Andor, egyik határkövét jelenti a tehetséges poéta fejlődésének. Akiket érdekel ez a fejlődés és akiket érdekel a Peterdi Andor érzelmes, mély poézise, azok élvezettel fogják olvasni legújabb kötetét is, amelyből „Különféle” rovatainkban ma mutatót közlünk.

* **Uj Idők.** Az Uj Idők e heti számában befejeződik Herczeg gyönyörű regénye „A királyné futárja.” Közli még a lap Herczeg nagyszerű színművének „A kivándorló”-nak folytatását, amelynek közlése a jövő számban a negyedik befejezésével ér majd véget. Novellát Vándor Iván és Rudyard Kipling írt. Czikket Farkas Pál és Fodor Sándor. Az illusztrációk közt több képet találunk József főherceg legutóbbi jelmezmulatságáról, a főhercegi párról és a főváros világ számos tagjáról valamennyien érdekesnél-érdekesebb jelmezben. Apróbb cikkek, versek, Mühlbeck fejléczei egészítik még ki a lap gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona.

* **Petőfi-dalok miniatűr-kiadása.** A Petőfi ház felavatása alkalmából amatőröknek, könyvtárosoknak, a művészet gourmetjeinek igazi kis bijou-t adott ki a Franklin-Társulat. Endrői Sándor ugyanis „Dalaim” cím alatt hat csoportra osztva összeválogatta a költőnek azokat a verseit, melyekről Petőfi maga zengte, hogy: „holdugári ábrándos lelkének”; „pillangói könnyelmű lelkének”; „vadrózsaí szerelmes lelkének”; „szivárványi mámoros lelkének”; „fellegei bánatos lelkének” és „villámlási haragos lelkének”. A kis kötet művészi külső kiállítása is ehhez a beosztáshoz igazodik. Bevezetésül közli a „Dalaim” eredeti kéziratának kicsinyített mását s fejléczeikül is minden csoporthoz a refrain autogrammjának megfelelő sort adja. A színes könyvdíszek mind magyar népművészeti motívumokból, régi magyar himzések-ből kerültek tipográfiai alkalmazásra; a finom chamoirszerű papír is magyar gyártmány, valamint a fénytelen, simitatlan bőrkötés (dead buffleather) is, mely diszkrét egyszerűségével a legnemesebb angol munkákkal is kiállja a versenyt. Külön e célra öntött betűk, melyeknek sajátossága, hogy a kettős betűk egybecsontók, emelik a miniatűr tipográfiai érdekességét, mely a maga előkelő, változatos ízlésével és zsebben hordozható alakjával valódi bibliájául kínálkozik Petőfi költészete imádóinak; az egész magyar közönségnek. A tokkal ellátott, aranyozott sarkdíszszel ékes kötetecske ára 4 korona.

* **A „Vasárnapi Ujság”** márczius 21-iki száma képsorozatokban közli a pápai várkastélyt, a budapesti márczius 15-iki ünnepélyt, érdekes cikket kíséretében régi és újabb bábuakat és gyermekviseleteket, képeket az új városligeti vurstliról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Pap Zoltán és Mészáros Gyula verse, Vértess Gyula novellája, Williamson angolból fordított regénye, Junius Hermann Ottó új könyvéről ír cikket. Egyéb közlemények: Csávolszky Lajos arcképe és nekrológja, tárcacikk a hét ről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Vasár-

krónika”-val együtt négy korona nyolcvan fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4 sz.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes-Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona negyven fillér.

* **Gyermekvédelmi Lap.** Most jelent meg a Gyermekvédelmi Lapnak, az Országos Gyermekvédő Liga hivatalos közlönyének legújabb száma. A lap érdekesen ismerteti a Gyermekvédő Liga működésének legújabb fázisait. Egész terjedelmében közli a Ligának a kerületi közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottságok működése ügyében a kerületi előjárókhöz intézett átiratát, továbbá azt az átiratot, amelyet a fiatalok bűnösök ügyében az iskolaszékhez intéztek. Tárczájában *Pénlek* címmel, a Gyermekvédő Liga félévesi lapjáról írott cikket ad, amely néhány héttel ezelőtt lapunk hasábjain látott először napvilágot. Ezekon kívül is több érdekes cikk és közlemény tartkítja a lapot.

* **Az új adótörvény ismertetője.** Ezen a címen jelent meg egy füzet, mely mindenkinek megmondja, hogy az új adóreform törvényei szerint, ki mennyi adót fog fizetni. Az új adótörvény ismertetője népszerű, világos előadásban tárja fel mindazokat a tudnivalókat, amelyeket társulatoknak, magánosoknak, nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak, kereskedőknek, iparosoknak, diplomás foglalkozásúaknak és tisztviselőknek mulhatatlannal meg kell tudniok. Ára 60 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben és újságárusító helyen. Megrendelhető 60 fillér beküldés mellett a kiadónál: Vadász Henrik, Budapest, VI., Szondi-u. 44a.

FŐVÁROS.

(—) **A városligeti pavillon.** Megirtuk tegnap, hogy a főváros pénzügyi bizottsága hozzájárult a pénzügyi osztály azon előterjesztéséhez, hogy a városligeti pavillon bérletét további hat évre hosszabbítsák meg. A pavillon bérlője, Weingruber Ignác eddig 4800, majd 8000 korona bért fizetett, most pedig 16.000 korona bér fizetésére kötelezi magát, az adó ellenben a főváros terhelje.

(—) **A Batthyány-örökméhes.** A tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Batthyány-örökméhes 13 méter magas mintáját az elhelyezés kipróbálása és az építészeti részletek szemléltetővé tétele céljából a helyszínen fölállítja.

(—) **A taksaméter ügye.** A főváros közgyűlése tudvalevőleg kimondotta a taksaméter kötelező behozatalát. A belügyminiszter azonban a határozatot ma megsemmisítette, mert a főváros ilyen ügyet csak szabályrendeletben intézhet el.

(—) **A központi városház új épülete.** Egy szabadkai mérnök tervet nyújtott be a székesfőváros tanácsához a központi városház újjáépítésére nézve. A tervező árkados rendszerben akarja megoldani az építkezést a Semmelweis-utczának a Deák Ferencz-térig való meghosszabbításával. A főváros tanácsa legutóbb tartott ülésén foglalkozott a tervvel és tanulmányozás céljából kiadta a mérnöki hivatalnak.

EGYESÜLETEK.

(—) **Felolvasás a Jogászegyletben.** A Magyar Jogászegylet ma este tartott teljes ülésében dr. Fischer Ignác, a budapesti törvényszék elmeorvos-szakértője tartott előadást „A homosexualitás s annak forensikus méltatása” cím alatt. Az érdekes előadást a nagyszámú előkelő jogász hallgató közönség nagy tetszéssel fogadta.

(—) **Előadás a Feministák Egyesületében.** Érdekes és nagyjelentőségű előadások lesznek e hó 21-én, vasárnap délután 4 órakor az Újvárosháza közgyűlési termében (IV., Váci-utca 62.), ahol a Feministák Egyesületének két hírneves vendége: Mrs. Carrie Chapman Catt és Martina G. Kramers Rotterdamból tartanak előadást. Mrs. Chapman Catt előadásának tárgya ezuttal a „Hazafiság és nemzetköziség”, míg Martina G. Kramers „Hollandia férfiai és a nőmozgalom” címen német nyelven értekezik. Jegyek 2 koronájával, az egyesület tagjai számára féláron kaphatók a Bárd-féle színház-jegyirodáknál (IV., Kossuth Lajos-u. 4. és VI., Andrássy-ut 2. sz.) és a Feministák Egyesületében (V., Mária Valéria-u. 12. sz.).

(—) **A Budapest VI. kerületi külteki függetlenségi és 48-as kör** márczius 21-én, vasárnap délután 3 órakor a kör helyiségében (Útveg-utca 4. sz. alatt) tartja II. rendes évi közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó; jegyzőkönyv-bitelesítők kijelölése. 2. A titkár évi jelentése. 3. Szám-vizsgálók és pénztárnok évi jelentése. 4. Az 1909. évi költségeloirányzat megállapítása. 5. A megüresedett tisztviselői állások betöltése. 6. Alapszabálymódosítás. 7. Esetleges bejelentések, indítványok és felebbeszesék, melyek az alapszabályok 12. szakasza értelmében a közgyűlés előtt 3 nappal a kör titkárnak írásban benyújtandók.

(—) **Nemzeti iskola.** A Széchenyi-Szövetség kebelében működő Nemzeti Iskola e hó 21-én délután öt órakor a Gyáripari Munkások Országos Szövetségében (Orczy-ut 11.) folytatja a téli hónapokban megkezdett sorozatos társadalomtudományi és munkásképző előadásait. Ez alkalommal Steiner István a munkáskérdés fejlődéséről tart előadást.

(—) **Az Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület** e hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a pesti izr. hitközség disztermében.

(—) **Az Országos Halotthamvasztó Egyesület felolvasó-estélye.** Az Országos Halotthamvasztó Egyesület e hó 24-én, szerdán este hat órakor tartandó nyilvános felolvasó-estélye iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Ujabbban az egyesület vezetőségének sikerült még megnyernie az estély számára *Kézdi-Kovács* László író is, aki szintén felolvasást fog tartani. Belépődíj nincsen; az estélyen mindenkit szívesen látnak.

Mulatságok.

* **Magyar Gazdasszonyok sétahangversenye.** Osv. gróf Batthyány Gézáé és özv. Damjanich Jánosné védősége mellett 12 fővárosi társaság kétszáz előkelő hölgytagja fáradozik azon, hogy a Magyar Gazdasszonyok árvaháza javára márczius 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján délután fél 6 órakor a fővárosi Vigadó összes terméiben megtarandó nagyszabású sétahangverseny minél élvezetesebb és szórakoztatóbb legyen. A rendező-bizottság már összeállította a sétahangverseny teljes műsorát. A nagyteremben a honvédzenekar Bachó karmesterrel az élén, magyar számokból összeállított legújabb és legvonzóbb műsorát mutatja be. A kisteremben kabaré lesz. A kabarén a konferenztársaság tisztét, a jótékonykezrela való tekintettel, Nagy Endre látja el. Ötvös Gitta, a Király-színház tagja, vidám és tréfás kuplékat ad elő. Nánassy Mihályné és Schack Manka énekel. Neogrady Dóra tánczol. Endrődy Béla verseket és dr. Kély Endre aktuális kuplékat ad elő. Faragó Jenő tréfás verseit Bér karikatura-rajzoló a helyszínen illusztrálja. Ezt követi az Apolló-színház előadása. Bemutatja a margitszigeti galambblövészletet Augustia főhercegnővel és József főherceggel, továbbá Frigyes főherceg vadászátát és számos szórakoztató vig jelenetet. A rendező-bizottság ez uton is tudatja a közönséggel, hogy semminemű sátorfelállítás, bazar vagy árusítás nem lesz. A sétahangversenyre a belépőjegy ára 2 korona, melyet a Harmonia (IV., Váci-utca 20.) árusít. Gyermeknek részére a pénztárnál 1 koronás gyermekjegyek isznek kaphatók.

** **Gyermekbál az Erzsébetvárosi Kaszinóban.** Az Erzsébetvárosi Kaszinó márczius hó 24-én, szerdán délután fél 6 órakor gyermekbált rendez. A gyermekbálon Gáspárné Dávid Margit fog meséket felolvasni. Jegyek válthatók naponként 6-8 óra között a kaszinó irodájában. Belépődíj személyenkint uzsonnával 1 korona. Uzsonna után cigányzene.

** **A VI. kerületi szegény gyermekeket felruházó asztaltársaság** e hó 27-én este félnyolc órakor tartja védőnőksége alatt kabaréval és tombolával egybekötött kedélyes táncmulatságát. Az estélyre jegyek az asztaltársaság helyiségében VI., Andrássy-ut 67. sz. alatt kaphatók.

** **A Józsefvárosi Népkör** márczius 24-én este családi estélyt rendez. Belépődíj nincsen, csak tea és buffet-jegyek váltandók személyenkint 2 koronáért a kör helyiségében, naponta 6-8 óráig. Az előadás fél 10 órakor kezdődik.

** **Az órák táncestélye.** A budapesti órásmesterek és segédek ma este rendezték szokásos táncmulatságukat a Tisztviselőkaszinó Eszterházy-utczai termében. A mulatság iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A esinos női tánczenetet Valuska János táncrendező készítette, igen elmésen. A táncmulatságon Rácz Pali muzsikált s a párok reggelig ropták a táncot.

Maláta tápsör különlegesség
Hercules-sör

Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert elsőrangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával.

Átmeneti kabátot a gol kelméből) 35 frtért
Felöltőt) 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
selyem bélésű) 30 „
prima munka. Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
1. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116-95

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Polónyi Géza bíróküldési kérelme. A budapesti kir. törvényszék elnöke ma küldötte át a kir. Kuriához a Polónyi-Lengyel-pör összes aktáit Polónyi Gézának bíróküldési kérelmével együtt. Polónyi tudvalevőleg kifogást emelt az ellen, hogy a legfelsőbb bíróság által megsemmisített pörét a budapesti esküdtbírók tárgyalja, mert az idevaló esküdtbírók — ugymond — elfoglaltak vele szemben. Dr. Sélley Barnabás, a budapesti kir. ügyészség vezetője szintén más esküdtbírók delegálása mellett foglalt állást. Zsitvay Leó, a budapesti büntető törvényszék elnöke, minden megjegyzés nélkül küldötte át az aktákat, amelyek 57 klg.-nyi súlyúak. Bernáth Géza a királyi Kuria másodelnöke és jelenlegi vezetője az iratokat nyomban kiosztotta tanulmányozás végett Pongrácz Jenő kir. kuriai bírónak, aki a bíróküldési ügyben meg fogja tenni az előterjesztést az I. büntető tanácsban. Az ügy eldöntése mintegy két hét múlva várható.

§ Családi dráma. Két héttel ezelőtt Tóth Kálmán szentkirályszabadjai földbirtokosra revolverrel háromszor rálőtt a tőle különváltan élő felesége, szül. Gelsenésér Róza. Tóth Kálmán megsebesült, a mérénlyó asszonyt pedig letartóztatták és megindult ellene szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt az eljárás. Időközben a vizsgálóbíró előtt Tóth Kálmán kijelentette, hogy megbocsát feleségének, nem kívánja megbüntetését, sőt hajlandó őt visszafogadni. A vizsgálóbíró e vallomás után az asszonyt szabadlábra helyezte. Az ügyészség felfolyamodása folytán a vádtanács ma tartott ülésében elrendelte a szabadlábra helyezett Tóth Kálmánnak azonnali vizsgálati fogságba való helyezését és megkereste a vizsgálóbírót, hogy intézkedjék Tóth Kálmánnak újbóli letartóztatása iránt.

§ A nagyszerb-pör. Zágrábból jelentik: Hivatalos közlés szerint a felségárulási per tárgyalását hétfőn folytatják. Feltűnést kelt, hogy a tárgyalás elhalasztását az elnök betegségével indokolják, pedig az elnök mindennap a kávéházakban látható. Az itteni politikai körök báró Rauch bécsi utazását a felségárulási perrel hozzák kapcsolatba. Híre jár, hogy a pört a háborus veszedelemre való tekintettel egyelőre nem fogják tovább tárgyalni, másrészt pedig azt állítják, hogy az illetékes körök sehogyan sincsenek megelégedve az elnök működésével. Kifogásolják, hogy a kérdések feltevésénél nagyon gyakran belekeverte Péter királyt.

§ A tisztviselők uszorása. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta a többrendbeli uszora vétségéért terített és előzetes letartóztatásban lévő Wilczek Adolf szabadlábra helyezési kérelmét. A vádtanács a bünvádi perrendtartás 145. szakaszának 2. és 5. pontjai alapján helybenhagyta a vizsgálóbírónak az előzetes letartóztatásra vonatkozó végzését és így Wilczek továbbra is fogságban marad.

§ Peczgős mulatozás. Néhány héttel ezelőtt a Rákóczi-uti Frühauf-kávéház szeparéjában pezgős mulatságot csinált Krumpholz Jakab szövetkezeti üzletvezető. Folyt a pezgő böven s reggelre Krumpholz Jakab teljesen elázott, úgy, hogy elaludt a szeparé borgőzös levegőjében. Reggel kilenc óra tájban ébredt csak fel s ekkor ijedten vette észre, hogy hatszáz koronát tartalmazó pénztárcájára üresen az asztal alatt hever, 500 korona értékű aranyórája és láncza pedig nyomtalanul eltűnt. A feljelentésére megindított nyomozás még aznap kiderítette, hogy a lopást Sándor György kávéházi főzölegény követte el. A budapesti büntető törvényszék ma vonta felelős égre Sándor Györgyöt lopás büntetéseért. A tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy ő a pénzt az asztal alatt találta s részeg fővel, mert neki is innia kellett a Krumpholz által hozott pezgőből, nem jutott eszébe, hogy ezt beszovalgássa a kávéház tulajdonosának. Miután a kihallgatott tanuk mindannyian igazolták, hogy a vádlott a lopás napján reggel teljesen részeg volt a sok pezgő föl, a bíróság dr. Kisfalvy Rezső védelme után a vádlottat, tekintettel fiatal korára és büntetlen előéletére, lopás vétségéért hat heti fogházra ítélte, ezt a büntetést is kitöltöttnek vette az elszüvedett vizsgálati fogság által s a vádlottat nyomban szabadlábra helyezte. Az ítélet jogerős.

Nyilttér.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tevesztendő össze hasonló intézetekkel.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

inhalatorium Eud pest, Rákóczi-ut 82. szám.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőcsosshurut kitűnő eredm. nyelvel gyógyítanak inhalációkkal és szerrum-oltásokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

Természetes forró-melleg kénés forrástó

a Thermál szőlő-hegység forrásai, iszapborogatások, kö- és kádfürdők a nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához. MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Hirdetmény.

A részvényesek mai napon tartott közgyűlésének határozata szerint az 1908. évre megállapított osztalék részvényenkint

40 koronával fog folyó évi április 1-től kezdve

az 1909. évi május 1-én esedékes 18. számú szelvénynek beszovalgatása ellenében

Budapesten: a társaság pénztáránál, Brassóban, Debreczenben, Fiumében, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szabadkán és Temesvárott; s a társaság nőkezeinél.

Bécsben: a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél.

Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, vagy S. Bleichröder bankháznál.

M. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél az ezen beváltóhelyeknél szokásos üzleti órák alatt kifizettetni.

A szelvények hátlapjukon czimbélyeggel vagy aláírással ellátva, vagy pedig azok számait sorszám szerint tartalmazó jegyzékek kíséretében nyújtandók be, amihez a szükséges nyomtatványok az említtett beváltási helyeken ingyen kaphatók.

Budapest, 1909. évi márczius 19-én.

Magyar Általános Hitelbank.

Déli jég- és viszontbiztosító társaság Triestben

A részvényesek mai napon megtartott közgyűlésén az 1908. évre

részvényenként 32 koronában

megállapított osztalék a 16. számú szelvény beszovalgatása ellenében folyó évi márczius hó 22-től kezdődőleg a társaság pénztáránál Triestben vagy Bécs, Prága, Budapest és Milánóban a társaság képviselőinél, továbbá a csász. kir. szab. osztrák Länderbanknál Bécsben kifizettetik.

A szelvények a fizetési helyeken kaphatók és a fél által aláírt jegyzékek számszerű sorrendben sorolandók fel.

A számadási jelentést a t. részvényes urak ugyanazon helyeken vehetik át.

Triest, 1909. márczius 18-án.

Az igazgató-tanács.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

MOST JELENT MEG! MOST JELENT MEG! Az északi Balkán politikai térképe.

Tervezte és rajzolta: Kogutowicz Manó.

Mérték 1 300.000. Litogr. 4 színben. Na yság 84x116 cm. Szerbia, Bosznia, Montenegró, valamint Magyarország határos részének teljes részletességű, legújabb és legújabb térképe. Ára 1 korona s ennek előleges beküldése ellen bérmentve küldi a kiadó: Magyar Földrajzi Intézet K.-T., Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Serravallo

China-bora vassal

Hygienial kiállítás Bécs, 1906. legmagasabb kitüntetés.
Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, verszegényeknek és údulóknak. Étvágyat gerjesztő, ideget erősítő, vért javító szer.
Kitűnő ízű. Több mint 6000 orvos ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üveg 2 K. 60 fill. 1 literes üveg 4 K. 80 fill.

KRONSTEINER K.-féle szab. viharálló, mézsz.

Homlokzat festék

50 árnyalatban, kilója 24 fillér és fejjebb. Évtizedek óta legjobban bevált, utánozhatatlan, egyetlen célszerű mázó anyag színe hagyott homlokzatra. Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve. Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120. Budapesti főraktár: Kreutle Ferencz, IV., Károly-u. 11.

SPORT.

() A vasárnapi mérkőzések. Holnap alig van komoly érdeklődésre számottevő küzdelem, még a legtöbb nézőre a millenáris pályán lefolyó I. Vienna Football Club — Budapesti Torna Klub nemzetközi mérkőzése számíthat, amely négy óra kezdődik Hajós József (F. T. C.) bíráskodása mellett. Előzőleg a Magyar Testgyakorlók Köre tartja bajnoki mérkőzését az Ujpesti Torna Egyesülettel. Ez lesz a holnapi nap egyetlen I. osztályú bajnoki mérkőzése. — Ezüstlabda-mérkőzés lesz a Budapesti Atlétikai Klub — Postások között az amerikai-uti pályán féléggy óra és a Törekvés Sport Egylet — 33-as Football Klub között délután négy óra és a Margitszigeten. Bíró: Bakó Gyula. Előzőleg a II. csapatok játszanak. Előzőleg az Egyetértés és Litografiával játszik a III. osztályú bajnokságért. A Lőszergyári Tisztviselői Sport Egylete vasárnap délelőtt fél tizenegy óra kor tartja első mérkőzését a BAK. old boy csapatával.

() Santelli nemzetközi vívóakadémiája. A Vigadó nagytermében fényes közönség jelenlétében folyt le a lovag Santelli Italo nemzetközi vívóakadémiája. A kitűnően összeállított program rendkívül élvezetes és magas nivón álló kard- és tör assautokkal gyönyörködtette a publikumot, amely a mester iránt való szeretetének és elismerésének számtalan jelét adta. Az akadémiának assautjai a következők voltak:

I. rész. Juniorok. Zimter Ferencz (Ferencz József intézet) — Marzó Lajos (kard), Adám Géza — Kéler Dénes (tör), Bessenyei György — báró Bohus László (Ferencz József int.) (kard), Dadaş Ernő — Kristóffy József (tör), Forster János — Hoffer László (Ferencz József int.) (kard), ifj. Damaszkin István — gróf Nemes András (Ferencz József int.) (kard), dr. Kazár István — Iványi László (tör). Seniorok és mesterek assautja. Bach Benő vívómester — Paizs Pál (tör), Hollóssy Jenő vívómester — Schlotzer Gáspár vívómester (kard), Venezia Ernesto vívómester — Torricelli Angelo vívómester (tör), Goppold von Lobsdorf (Prag) — Pintér Géza (kard), Tomasoni Emiro vívómester (Graz) — Santelli Italo (tör).

II. rész. Ifju tanítványok assautja. Gróf Hadik Bandi — Chatel Ottó, Vojnits Miklós — Lumitzer Sándor. Seniorok és mesterek assautja. Dr. Kazár István — Lessig Károly (kard), Santelli Oratio vívómester (Prag) — Sanesi Lionello vívómester (tör) Tomasoni Emiro vívómester — Mészáros Ervin (kard), Hollóssy Jenő vívómester — Tóth Ferencz vívómester (tör), Sanesi Lionello vívómester — Bach Benő vívómester (kard), Goppold von Lobsdorf (Prag) — Krenosey Géza (kard), Santelli Oratio — Torricelli Angelo (kard), Santelli Italo — Venezia Ernesto (kard).

() Birközö-bajnokság. A Törekvés Sport Egylet a múlt vasárnap Budapest székesfőváros bajnokságáért rendezett birkozó-versenyén a közép-súlyúak küzdelme hármassal holtversenyyel végződött Csüdör, Gyapay és Előd között. Tegnap este tartották meg a döntő küzdelmeket, amelyben Előd legyőzte Gyapayt 11 perc, Csüdört 4 mp. alatt és így Budapest székesfőváros közép-súlyú birkozó-bajnoka Előd József (MTK.) lett. — Ma este hét óra kor küzdenek egymással a második helyért Gyapay és Csüdör.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÖZGAZDASÁG.

Ujabb áresés a tőzsdén.

Budapest, márczius 20.

Az az örvendetes nyugodtabb irányzat, mely tegnap az egész vonalon javulást eredményezett, sajnos, csak tisztavirágzás volt. Ma már ismét izgatott a tőzsde s a mai ellentétes külpolitikai hírek hatása alatt ismét növekedett a háboruban bizó párt, ami viszont az értékek piacra vetését jelentti. Így pusztít ez a szerencsétlen okkupációs diplomáciai csata egész gazdasági életünkben. Hogy a háboru gazdaságilag igen kellemetlen következményekkel jár, azzal annyira tisztában van mindenki, hogy felesleges róla beszélni is. mégis van néhány iparág, mely nagy hasznot húz az előkészületekből. Így az egyenruhásabók és katonai felszerelésekkel kereskedő cégek annyira tul vannak halmozva munkával, hogy alig győzik a megrendelések foganatosítását. A kötszergyárosok is bőségesen juttatott a hadvezetőség megrendeléseket. Némely cégnél a megrendelt mennyiségek egyelőre nem nagyobbak ugyan a szokottnál, de gyors szállítást követelnek és leszállítás után újabb megbízások várhatók. Számos élelmiszer forgalma is emelkedett és minden élelmiszert megdrágult. A lőszer, robbanószer, valamint a konzervek gyárosai is annyi megrendelést kaptak, hogy éjjel-nappal üzemben kell gyáraikat tartaniok, sőt a vasárnapi munkaszünet alól is felmentették. Az ipar és kereskedelem egyébként pedig máris határozottan szenved a háborús hírek miatt, mert a vevők tartózkodóbbak. Luxuscikkekben soha ily gyenge üzlet nem volt Budapesten, mint márczius eddig elmúlt napjaiban. Hanem mindez nincs hatással a pénzpiacra, mely bizalmatlankodásával mégis csak megakasztja az üzleti élet rendes folyását.

Az értéktőzsde.

A tegnapi erőteljes javulás után ma újra visszafejlődés állott be az értéktőzsdén. A nyugodtabb irányzat ma már nem tudta megtartani a felfelé fordulást. A tegnapi szilárd árfolyamok már a tőzsde kezdetén lemorzsolódtak s azok a különféle hírek, amelyek részben a békés, részben a háborus híreket hirdetik, a tőzsdén a spekulációt tartózkodó magatartásra kényszerítették. A déli tőzsdén már ismét arról beszéltek, hogy a külpolitikai helyzet kedvezőtlenre fordult s a békés kilátások rosszabbodtak. Erre a híre az Osztrák hitel 613.75 K-ig, a Magyar hitel 716.50 K-ig esőként, csak hogy ez a esőkkenés csak muló jellegű volt s nem gyakorolt állandó befolyást a tőzsde irányzatára. Erősen szellőztették a tőzsdén azt a belgrádi hírt, hogy Szerbia a nagyhatalmakhoz ígért újabb jegyzékében ragaszkodik követeléséhez. Erre aztán három koronával estek újra az értékek, de amikor Bécsből megbízható forrásból származó megnyugtatóbb hír érkezett a tőzsdére, újra javultak az árfolyamok. A zárlat azonban mégis néhány koronával alacsonyabb volt, mint tegnap. Magyar hitelrészvény 4.50 K, a Leszámitolóbank-részvény 5 K s a Közuti vasutérészvény 4 K-val esett vissza. A helyi piacon mérsékelt volt az üzletmenet, leginkább az építőipari és vasipari részvények voltak forgalomban. A járadékpiac a nemzetközi értékekkel együtt szintén ellanyhult, de a zárlat felé itt is javulás mutatkozott. A koronajáradék ma 90.50 K-val zárult. A valutapiac csaknem változatlan. A mai változatos árhullámzás után a zárlati árfolyamokat a következő táblázatunk mutatja

	III/13	III/16	III/19	III/20
Magyar hitelrészv.	725.—	716.—	724.—	716.—
Osztrák hitelrészv.	623.—	614.—	619.—	613.—
Jelz. Hitelbank	418.—	407.—	411.—	411.—
Leszámitolóbank	465.—	454.50	463.—	461.—
Salgótarj. közs.	557.—	538.—	550.—	544.—
Rfmamurányi	520.—	510.—	516.—	512.—
Városi villamos	261.—	257.—	259.—	259.—
Osztr.-m. államv.	675.—	664.—	674.—	670.—
4% magy. kor.-jár.	91.10	90.40	90.75	90.30
Adria tengeri.	390.—	388.—	384.—	381.—
Közuti vasut	585.—	550.—	557.—	554.—

A gabonatőzsde.

A készáru piacon ma kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodó voltak, csak nagyon keveset vásároltak és kezdetben nem voltak hajlandók tegnapi árat fizetni. Később azonban rászánták magukat erre is. Mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 7000 q buza kelt el, kezdetben néhány fillérrel olcsóbb, később változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.45 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.60 korona 77.5 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs, zab és tengeri búgyadt, árpa és korpa változatlan. Forgalomba került: 100 q árpa 17.70 koronás áron, 100 q zab 18.50 koronás áron és 250 q cizinquantin 17.60 koronás áron. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órában belül 9302 q buza érkezett Budapestre; 20,185 q liszt és 3842 q korpa szállított el innen. A határidőpiacon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzéssel indult meg; megnyitáskor ma is rendkívül izgatott volt a hangulat, amely azonban később csillapult kissé. A forgalom folyamán, amely mindvégig igen élénk maradt és nagyarányú volt, folyton változott az irányzat, mi mellett tág keretben ingadoztak az árfolyamok. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen az áprilisi buza huszonkét fillérrel, a májusi buza tizenhárom fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az áprilisi rozs négy fillérrel, az októberi rozs husz fillérrel, az áprilisi zab tizenhárom fillérrel, a májusi tengeri szintén tizenhárom fillérrel emelkedett.

Az utolsó napok árváltozásait egyébként a következő táblázat tünteti fel. (Az árak 50 kilónként, korona értékben értendők.)

	III/16	III/17	III/18	III/19	III/20
áprilisi buza	14.11	14.07	14.01	13.88	13.99
májusi buza	13.90	13.93	13.89	13.71	13.78
októberi buza	11.70	11.69	11.61	11.43	11.48
áprilisi rozs	10.84	10.79	10.72	10.51	10.55
októberi rozs	9.73	9.70	9.64	9.48	9.54
áprilisi zab	8.99	9.05	9.05	8.92	9.—
májusi tengeri	7.78	7.80	7.70	7.62	7.69

Bécsi értéktőzsde.

Milovanovics szerb külügyminiszter nyilatkozatai és a külpolitikai helyzet tartósan jobb megítélése támogatták a tőzsde szilárdabb alapirányzatát és így az eladások hitel- és államvasuti részvényekben csak szűk keretben mozogtak, a korlátértékek legnagyobb része pedig ma is javult. A Magyar koronajáradék átmenetileg 15 fillérrel javult. Az előtőzsde zárlata általánosan gyenge jellegű volt. A déli tőzsde kedvtelen forgalommal és újból kissé gyengült árfolyammal indult. Később a lanyhaság még érezhetőbbé vált, mert budapesti és berlini számlára hitel- és államvasuti részvényekben nagyobb eladásokat eszközöltek. Berlinből a bányaeértékek gyengülését jelentették.

A bécsi gabonatőzsde.

A mai heti tőzsdén ez irányzat még szilárdabb lett és buza 25 fillérrel drágult a múlt szombati árhoz képest. Rozsban az irányzat aránylag nyugodt volt és ára csak 10 fillérrel emelkedett a szombati árjegyzéshez képest. Tengeri és zab 15 fillérrel volt drágább. Az üzleti forgalom nem öltöztet nagyobb méreteket, mert az eladók túlságosan magas árakat követeltek s ezzel szemben a konzum csak a legszükségesebb bevásárlásra szorítkozott. Árpában csak a meglévő kevés készlet került piacra s azt jó minőségében a malátagyárosok a legmagasabb áron vásárolták.

Berlinben.

A tőzsdén a hét végeztével igen gyöngye volt a forgalom, miután a spekuláció, mely a még mindig feszült politikai helyzet további tisztázódását várja, ismét nagyfokú tartózkodást mutatott. Megnyitáskor az árfolyamok, miután a tegnapi élénk, fölfelé menő mozgalom után realizációkra mutatkozott hajlam, majdnem az egész vonalon engedtek. A esőkkenések azonban többnyire szűk határok között mozogtak, miután csak kevés anyag került a piacra. Tartottak voltak osztrák értékek Bécsnél egybehangzóan és gőzhajós részvények, míg a 3 százalékos birodalmi kölcsön és Siemens és Halske részvények kissé magasabban jegyeztek. Erősebben nyomottak voltak a Nationalbank für Deutschland részvényei, 1902. évi oroszok, amelyek mintegy 3/4 százalékkal alacsonyabban indultak, utóbb azonban veszteségük egy részét ismét pótolták, továbbá általános vilamosági részvények, a bányaeértékek közül pedig a német luxemburgiak, gelsenkircheneriek és harpeniek. Ezen piac többi értékei részben jól voltak tartva, részben javultak. A további folyamatban további könnyű esőkkenések voltak túlsúlyban, amelyek zárlat felé megállapodtak. Csak egyes bányarészvények engedtek továbbra is. Az utőtőzsdén az összstátus csendes üzlet mellett vál-

tozatlan maradt. A készpénzpiac ipari értékei szilárdak voltak. Napi pénz 2 1/2—3 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 7/8 százalék.

A Hazai Általános Biztosító üzleteredménye.

Amilyen nagy és örvendetes meglepetést keltett a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság 1907. évi üzleteredménye, mely az 1908. évi 92,326 koronával szemben már 172,021 korona tiszta nyereséget mutatott ki, olyan általános megnyugvást kelt viszont az, hogy a Hazai Biztosító 1908. évi mérlege az intézet fejlődőképességének még szilárdabb bizonyítékait nyújtotta. A társaság ma közzétett mérlege már 181.806 korona 83 fillér tiszta nyereséget tüntet föl. Szinte bámulatos ez az eredmény az 1906. évi viszonyok után s mindennél jobban igazolja azt a nagy szakértelmet és rátermettséget, mely Hentaller Lajos vezérigazgató működését jellemzi. Első sorban az ő érdeme a kiváló eredmény, melynek értékét csak növeli az, hogy olyan óvatos pénzügyi politikát folytatott, hogy pl. a tüzbiztosítási tartalék, mely 1906-ban csak 868,751 korona volt, ma 1,072,006 koronát képvisel. A társaság múlt évi mérlegét egyébként a következőkben adjuk:

Mérlegszámla. Vagyoni: Pénzkészlet a központi pénztárban és a potatakarékpénztárban 44.845.71 K. Értékpapírok: a) 600.000 kor. n. é. Belvárosi takarékpénztár 4 s fűlszázalékos záloglevél á 98.50 = 591.000 K, b) 32.200 kor. n. é. Kisbirtokok Földhitelintézete 4 1/2 százalékos záloglevél á 97.50 = 31.895 K, c) 300.000 kor. n. é. Kisbirtokok Földhitelintézete 5 százalékos záloglevél á 100.50 = 301.500 K, d) függő kamatok 13.991.50 K. Elhelyezett tőkepénzek takarékp. és társaságoknál K 1,187.820.02. Váltótárca K 200.165.96. Különféle adósk: a) maradványok idegen biztosító intézeteknél és egyéb künnlévőségek K 418.377.66, b) pénzkészlet és maradvány a képviselőknél K 234.889.18. Összesen K 3,023.985.03. Teher: Elsőségi részvénytőke K 1,000,000.—. Tartalékalap K 55.000. Elvezeti jegyosztaléktartalék K 45.000. Árfolyamtartalék K 1770. Tűzdíjtartalék 1,072,006.95 korona. Jégdíjtartalék K 17.418.29. Függő károk tartaléka a tüzbiztosítási üzletágazatban 100.703.22 korona. Fel nem vett osztalékok: a) elsőségi részvények után K 40, b) élvezeti jegyek után K 8826. Nyugdíjalap K 193.197.77. Követelési egyenlegek K 348.215.97. A folyó üzletév feleslege K 181.806.83. Összesen K 3,023.985.03.

Nyereség és veszteségszámla 1908. január 1-től december 31-ig: Tartozik: Kárfizetmények (a felvételi költségekkel együtt) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1.423.838.78 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 244.613.15 K. Viszontbiztosított díjak: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2,340.796.90 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 280.796.10 K. Üzleti költségek (a viszontbiztosított rész levonása után) a) tüzbiztosítási jutalék és szerzés-költség 98.196.65 K, b) jégbiztosítási jutalék és szerzés-költség 6343.08 K, c) utazási költségek 10.584.92 K, d) igazgatási költségek 121.234.20 K, e) adók 4334.57 K, f) bélyegilletékek 9195.80 K. Kötes követelések leírása 1983.32 K. A viszontbiztosítottok múlt évi kártartaléka 91.986.07 korona. — Függő károk tartaléka a tüzbiztosítási üzletágazatban K 100.703.22. Díjtartalékok: a) tüzbiztosítási üzletágazatban K 1.072.006.95, b) jégbiztosítási üzletágazatban K 17.418.29. Kifizetett 6 éves jégdíjtartalékok (K 35,016.50 le a viszontbiztosított rész K 28,013.20) K 7,003.30. A viszontbiztosítottok múlt évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban K 768.425.74, b) jégbiztosítási üzletágazatban K 32.790.55. A folyó üzletév feleslege K 181,806.83. Összesen K 6,814.085.32. Követel: 1907. évi nyereségáthozat K 8,936.91. Viszont biztosított károk: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1,139.071.02 korona, b) jégbiztosítási üzletágazatban pedig 195,690.52 korona. A múlt évi díjtartalékok áthozata: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 960.532 K 18 fill., b) jégbiztosítási üzletágazatban 40.988.19 K. A viszontbiztosítottok folyó évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 857.605.56 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 114.982.59 K. A viszontbiztosítottok folyó évi kártartaléka 80.562.58 K. Díjbevetel (a törles levonás után) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2,680.017.37 K, b) jégbiztosítási üzletágazatban 350.995.13 K, c) kötvény és bélyegilletékek 245.978.64 K. Egréb bevételek: a) értékpapír és egyéb kamatok 79,540.70 K, b) különféle bevételek 45,222.30 K. Összesen 6,814.058.32 K.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság üzleteredménye.

A hazai biztosításügy örvendetes fejlődését mutatja az a bámulatos fellendülés, mely az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1908. évi üzleteredményéből tűnik elénk. Az 1907. évi 2,866.872 korona nyereséggel szemben 1908-ban az intézet nem kevesebb, mint 4,215.871 korona 25 fillér tiszta nyereséget mutat ki, tehát majdnem kétszeresét az előző évinek. Ez az óriási nyereség

szintén lehetővé teszi azt, hogy a társaság a tartalékok bőséges díjazása daczára is minden 2000 korona egész részvény után 500 korona osztalékot fizessen, ami a papírok 25 százalékos jövedelmezőségének felel meg. A társaság igazgatósága egyébként ma terjesztette a választmány elé a mérleget, melyet a választmány magáévá tett és az április 3-án tartandó közgyűlés elé terjesztette. Együttal megállapította a választmány a közhasznú adakozások, valamint a társaság félszázados fennállása alkalmával megalkotott 500,000 korona összegű közszélsz alapítvány kamatai hovatfordítására vonatkozólag a közgyűlésnek teendő javaslatát. A társaság a tiszta nyereség nagy részét biztosítéki alapjainak és tartalékainak gyarapítására fordítja, minnek következtében az elemi ágazat díjtartaléka 7,998,355.01 koronáról 8,392,972.70 koronára, a külön tartalék 3,797,739.33 koronáról 4,298,341.85 koronára emelkedik. Az életbiztosítási üzletágban ezuttal is eredménydus működést fejtett ki a társaság, úgy, hogy a tulnyomó részben beföldön elért új szerzemény összege korona 84,775,513.29 fillérre rug. Az életbiztosítási üzletállomány a halálozások és lejárt tőkék címén kifizetett összegek és a törlesztések levonása után kor. 418,736,383.94 fillérről korona 446,800,763.86 fillérre emelkedett. Ezen biztosított összeg fedezésére a társaság korona 120,090,724.51 fillér összeget képviselő díjtartalékkal rendelkezik az előző évi korona 111,471,258.45 fillérrel szemben. A társaság tartalékai, melyek 1907-ben korona 135,388,327.58 fillér összeget képviseltek, 1908. december hó 31-én korona 144,772,057.13 fillérre emelkedtek s a következő értékekben vannak elhelyezve: Betétek takarékpénztárak és bankoknál K 4,261,895.95. Záloglevelek K 98,830,317.48. Magyar járadék és államilag biztosított vasuti kötvények 13,142,686.11. Olasz járadék és egyéb értékpapírok 4,159,089.79. Törlesztésben lévő váltók K 7,425,517.82. Jelzálog kölcsönök K 275,478.98. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök K 13,168,771.—. A társaság háza K 3,508,300. Ez összesen 144,772,057 korona 13 fillér. A társaság biztosítéki alapjai a múlt év végével K 186,926,344.63 összegre rugnak.

A telefon reformja. Az O. M. K. E. közlekedési bizottsága tegnap Kunz József elnöklésével tartott ülésében a telefonkezelés javításának és a hálózatok erősítésének kérdésével és ezzel kapcsolatosan a telefonszabással foglalkozott.

Hollandi bank-vezérképviselet Budapesten. Egy hági bank, az Allgemeine Bank vor Zakelyk Ouderpaud Budapesten vezérképviseletet akar alapítani, melynek élére dr. Fledernis Kornél németalföldi konzul és Hajnal Simon, az Általános Óradék-bank igazgatója kerülnek. Bécsben ugyanez a bank, mely főleg jelzálogüzletekkel foglalkozik, fiókjait fog felállítani. A külföldi banknak ez a lépése a hazai piacra mindenesetre csak örvendetes hatással lehet, mert talán új utat nyit hozzánk a külföldi tőkének.

A kassa—oderbergi vasut kölcsöne. Ismeretesebb, hogy a kassa—oderbergi vasut beruházási munkálataira s drága kamatozású függő kölcsönnek visszafizetésére 46 és fél millió korona négy százalékos kölcsönt szándékozik felvenni, amelyhez a törvényhozás is hozzájárult. Azonban időközben a kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalások megakadtak s így a vasutnak több sürgős építési munkára nem volt fedezete. A pénzpiac helyzete ugyanis kétségtelenül olyan, hogy nem igen lehet a vasutnak reménye arra, hogy 4 százalékos kölcsönt elhelyezhessen. Azonban a már megkezdett építkezéseket okvetlen be kell fejezni, miért is a vasut igazgatósága a pénzügyminiszterhez fordult, hogy addig, amíg a nagy kölcsön ügye elintézésre nyer, másfélmillió koronát előlegezzon neki. A pénzügyminisztérium a vasut kérelmét teljesítette s utasította a központi állampénztárt, hogy a vasut szabályszerű nyugtájára fizesse ki a másfélmillió koronát. A kassa—oderbergi vasut a kölcsön után négy százalékos kamatot fizet s mihelyt a 46½ millió korona kölcsön folyósítva lett, köteles az előleg-kölcsönt a pénzügyminisztériumnak vissza fizetni. Így

most azután nyomban bozzáfognak azoknak a munkálatoknak sürgős befejezéséhez, amelyek a forgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében immár elkerülhetlenek voltak. Az igazgatóság pedig tárgyalásokat kezdett a kormányval aziránt, hogy a törvényhozás által engedélyezett kölcsön 4½ százalékosra változtattassék át. A kormány, mint értesülünk, novelláris uton szándékozik a vasut kérelmét teljesíteni.

Kirakatverseny Budapesten. A budapesti kirakatverseny bíráló-bizottsága tegnap Gelléri Mór kir. tanácsos elnöklésével ülést tartott. A bizottság munkáját hat csoportban fogja végezni és az egyes csoportok szemleutjuk befejezése után a díjazás végleges megállapítása céljából egyeztető ülést fognak tartani.

A tőzsde közgyűlése. A budapesti áru- és értéktőzsde ma délután tartotta rendes közgyűlését Simon Jakab alelnök elnöklésével. Az elnök közszólván a nagy számban megjelent tőzsdetagokat, sajnálattal közölte, hogy báró Kornfeld Zsigmondot, a tőzsde elnökét, betegsége gátolja a közgyűlés vezetésében. Üdvözölte ezután a kormány képviselőit dr. Fuchs Istvánt, a tőzsde főtitkárát, hogy mutassa be a tőzsdetanács jelentését. A jelentésből közöljük a következőket:

Az ország gazdasági életében a várva-várt fejlődés, főleg a kedvezőtlen mezőgazdasági viszonyok folytán, a múlt év folyamán sem állott be. A gyenge termés következtében a kereskedelmi forgalom jelentékenyen csökkent, aminek hátrányait a tőzsdéhez legközelebb álló körökön kívül főleg a nyers-termények feldolgozásával foglalkozó ipar és a fuvarozó vállalatok érezték meg. A jelentés ezután a tőzsdetanácsban előfordult személyi ügyekről szól. A tanács tagjai közül Herzfeld Frigyes, Strasser Sándor és Widdler Mór tőzsdetanácsosi tisztségükre leköszöntek, Császár Jenőt pedig a halál ragadta el a tanácsosok sorából. A jelentés elismeréssel emlékezik meg a tanácsosok buzgó működéséről. Tudatja a jelentés, hogy a tőzsdetanács a korpa tőzsdéi árjegyzését határozta el. A tőzsdetanács alapos megfontolás és kellő kísérletek által megszerzett tapasztalatok után arra a lépésre határozta el magát, hogy 1908. szeptember hó 15. napjától fogva a délelőtti 10 órától délután fél 2 óráig terjedő időre korlátozza az árutőzsde üzleti idejét, ami a forgalom minden megszüntetésére nélkül lépett életbe és teljesen helyesnek bizonyult. A tőzsdetanács az elmúlt évben is több értékpapír lajstromozását és jegyzését rendelte el. A tanács igazgatási teendői közül felmilitjük, hogy az igazgató bizottság a múlt év folyamán tíz esetben foglalkozott a fegyelmi eljárás megindítását szükségessé tevő panaszokkal. A tőzsde vagyona — a mérleg szerint — a múlt évben 51,387 korona 32 fillérrel gyarapodott. A tőzsdének a múlt év végén 1520 tagja volt, s így a tagok száma az év folyamán 24-el emelkedett. A tanács kezelése alatt álló segítő alapok száma tavaly egygyel ismét szaporodott, amennyiben Herzmann Bertalan tanácsos ötezer koronát ajánlott fel elszenvedett tőzsdetagok segítésére. A jelentés végén a tanács a közgyűlés kezébe teszi le madátumát és kéri, hogy az új tanács tagjait válasza meg. A jelentés kapcsán Thék Endre kért szót és nagy lelkesedéssel kísért beszédében azt az indítványt tette, hogy a közgyűlés adjon kifejezést tántoríthatatlan ragaszkodásának a tőzsde elnöke, báró Kornfeld Zsigmond iránt és értesítse a határozatról küldöttéleg a nagyérdemű elnököt. Együttal javasolja, hogy a közgyűlés fejezze ki halás köszönetét a tőzsde elnöksége, a tőzsdetanács és a tőzsde tisztikara irányában. Simon Jakab elnök a tőzsdetanács nevében megköszönte az elismerő szavakat, mire a közgyűlés Thék Endre indítványát egyhangulag magáévá tette, a bemutatott jelentést pedig elfogadta. Több indítvány után a közgyűlés napirendje kimerült és a tőzsdetagok siettek a szavahelyiségekbe, hogy az új tőzsdetanácsosokra szavazzanak.

A választás igen izgalmas volt. Megválasztották új tagokul domonyi Domonyi Mórictot, Schreiber Emilt, dr. Strasser Imrét, Madarassi Becc Gyufát és Weidinger Miksát.

A budafoki villamos-társaság tőkeemelése. Ismeretes, hogy a Budapest—budafoki h. é. villamos vasut r.-t. engedélyt kapott arra, hogy vonalát egészen Nagytétényig kiépíthesse és egyttal megépítse a második vágányát is. E beruházásokra a társaság felemeli a jelenlegi 2,600,000 koronás

alaptőkéjét. A tőkefelemelést az április 1-én tartandó közgyűlésen viszik keresztül. A társaság — tudvalevőleg — a Közuti Vaspálya Társaság égisze alatt áll.

A főváros a magyar ipar ellen. Megirtuk, hogy a főváros a magyar ipar hátrányára Bécsben óhajt vásárolni huszonkét hintót. Ebben az ügyben — amint értesülünk — Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója interpellálni fog.

A IV-dik Tavaszí Vásár. A IV. Tavaszí Vásár végrehajtó-bizottsága ma este értekezletet tartott, amelyen véglegesen megállapította a vásári rendtartást, amelyből a következőket emeljük ki: A Tavaszí Vásár április 2-án reggel nyolcz órakor nyílik meg és április hó 6-án estig tart. A vásár első két napján, vagyis 2-án és 3-án, valamint az utolsó napon, tehát április hó 6-án a vásár helyiségeibe csak kereskedők és iparosok, valamint azok személyzete léphetnek be. A vásár harmadik és negyedik napján, vagyis szombaton és vasárnapon a nagyközönség számára is nyitva vannak a vásár helyiségei, amikor a kiállítók és állandó jeggyel ellátott kereskedőkön kívül csak 40 fillér ellenében lehet belépni a vásárra. Április hó 2-án este az Országos Iparegyesületben Gelléri Mór kir. tanácsos, az Iparegyesület igazgatója tart előadást az iparfejlesztés és a Tavaszí Vásár czímén.

Egy szövetséget — csödben. Már nem új dolgot írunk, ha beszámolunk arról, hogy egy szövetséget felszámol, fizetéképtelen lett, vagy csödbe jutott. Most a Budapesti Kereskedelmi Takarékpénztár m. sz. ellen kért egyik hitelezője csödtét. Az m. sz. különben nemrégiben mondtotta ki a felszámolást, azonban fizetési zavarokba jutott, nem tudván kötelezettségeinek megfelelni, így most csödtöt kértek ellene.

A Tulipán-Szövetség bomlása. Megirtuk, hogy a Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesület elnöke lemondott. Az egyesület igazgatótanácsa — amint értesülünk — küldöttéleg kereste föl a mai napon gróf Batthyány Lajost, hogy reábirja az elnöki állás megtartására. Az elnök azonban konzekvens akarván maradni, nem vállalta újolag az elnöki tisztséget, de megköszönvén iránta megnyilvánult bizalmat, kijelentette, hogy jövőre is az egyesület munkás tagja óhajt maradni.

Kereskedelmi kamara Newyorkban. Newyorkban — jelentik — magyar kereskedelmi kamara alakult. A szervezés munkálatait az eszane felvétele, Zerkowitz Emil kereskedelmi tanácsos és dr. Czukor Mór előkelő newyorki ügyvéd végezték. A kamara engedélyokmányát a napokban adják ki Newyork állam államtitkára, mire azután a kamara azonnal megkezdí működését.

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használata által.

Kimerültség megszűnik,

s a csecsemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében, a

SCOTT-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 R. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsióvásár lánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük ügyelembé venni

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakaacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Ára 1 korona 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszpesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingyen postal szállítás.

Szerkesztői üzenetek.

Kétségbeesett. Bizalmas levelemből nem annyira kétségbeesést, mint inkább ideges türelmetlenséget olvastunk ki. Nem esodájuk, hogy tanulni, dolgozni vágyó fiatal ember nehezen viseli el a rákényszerített semmittevést. Ez csak dicséretet érdemel. Sajnos, nem adhatunk más tanácsot, mint azt, amely nem fogja kielégíteni, t. i. hogy várjon türelemmel, míg az előirt kort eléri. Hiszen október nincs messze. És addig se kell tétlenkednie: foglalkozzék a jövő pályájához szükséges önképzéssel; gyűjtsön gyakorlatot a gazdasági, kertészeti stb. teendőiben. Környezetében elég alkalma nyílik rá. Mellékesen figyelmeztetjük — bár erre nem hatalmazott föl — hogy a család egyetértése érdekében, bizonyos ünnepségeket kötelesek gyakorolni. Erre a kérdésre nem terjeszkedhetünk ki bővebben; kétségkívül így is megéri, hogy mire vonatkoznak szavaink. Előítéletből talán feketének látja a rózsaszínt is. Ne engedje érzékenykedését fölülkerekedni; legyen méltányos, igazságos, elnéző; legyen jó fia édesanyjának, aki az új viszonyok között se szűnhetett meg szeretni.

Menyasszony. Katonai és politikai munkatársainktól kérdeztük meg, lesz-e háború, mert mi, a békés rovat vezetői, távoztunk minden háborús mozgalmaktól. Kérdésünk nem várt gabalyodást idézett elő. Olyan ingerült vita támadt, hogy minden pillanatban azt kellett hinnünk, hogy a toll-dárdák, a tentatartó-bombák tüstént akezióba lépnek és a nekivadult vitézek felnyársalják egymást hegyesre köszörült ollóikkal. Amennyire az ide-odaröpködő s egymásnak ellenmondó véleményekből megértettük — mindenesetre kitör a háború, ha ugyan rem derül ki a politikai láthatár. Tisztelet véglegét ne ingassa meg állampolgári, hazafiai, férfias kötelessége teljesítésében. Valószínű, hogy „kijárhatná”, hogy valami iróda kommandírozassék, ha ugyan végleg ki nem dobátná magát az armádiából... de akkor — legyen őszinte! — milyen szemmel nézne rá az esetleges háború lezajlása után?

M. M. Az önkéntesi képesítő-vizsga után: igen. Megnyerte a fogadást.

S. J. Kápolna, Schack Béla: Kereskedők könyve. Bármely könyvkereskedés útján megkaphatja.

F. Gy. né. Csorva. Kívánságát legnagyobb készséggel teljesítettük.

P. S. Cz-r. Sebészeti klinikán dr. Dollinger egyetemi tanárhoz.

S. A. B-d. Behívhatják természetesen a póttartalékból is. Okvetlen behívót kap, hogy hol jelentkezék.

M. J. Szászor megírt s önnel gyönyémegirt téma. Ezt nem hozhatjuk.

B. Zs. N. R. Köszönjük szíves érdeklődését. Kívánsága s a lehetőség szerint eslekszünk. Sorsjegyei nem nyertek.

P. J. Szekszárd. Egyáltalában nincs oka a feleletre. Ha úgy áll az ügy, amint írja, úgy legyen a meggyőződése, hogy az a legkorrektebb mederben folyt le. Aggodalomra egyáltalában nem lehet oka, mivel ha a rozsabbik eset állana is fenn, akkor sem tartoznék felelősséggel.

Kolozsvári olvasónak. Ha általános mozgósítás lesz, — melyet vörös falragaszok hoznak a közönség tudomására, — úgy önnök is el kell mennie. Athelyeztetésről egyáltalában most szó sem lehet.

Hűségvesztés. Legokosabban eslekszük, ha figyelmeztetjük az egész dolgot. Nagyon nehéz a bizonyítás s megtörténhetik, hogy rágalmazásért önt vonják majd felelősségre.

H. B. 1111. Persze, hogy nem úgy van, amint ön gondolja. Az említett írónak nem minden műve sikamlós, sőt akadnak, amelyek nagyon komoly gondolattal foglalkoznak. Ilyen az említett mű is, mely magyar fordításban „A áthatatlan” ezímen jelent meg.

Pétervárad 102. Ha gondolja, hogy keresztül vihető, úgy próbálja meg. Nem hiszük, hogy munkásságát ezen a téren siker koronázná.

S. M. A férfi rendszeren atyját szokta elküldeni az illető lányos házhoz. Ha atyja nem él, úgy gyámját vagy két jóbarátját.

Tudatlanság. Ilyen nyilatkozatokat jó nevelési urilány egyáltalában nem tesz, ha pedig okvetlenül kíváncsiak belőle, úgy megválasztja a társaságot. Min; denestre a jelenvolt urak joggal megbótránykozhattak ily nyilatkozat hallatára.

P. S. Ennek utána nézni lehetetlenség. Elégedjék meg tehát azzal, hogy a dolog nem nagyon valószínű.

K. K. Sárbergárd. Bizony ez már sokkal és sokszor megtörtént s nehezen lehet rajta segíteni. Ha a kibékítést lehetnek tartja, úgy kísérelje meg.

Kispesti háztulajdonos. Azt ajánljuk, hogy egyáltalában ne avatkozzék hasonló vállalkozásokba. A vesztes fél csak ön lehet.

V. P. Rákospalota. Bizony ez nagyon szomorú eset, de segíteni rajta lehetetlen.

Vidéki asszonyka. 1. Megkaphatja bármely drogériában. 2. Arra nem válaszolhatunk.

Kis tudós. Nem olyan fontos, hogy önnök okvetlenül tudnia kellene. Ha mégis tudni kívánja, úgy rendelje meg. Bármely nagyobb könyvkereskedésben kapható.

W. C. Szeged. Olyan gyerekes dolog, hogy feleletre sem méltó.

Irmához C. C. Nagyon sablonos kis költemény. Nem közöljük.

Kis hamis. Ilyen alakban nem használható. Próbálja meg átadaktítani s kissé rövidebbre tervezni az egészet.

Mérnök 1000 Ehhez nem értünk. Küldje be az „Országos Mérnök és Építész Egyesület”-hez.

Tavaszi Olvasás el multheti közleményünket, abból megtudhatja a szükségességet.

H. H. Szabadka. Folyamodványát teljesen felszerelve a honvédelmi minisztériumba kell beadnia. Ertesítést valószínűleg csak augusztus havában kap rá.

Munkatárs. Lehet, hogy valamelyik lapunk munkatársa, de mi nem ismerjük.

Katona. 50. Csak akkor köteles bevonulni, ha behívóját megkapta vagy ha a mozgósítást falragaszokon közzéteszik.

R. R. Rimaszombat. Nem úgy van. Az államkassza szerződése van az illető vasúttársaságokkal.

Gépmérnök. Mozgósítás esetére okvetlenül behívják. Lehet, hogy athelyezik valamelyik gyalogezredhez.

Előfizető fia. 1. A bankjegyeknek van érfedezele és ezzel szemben a jegybank, amely kibocsátotta, kötelezettséget vállal, hogy a bankjegyet beváltja — czipenzre; a papírpénznek nincs érfedezele, azt az állam bocsátja ki, nem vállal kötelezettséget, hogy azt érfenzre beváltja és minthogy tehát valódi értéke nincs, az állam kényeszfolyammal ruházza fel. 2. A Hangya nem azonos az Orsz. központi hitelszövetkezettel. A Hangya fogyasztási szövetkezet. 3. Nem kötelező.

H. J. Nagyszántó. A jövő héten előreláthatván.

Sz. S. A tenger meséi. Már egyszer megíztünk, hogy nem felel meg.

Érdelklődő. Azt a könyvet nem ismerjük. A kérdézt szívesen huszonhároméves, izr. vallású, a Vigszinház iskolájában.

G. J. Orkény. A Vörös Kereszt külön erre szervezett állomásain. Annak idején a lapok közülni fogják.

Bátortalan. Csak tessék beküldeni.

K. A. M. Nem vállalozhatunk, a legnagyobb sajnálatunkra a könyv kiadására.

M. K. Verseit hozni fogjuk.

B. V. Szolnok. A képeket köszönettel felhasználjuk. Érdekes fölvetéseket mások is szívesen látunk.

M. A. D. Négy elemi osztály és katonakötelezettség.

H. J. Kérésével forduljon a Liga titkári hivatalához.

L. J. N. V. Panasz jogosult, de azt bizony nem tudhatjuk, hogy hány telekkönyvvezetőt visznek-e át a VIII. rangosztályba. Ha ebben az irányban ír cikket, szívesen rendelkezésére állunk.

Sorsjegyekről.

K. B. Gyergyószentmiklós. Nem nyert. — **T. M. Királyháza.** Nem nyert. — **H. H. előfizető.** Obecse. Utána néztünk öt évre visszamenőleg, de nem nyert. — **H. J. Akasztó.** Nem nyert. — **F. Gy. Hobor.** Nem sorsolták. — **M. M. Vaja.** Nem nyert. — **K. J. Temesvár.** Nem sorsolták. — **T. J. Nagyvárad.** Nem nyert. — **P. S. Keoskemét.** 50—50 koronával sorsolták. — **S. L. S.-a.** Sorsjegye nem nyert. — **G. K. Felhasználjuk** alkalomadtán. A többi sorsjegyre legközelebb.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 20. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Papp Gyula berettyóújfalui kir. járásbíróági telekkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetővé, Bóza Pál es. és kir. 64. gyalogezredbeli őrmester, igazolványos altisztet a panaszvái járásbíró-székhez irnokká; a válás- és közoktatásügyi miniszter Tigris István okleveles tanítót a kornyatérva (volt határvidéki) községi elemi iskolához, ifj. Halmos Lajos okleveles tanítót a törökbeesi állami elemi népiskolához, Tóth József okleveles tanítót a nagyváti állami elemi népiskolához rendes tanítótá, Radonics Ilona okleveles tanítónő az ómoldovai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Jankov József okleveles tanítót a nádalfai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítótá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Somogyi Géza bányamérnököt, a bányakapitány-ságok részében bányabiztossá, Grohmann Jenő selmezbányai és Mihalik Géza nagybányai pezügyi számellenőrköt pezügyi számvizsgálókká, létszámfeletti minőségben, Brazorotto Aladár nagybeeskerei pezügyi számíztstet pezügyi számellenőrré, végleges minőségben, Hirschler Béla zilahi segélydíjas pezügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pezügyi számíztsté; a külügyek minisztere Petermann Henrik építéstechnikus a külügyek minisztériumába házfelügyelővé; a földmívelésügyi miniszter Mikszáth Albert budapesti lakost, a számvevőségek tisztii személyzetének egyesített létszámában, ideiglenes minőségű számgyakornokká; a marosvásárhelyi törvényszék dr. Brada Sándor marosvásárhelyi lakos, ügyvédet a marosvásárhelyi törvényszék területére a német nyelvre állandó tolmáceszá; a soproni pezügyiigazgatóság Szakonyi József soproni lakost a soproni fővámbivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan számgyakornok-jelöltté nevezte ki.

Áthelyezések. A válás- és közoktatásügyi miniszter ifj. Tigris Elek községi elemi iskolai tanítót a szerveztyei (volt határvidéki) községi elemi iskolától a dáles-csiklányi (volt határvidéki) községi elemi iskolához, Kines Pál vári állami elemi iskolai tanítót a munkási állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. Az újvidéki rendőrségnél több rendőri állásra április 30-ig; Nagyaron (Szatmármege) postamesteri állásra április 9-ig; a veszprémi törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt; a battonyai járásbírósnál albírói állásra 2 hét alatt; az angyalföldi elmeegógyító-intézetnél ellenőri állásra 3 hét alatt, a nyiregyházi pezügyiigazgatóságnál hivatalsszolgái állásra május 15-ig; a kereskedelemügyi muzeumnál III. oszt. hivatalsszolgái állásra április 15-ig; a kisenői járásbírósnál irnoki állásra, az újvidéki törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatot.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 20.

A gabonatőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru piaczon ellett.

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 29.35 K, 300 q 80 k 29.45 K, 100 q 79.5 k 29.30 K, 300 q 79.5 k 29.30 K, 400 q 79 k 29.30 K, 100 q 79 k 29.20 K, 150 q 78 k 29.10 K, 100 q 77 k 28.95 K. Fejérmegyei: 100 q 78 k 28.75 K, 100 q 77 k 28.60 K.

Pestvidéki: 300 q 79.5 k 29.20 K, 100 q 79 k 29.10 K, 100 q 79 k 29 K, 460 q 78 k 28.90 K, 150 q 77.5 k 28.60 K.

T.-Bácskai: 2400 q 78 k 28.90 K.

Árpa: 100 q 18.50 K kpf. par.

Zab: 100 q 18.50 K kpf.

Cinquantín: 250 q 17.60 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.50—29.00
"	76	27.95—28.55	80	28.75—29.30
"	77	28.15—28.75	81	28.90—28.50
"	78	28.35—29.95	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.15—28.70
"	76	27.80—28.10	80	28.50—29.05
"	77	28. — — — 28.35	81	—
"	78	28.15—28.55	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.20—28.60
"	75	—	79	28.30—28.75
"	76	27.85—28.15	80	28.55—29.80
"	77	28.05—28.40	81	—
Bácskai	74	—	78	28.46—28.75
"	75	—	79	28.40—28.90
"	76	27.90—28.20	80	28.65—28.95
"	77	28.10—28.15	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	21.05—21.20
középmínőségű új	—	—	—	20.90—21. —
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.90—18.55
II. rendű	—	—	—	17.40—17.70
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	18.35—19.30
II-rendű	—	—	—	17.95—18.25
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.10—15.55
Korpa:	—	—	—	12.40—12.45

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	13.92—13.99—13.90—13.97
Buza májusra	13.77—13.80—13.76
Buza októberre	11.46—11.45—11.47—11.35—11.46
Rozs áprilisra	10.53—10.45—10.47
Rozs októberre	9.44—9.45—9.53
Zab áprilisra	9.01—9.03—8.95
Tengeri májusra	7.61—7.69—7.60—7.67
Tengeri júliusra	7.74—7.84—7.79

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.99—14. —
1909. májusi buza	13 — 13.79
1909. októbert buza	11.48—11.49
1909. áprilisi rozs	10.4—10.55
1909. októberi rozs	9.54—9.55
1909. áprilisi zab	9. — 9.01
1909. májusi tengeri	7.69—7.70

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 18-tól 1909. márczius 19-ig.

	m é t e r m á s z a	
	Érkezett	Elszállított
Buza	9302	—
Rozs	659	—
Árpa	598	—
Zab	651	169
Tengeri	656	—
Liszt	288	20185
Korpa	200	3842

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 618—616.75, Magyar hitel 722.50—721.50—723—722, Osztrák-magyar államvasut 672.50—673.25—671.50 K, Leszámlítóbank 466—466.50, Jelzálogbank 411.50, Rimamurányi 517—518, Magyar koronajáradék 90.75—90.60—90.70 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 616-613.75-614, Magyar hitel 720-717.25-717.50, Osztrák-magy. államv. 670.50-669.50, Leszámitolóbank 464.50-463.50-470.50, Jelzálogbank 412-410.50, Rimamurányi 517-515.50, Közuti vaspálya 555.50-554.50, Magyar koronajáradék 90.35 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 8-10, nyolc napra 18-20, április hónap végére 32-36 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 613, Magyar hitel 716, Államv. 670, Leszámitoló 461, Jelzálog 411, Rimamurányi 512, Közuti villamos 554 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

A bécsi gabonatőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 14.95-15.30, mosoni 14.10-14.35, bánáti 14.70-15.10, tótfelvidéki 14.10-14.45, délviasuti 14.15-14.50, marchfeldi 14-14.30 K.

Rozs: Tótfelvidéki 10.75-10.95, csepeli 10.70-10.90, pestmegyei 10.90-11.05, délviasuti 10.75-10.95, különféle magyar 10.70-10.95, osztrák 10.70-10.90.

Árpa: Morvaországi 9.50-10.35, marchfeldi 8.50-9.35, tótfelvidéki 8.60-9.80, délviasuti 8.50-9.80 K.

Magyar tengeri 8.40-8.55, Cinquantin 9.45-10, Magyar zab 9.50-9.90, válogatott 9.90-10.30, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.90-10.05.

A nyerstermények drágulása következtében liszt ára is emelkedett a héten és a forgalom úgy érzik határidőkre, mint prompt szállításra is valamivel szilárdult. Takarmányliszt és korpa szintén drágult.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Az értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 618, Laenderbank 424, Államvasut 672.50, Délviasut 99.-, Dunagőzhajózás 883, Alpesi 625.50, Rimamurányi 518, Fegyvergyár 607, Török sorsjegye 179.50 K, Osztrák kincstári utalvány 98.50 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 614.50, Magyar hitel 722, Anglo 280, Bankgyesület 519.50, Földhitel 1070, Laenderbank 422.50, Union 527, Magyar Jelzálog 411.50, Államvasuti 669.50, Déli vasut 99, Dunagőzhajózás 880, Alpesi 621.50, Prágai 2330, Rimamurányi 516, Orosz járadék 95.85, Török sorsjegye 179 K.

Bécs, március 20. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos aranyjáradék 109.40, Tiszai és szeg. kős. sorsjegye 140.-, Magyar hitelbank részvény 720.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 460.-, Rimamurányi 512.-, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság -.-, Magyar koronajáradék 90.55, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. -.-, Magyar nyer.k. sorsjegye 190.-, Kassa-Oderbergi Vasut részvény -.-, Magyar Jelzálogbank 409.50 Magyar keres. bank -.-.

Bécs, március 20. (Osztrák értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 93.45, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 114.10, 1860-as sorsjegye 152.50, Osztrák hitel-sorsjegye -.-, Angol-osztrák bankrészvény 290.50, Bécsi Bankverein 513.75, Osztrák-magyar bank 1747, Déli vasut 98.90, Dunagőzhajózási társ. 879.-, Dohány részv. 339.-, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.22, Osztr. Lloyd 408.-, 4.2 száz. ezüst jár. 93.45-97.15, Osztr. koronajáradék 93.45, 1864-es sorsj. 208.-, Osztrák hitelintézeti részvény 616.-, Union-Bank 525.50, Osztrák Länderbank 422.75, Osztrák-magyar államvasut 670.75, Elbe völgyi vasut 447.-, Apesi részvény 622.75, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 24.20, Lipótkohó 404.-, Töröksorsjegye 179.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

A berlini tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Zárlathor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.30 osztrák hitelrészvény 194.20, Déli vasut 16.40, orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.60, Disconto Commandit 183.60, Dinamittruszt 159.50, Harpeni 184.50, Unifikált török járadék 9.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék -.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.30, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar állam vasut -.-, Bécsi váltóár 81.27, Olasz járadék -.-, Alt. villamosági Edison 220.70, Gelsenkircheni 178.50, Laurakohó 188.70, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) március 20. 4.2 százalékos papír-járadék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.10, Osztrák hitelintézeti részvény 194.50, Osztrák-magyar államvasut 14.-, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.82, Bécsi Bankverein 180.80, Villamos részvény -.-, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.-, 4.2 százalékos ezüstjára- -.-, Osztrák koronajáradék 93.70, Magyar koronajáradék 91.30, Osztrák-magyar bank 125.30, Déli vasut részvény 16.40, Elbe völgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 85.22, Párisi váltóár 8.183, Union bankrészvény -.-, Alpesi bányarészvény -.-, Engedő.

Hamburg, (Zárlat.) március 20. 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.25, 1860, sorsjegye 157.50, Déli vasut 16.10, 4 százalékos aranyjáradék 96.40, Osztrák hitelrészvény 199.30, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.15, Nyugodt.

London, március 20. Angol consol 84 1/2.

Paris, (Zárlat.) március 20. 3 száz. Francia járadék 90.90, Osztr. aranyjáradék 98.50, Magyar aranyjáradék 9.50, 3 százalékos Olasz járadék -.-, Déli vasut elsőbbségi kötv. 276.-, 5 százalékos marokkói járadék 525.-, 4 százalékos spanyol járadék 98.-, 4 százalékos unifikált török jár. 94.70, Török sorsjegye 172.50, Török dohányrészvény 357.-, Osztrák földhitelintézet 1133.-, Osztr. Länderbank 480.-, Magyar jelzálogbank 459.-, Banque de Paris 1573, Banque Ottomane 713.-, Osztr. magyar államvasut -.-, Déli vasut -.-, Hartmann gépgyár 518.-, Urikányi kőszén 161 Váltó Amsterdamba (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 105.18, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó kvájerre (rövid) 1/2, Csek Londonra 252.35, Magán-Samatláb 1.1 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztosító igazgatósága.) Március 20-án. Előző napi eladatlant maradvány 225 drb sertés, 55 drb süldő. Mai felhajtás 123 drb sertés, 35 drb süldő, összesen 348 drb sertés, 90 drb süldő. Eladott 236 drb sertés, 9 drb süldő. Mai maradvány 112 drb sertés, 82 drb süldő. Következő árak jegyzetelték: Zsírterítés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 110-111 fillér, fiatal nehé 300 kilogrammon felüli életsúlylevonással 142-146 fillérig, fiatal közép 220-300 kilg-ig életsúlylevonással 144-150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 144-152 fillérig. Hussterítés, könnyű 140-300 kilogramm 108 fillérig, életsúlylevonással 140-152 fillérig, belföldi süldő 96-108 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata lamyha. Az árak változatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Tisza, Körös, Maros, Temes, Bécs) and water level measurements (méter) for various dates (márc.20, márc.19).

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel.

Dr. ERŐS VILMOS jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-u. cza 18. szám. Fiókhintőzet: Kolozsvár, Deak Ferenc-utca 14. szám. TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

Budapesti értéktőzsde.

Table with columns for 'Államadósság', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok' and sub-columns for 'Pénz' and 'Áru'.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various financial instruments and their closing rates.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various financial instruments and their closing rates.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various financial instruments and their closing rates.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánhatóbb beszerzési források Budapestben.

Efelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusára gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Értékesítés naponta 17.000 fr. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triesti ált. biztosító-társaság) A ault 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Előbiztosítás minden módozat szerinti, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállítás részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Elő v. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindenemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogköleső Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főeljárású helye: VI. Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalm. kassakiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a legelőnyösebben kiélezi. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kíméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelenlegény pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárúsító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádós műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűzhely összekötéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házbán. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

vilamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Távíratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagyot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattóraszámilókat (Schuckert-rendszer), vezetékerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpaszeketeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányá fűrógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindenemű ezüsttárgy (asztaldísz, tá-lak, fényszúró cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

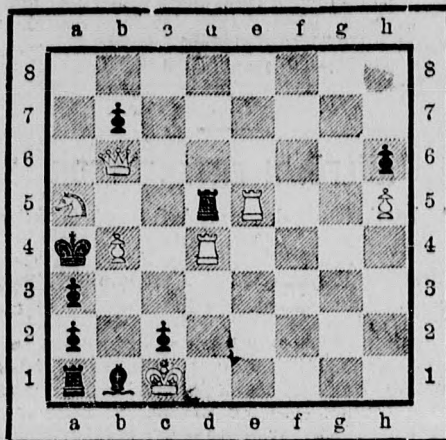
Szénásy, Hoffmann és Társa selyemárúháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Mitan helyben többféle szakmájú Szénásy cég van, tiszteltfel kérjük, selyemárúháznak szóló b. readolmányoknál a pontos címünknek szives ki-írását, Szénásy, Hoffmann és Társa selyemárúház kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

10. számú feladvány.

Schuster Zsigmond, Budapest.

Matt a második lépésre.

246. számú játszma.

Játszották a pétervári mesterversenyen 1900. február hó 24-én.

Vezéresel.

Világos: Dr. Lasker. Sötét: Freymann. 1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Hb1-c3 c7-c5 4. Hg1-f3

Szokásosabb itt 4. c4xd5, e6xd5 5. Hg1-f3. A tett lépés főképpen az 1902. hannoveri versenyben nyert alkalmazást.

4. . . . Hb8-c6. A leggyeszerebb; Popiel a hannoveri versenyen Napier ellen, valamint dr. Tarrasch az 1903. montekarlói versenyen Maróczy ellen 4. . . . c5xd4 játszott.

5. Fc1-f4 Hasonlóképpen játszott már Pillsbury is Marshall ellen a hannoveri versenyen. 5. e2-e3, vagy 5. c4xd5 a szokásos változatba terelné a játékokot.

5. . . . c5xd4 6. Hf3xd4 Ff8-b4 Marshall az említett játszmában 6. . . . a7-a6 játszott, mire a kétes értékű 7. e2-e4-gyel folytatta. A tett lépés a világos gyalogállás gyön-gítését czélozza.

7. e2-e3 Hg8-e7 8. Ff1-e2 0-0 9. 0-0 d5xc4 10. Fe2xc4 Fb4xc3 11. b2xc3 e6-c5 12. Hd4xc6 He7xc6 13. Ff4-g3 Vd8-e7 14. Fc4-d5 Fc8-d7 15. Ba1-b1 b7-b6 16. c3-c4 Ba8-c8 17. Vd1-h5 Fd7-e6 Fenyegedett az e5-gyalog megnyerése.

18. Bf1-d1 . . . Most 18. Fd5xc6 természetesen nem ér sem-mit, mivel 18. . . . Bc8xc6 19. Vh5xe5 után 19. . . . Bc6xc4 következnek.

18. . . . f7-f6 19. Vh5-e2 Hc6-a5 20. Bb1-c1 Bc8-c5 Sötét igen ügyesen játszik a gyönge c4-gyalogra.

21. Bc1-c2 Bf8-c8 22. Bd1-c1 Ve7-f7 23. c3-c4 Ha5-c6 Sötét állása most tetszetősebb. A huszart vi-lágos nem ütheti, mert a c-gyalogot nem tudja később védeni.

24. Bc2-c3 Hc6-d4 25. Ve2-d2 b6-b5 26. f2-f4 b5-b4 27. Bc3-d3 Fe6xd5 28. . . . e4xd5-re ugyancsak 28. . . . Bc5xc4 következnek.

28. . . . f6xe5 29. e4xd5 Bc5xc4 A következő játékkal sötétnek sikerült a gya-logot megnyerni.

30. Bc1-e1 Bc4-c1 31. d5-d6 . . . Világos játéka nem könnyű; az előrenyomulás fontos, hogy a komplikált helyzetben világos eset-leg a vezérét áldozhassa.

31. . . . Bc8-c2

32. Be1xc1 Be2xc4 33. Fg3-c1 Vf7-d7

A sötét bábok vezetője e pontig kitűnően ját-szott, itt azonban egyszerre minden előnyt kiad a kezéből, sőt e hibás lépéssel egyenesen hátrányba kerül. Ellenben a közzelfekvő 33. . . . Bc1-c4 után nem látjuk be, hogy a világmester hogyan tudná a játszmát megnyerni. 33. . . . Bc1-c4 után sötétnek egyelőre van egy gyalog előnye és előbb-utóbb megnyeri a d6-gyalogot is.

34. Bd3xd4 Bc1xe1 35. Vd2xe1 e5xd4 36. Ve1xb4

Mint látható, a hibás 33. lépés következté-ben egyszerre változott a helyzet képe. A vilá-gmester természetesen nem mulasztotta el a ked-vező pillanatot kihasználni s most könnyedén le-szedi a védhetetlen gyalogokat.

36. . . . Kg8-f7 37. Vb4xd4 Kf7-e6 38. Vd4-e4t Ke6xd6 39. Ve4xh7 Kd6-c5

Sötét menekül a vezércserékényszer elől. Mi-tután az egyik szárnyon világosnak gyalogtöbblete van, a vezér lecsarélése után könnyen nyerhet.

40. Vh7-c2t Kc5-b6 41. Ve2-b3t Kb6-c7 42. Vb3-c4t Kc7-d8 43. h2-h4 Kd8-e7 44. Kg1-f2 Ke7-f6 45. Kf2-g3 Vd7-e7 46. Kg3-f3 Kf6-g6 47. Vc4-c6t

Most a vezércsere 47. Vc4-e4t-el természeté-sen rossz volna 47. . . . Ve7xe4 48. Kf3xe4, Kg6-h5 stb miatt.

47. . . . Kg6-f7 48. Vc6-d5t Kf7-f8 49. g2-g3 g7-g6 50. Kf3-f4 Ve7-f6t 51. Kf4-e4 Vf6-f2

Sötétnek kifogytak a lépései; nem jobb 51. . . . Vf6-e7t sem.

52. Vd5-d6t Kf8-g7 53. Vd6-d4t Vf2xd4t 54. Ke4xd4 g6-g5 55. Kd4-c5 feladja

Sakk-hirek.

A Budapesti Sakk-Kör háziVERSENYE már tul-van az első felén. Mint hogy ujjában Steiner és Lovas is kilépett a versenyből, a résztvevők nyert egységei még inkább megosapantak, mert a kilé-pettek játszmáit törölték. A versenyen eddig 12 for-duló bonyolítottatott le s a jelenlegi állás a követ-kező: Kostics 7½ (8-ből), Gajdos 7 (8-ből), Sterk, Mattusch 7 (10-ből), Merényi 6½ (10-ből), Neu-mann, Petényi 6 (9-ből), Bodó 4½ (9-ből), dr. Fluss 3½, Müller 3, Donegan 2½, Kovacsovic, Wettin 2, Fekete 1, Hirsch ½.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő felhősebb lett, száraz jelle-gét azonban megtartotta. Az éjjeli hőmérséklet emelkedett és fagy csak elvétve fordult elő. A hőmérséklet maximuma Csáktornyan 12 C. fok, minimuma Késmárkon -7 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható, semmi, vagy csak elvétve némi csapadékkal.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér-séklet	
					max.	min.	max.	min.
A. Salonta	67.6	1.8	EN	2	1	7	2	
Ungvár	64.8	0.5	E	2	4	8	2	
Késmárk	62.9	0.5	E	4	4	3	7	
Losoncs	68.7	1.5	N	4	4	6	1	
Ogyalla	60.4	3.5	N	3	3	8	3	
Budapest	62.3	4.8	N	0	4	8	4	
Hérvény	60.5	0.6	N	2	2	10	0	
Keszthely	60.7	4.8	N	8	1	9	8	
Pécs	62.6	3.8	N	4	1	6	2	
Zágráb	61.5	4.6	N	0	0	11	1	
Püme	61.7	7.8	NE	0	4	8	5	
Bregod	62.9	4.2	N	0	3	9	4	
Temesvár	63.8	4.3	N	0	4	9	3	
Nagyvárad	63.5	4.0	N	0	4	9	0	
Kolozsvár	67.0	0.1	N	2	2	6	5	
Nagysebén	65.2	1.2	NW	0	4	8	0	
Szatmár	66.0	2.6	N	0	0	5	2	
Eger	66.0	3.2	NW	0	0	5	1	
Arvaváralja	66.0	3.4	NW	0	0	5	0	
Salm-csbánya	66.0	0.4	NW	0	4	4	3	
Komárom	66.0	2.8	NW	0	4	4	1	
Magyar-Óvár	66.0	1.2	NW	0	0	8	1	
Sopron	66.0	0.6	NW	0	4	2	1	
Bécs	66.0	2.7	NW	0	0	6	2	
Cikvárcia	66.0	0.0	E	0	4	7	4	
Debrecen	66.0	0.9	E	0	0	4	0	
Kecskemét	66.0	0.0	E	0	0	2	0	
Orosháza	66.0	3.0	E	0	0	5	0	
Arad	66.0	5.0	NE	1	1	5	1	
Zombolya	66.0	4.5	N	0	4	6	0	
Versecz	66.0	7.2	E	0	0	5	1	
Orsova	66.0	3.1	E	0	0	4	3	

KÜLÖNFÉLÉK.

Árad a Vág.

Tavaszdik. A nap meleg csókjától,
A hegyormokról leolvad a hó,
S én a falumtól messze, távol
Ugy aggódok:
Hogy megárad a szilaj Vág-folyó.

Egy falut félték a Vág vize mellett,
Odavisz gyakran az emlékezet,
Es üzenek a hajló füzeseknek,
Hogy élék még,
De visszatérnem többé nem lehet.

Az aranyhajna ott lángolt fel nekem
Ott bántam a lebukó napot,
S a Vág morajló zuhogó vizében
Elhallgattam,
Hogyan zokognak a vízidalok.

Egy színes kagylónak ó hogy örültem,
Mít a folyó a partra kivetett,
Es a fővényben órákhozsat ültem,
Bogozgattam
Mesebeli szép álmoképeket.

S mi lett belőlem, mivé lett a gyermek,
Ki ama tájról eltűnt egy napon.
A folyó, a part, a mezők elfeledtek,
S talán te is
Játszóhelyem: kicsi komokhalom.

A Vág völgyéből kisodort az élet,
Akár a kagylót hőmpölygő folyam,
De mikor éltem alkonyához érek,
Egy vágyam van,
Hogy ottan pihenhessek boldogár.

Add jó uram, ha a Vág meg is árad,
Ha el is önt partot, mezőt, utat,
S ha el is önt utjában minden gátat,
Add jó uram,
Hogy el ne öntse az én falumát.

Peterdi Andor.

(Az udvarlás tízparancsolata.) Egyik kedves olvasónk a következő sorokat küldte be: 1. A szerelmi vallomást lehetőleg ne fuvolózó hangon rebegjed el, mint valami szerencsétlen flótás. 2. Ne dicselkedjél a holdban fekvő birtokaiddal, melyeket elhagyd Szent Dávid, még mielőtt újra kerültek volna. 3. Ha éjjeli zenét adsz imádatod ablaka előtt, ne légy annyira becsipve, hogy az eget is hógőnek nézd. 4. Ha lánykádát Klárikának hívják, azért felesleges, hogy klarinétot tanulj fujni; ha Viola a neve, nem szükséges órákat vened a brácsástól. 5. Midőn az ideárod mellett ülez operett-színházban, zavarodban a fagótát ne nézd pipának és a harfát ne nevezd hársfának. 6. Ha brilláns zongorajátékától el vagy ragadtatva, megkérdezheted tőle nem akadályozná-e ujjacskáját egy arany jeggyűrű? 7. Ha a lány kezét készülsz megkérni, nem okvetlen szükséges gitárt vagy mandolint pengtetned. 8. Ha az eljegyzési hírt akarod világgá kürtölni, ne szorítkozzál csupán a Bugaczi Trombitára, hanem tedd közzé a Muesai Hivharsonában, meg a Kutyabagosi Tárgatóban is. 9. Jusson eszedbe a Varázskeringő pikoló-dala, hogy szépen szól a szevelem, mindenféle hangszereken. 10. S félredobva fisztulát, pipót, nádi hegedűt, nyirettyüt, ne feledd, hogy legszebb hangszer az — asszony.

(A szem csalódásai.) Néha sajátos tévedéseknek van az emberi szem alávetve, amit leginkább a vadászok tapasztalhatnak, kikkel némely időben megéssik, hogy valamely vadat igen közel látnak, pedig az voltaképpen messze van. Legtöbb vadász azonban ezt nem is tudja, csak esodálkozik, hogy elhibázta a vadat. Ezek a csalódások azonban, különösen a hideg sarkvidéken, gyakoriak és meglepők, nevezetesen ködös időben. Különös dolgokat beszélnek el az utazók az ilyen sarkvidéki ködről. Valamely tárgyának a nagyságát, távolságát, teljességét képtelen helyesen felismerni az ember. Így többek közt egyszer néhány utazó csónakon kivezett a tengerre, hogy a jégzajlás közt egy néhány kilométernyire fekvő szigetre menjenek. Elindulásukkor tiszta idő volt, de egyszerre csak nagy hirtelenséggel sűrű köd ereszkedett le s csak találmorra eveztek ide s tova. Egyszerre távolról valami fekete pont pillantottak meg, amit a szigetnek vélve, arrafelé eveztek. Hanem ami csodálatos volt, a vált sziget elkezdett roppant gyorsasággal növekedni, majd a szélein két, eddig nem látott hómező

tűnt fel, míg a másik pillanatban az egész egy óriási nagyságu tengeri szörnynyé változott át, melynek feje olyan volt, mint egy hegy. És ez a félelmes alak egyre közelebb jött. Végre azonban közönséges rozmar lett belőle, amely egy közeli jégdarabon hevert. Fekete feje látszott a ködben szigetnek, fehér agyarni pedig hómezőnek. Alig múlt el ez a tünemény, már az egyik hajóslegény elküldte magát: „föld látszik előttünk, föld!” Csakugyan hegyes vidék tűnt fel, hatalmas eszocokkal, pedig nem volt egyéb, mint egy földes jégdarab. Egyszer meg, más alkalommal, világosan látták, hogy egy jegesmedve közel feljűk, hamarjában puskához nyultak és már éppen löni akartak, midőn a medvének vélt állat óriási madárrá változott át és elröpült. Hát biz az nem volt egyéb, mint egy kis sirály. Mäskor meg rálöttek egy állatra, mely előbb medvének, majd meg iramszarvasnak látszott: a lövés talált és ime felbukfenczeztett egy kis sovány róka.

(Színészek és írók jövedelme.) Párisi lapok írják, hogy Guitry, aki Rostand Chantecler című állatmeséjében a kakas szerepét fogja játszani, minden föllépéséért 2500 frankot dug zsebre. Tagadhatatlan, hogy a színművészetet ma már jól megfizetik; bezzeg másképp volt hajdanán! XIV. Lajos idejében az opera első tenoristája évenként 6000 frank fizetést élvezett; Villiers színész Richelieu-tól évi 3000 frank gázsit kapott. Egyedül a Comédie Française tagjai részesültek más elbánásban. Már 1650-ban, a színház megnyitásának esztendőjében, 10.000 frank évi fizetést kapott minden művész, ami abban az időben tekintélyes összeg volt; 1780—89-ben már 35.000 frankra emelkedett a fizetésük, tehát csaknem annyit kaptak már akkor, mint ma. De már a szerzőket nem fizették meg ily fényesen. Lesage mindössze 2000 frankot kapott Turcaret című darabjáért; Racine pedig 3000 frankot Andromaque című tragédiájáért. A XVIII. század derekáiig egy mű sem jövedelmezett 10.000 franknál többet szerzőjének. Csak Voltaire és Crébillon közelítették meg ezt az összeget „Mérope és Catilina” című műveikkel. Beaumarchais volt az első, akinek 1784-ben „Figaro házassága” közel százezer frankot jövedelmezett. Bizony ez az összeg is eltörpül a „Cyrano” vagy az „Aiglon” milliói mellett!

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Írta: M. L. SEVERG.

A legnagyobb gondja megvizsgáltuk mindazt, ami az állítólagos mérge jelenlétét bizonyíthatja volna és így a kételynek legkisebb lehetősége sem marad fenn. Meg fogom önöknek továbbá mutatni, hogy a kapuczinus majom, melyről Latour azt mondta, hogy megölte, még életben van; én az állatot, ha szükséges, elővezetem és Latour urat felszólítom, hogy azt az állítólag betanított produkeziót vele megcsináltassa. Meg fogom önöknek magyarázni, hogy mindenesetre, ha a majom közreműködését a gyilkossághál tagadom a panaszostól a kérdéseimmel semmit nem értettek meg, ha az állat tanításáról beszélnek és egyes dolgokat felhozok, melyeket Latour, mint hiteles bizonyítékokat a gyilkosságnál elismer. Egyedüli szándékom volt egy kellemes módot adni, hogy lássam, vajjon panaszos ezeket, mint bizonyítékokat elfogadja-e? Én elismertem a majom megölését, holott tudtam, hogy életben van. Mind ezt azért tettem, hogy lássam, vajjon Latour egyetért-e velem. Önök is hallották, hogy ő az adataimat megerősítette, melyek csupán pusztá feltevések voltak, sőt abban az egy pontban is igazat adott, melyről teljesen biztos voltam, hogy hamis. Kérem önöket, fontolják meg, hogy milyen valószínűtlen feltevéseket hagyott helyben Latour és az egyetlen pontban, melyről biztosan tudtam, hogy a teljes igazság hamis, beismerő vallomást tett.

Ekkor Maitland Jenkinsnek valamit mondott, aki a sheriffnek, vagy más törvényszéki hivatalnoknak halkan tovább adta. Eppen ebben a pillanatban sokat ért volna, ha Godin gondolatait elolvashattam volna. Vö-

Majd Maitland így folytatta:

— Latour határozottan megmagyarázta, hogy Darrow urral a Decatur-utczában márczius elseje és tizenötödike között játszott. Ez nem igaz. Először ki lehet mutatni, hogy Darrow, bár lakásán alkalomadtán kártyajátékot folytatott, minden játékot azonban, melyben pénzről volt szó, megvetett. Darrow ur orvosa kimutatja, hogy ez utóbbi február huszonötödikétől márczius tizennyolcadikáig ágyban fekvő beteg volt és hogy ez idő alatt naponta legalább egyszer és néha kétszer felkereste.

Továbbá: Latour bizonyítja, hogy elfogatása napjáig Godin urat sohasem látta, és Godin azt állítja, hogy azon napig ő Latour lakásán nem volt. Itt van egy fényképem és egy phonogramom. Ez a kép Latour szobáját, őt és Godint mutatja egy asztal mellett ülve, amint komoly dolgokról beszélgetnek. Ez a hangtöleső nagyon érdekes beszédéről tanuskodik...

— Godin ur, kérem, ne hagyja el a szobát!

Ezt akkor mondta, amikor Godin az ajtó felé ment. A hivatalnok röviddel ez előtt mondott valamit Jenkinsnek, kezét a detektívre tette és föltartotta őt.

— Nekünk talán szükségünk lesz Godin urra, — folytatta Maitland, — mert egyet-mást még megmagyarázhat nekünk. Felhívom a figyelmüket a tárgyra, melyet Godin ur megbeszélt és Darrow ur gyilkosságának a kutatásánál bizonyos könyvekre, melyeket Latour két különböző név alatt adott ki. Ki is mondotta, hogy ama könyveknek a címét sem ismeri és ezek közül egyiket „a mérgek hatása és következménye” címűt nemcsak, hogy nem olvasta, de a létezéséről sem hallott. Ki fogom önöknek mutatni, hogy mind-ezek a könyvek Godin ur tudtával rendelkeztek és legtöbbjét ő olvasta. Kétségen kívül fogom helyezni, hogy nemcsak látta, hanem olvasta is a mérgekről szóló könyvet és hogy a 469. oldalon ujja nyomát, mely eltörülhe-

tellen és amely megegyezik Darrow gyilkosságának ujjnyomával hátrahagyta.

Godin felugrott, mintha tört döftek volna belé, csakhamar azonban visszanyerte önuralmát, amint Maitland folytatta:

— Itt van a kérdéses kötet. Észre fogja kérem venni a 469. oldalon az ujjnyomot. Csak egy ujj van a világon, melytől a nyom származhatik és ez az ujj, mely az önk szeméi előtt ezen a levelen eltörülhetetlen nyomot hagyott. Ugyanaz az ujj, mely ezt a szint erre az ablaküvegre nyomta.

Minden szem Godin felé irányult. Nagyon sápadt volt, fogát összeszorította, és szája körül egy daczos mosoly játszadozott.

A hallgatók a dolgok eme csodálatos változásánál annyira fel voltak háborodva, hogy mindent lehetségesnek tartottak. Félttem, hogy egy újabb esemény magamat, avagy magát Maitlandot is a gyilkossággal gyanusíthat.

Barátom folytatta:

— Godin ur magyarázta, hogy néha kártyázott, de csupán azért, hogy némiképp érdeklődjék iránta. Ki fogom mutatni, hogy éppen olyan hivatásos játékos, mint detektív.

A gyilkosság reggelén megvizsgáltam minden lépést, kivált a nyugati ablak oldalán. Mint megfigyeléseim következményét közöltem Darrow kisasszonynyal, hogy atyját egy személy gyilkolta meg, ki ügyesen leplezte lépései nyomát és kinek járása könnyű volt. A súlyát körülbelül 135 fontra becsültem és magasságát öt lábára. A kinézésre is következtetek, a tettesnek tulajdonsága, hogy körmeit rövidre rágja és egy különös oknál fogva a kis ujján lévő körmet vigyázva hosszúra növeszti. Ez részéről nem volt pusztá föltevés, mert a nedves talajba a keleti ablaknál egy teljes kézlenyomatot találtam. Itt van egy gipszöntés róla. Nézzék meg figyelmesen! Látják itt a szemölcsöt az első ujjcsonton és itt az egyenetlenséget a harmadik ujjon, ahol egyszer eltörött!

(Folyt. köv.)

en ját-
rt kiad
rányba
cl—c4
hogyan
cl—c4
nyé és

tkézté-
világ-
a ked-
dén le-

l. Mi-
bblete
het.

észete-
f3x4,

jobb

ár tul-
pmer fe
nyert
a kilé-
12 for-
követ-
Sterk,
Neu-
31), dr.
csarics,

s Föld-

z jelle-
reklét
elő. A
fok,

elvéve

Hőmér- séklet	
max.	min.
7	2
8	3
3	7
6	1
8	3
8	4
10	0
9	8
6	2
11	1
8	5
9	4
9	3
9	0
6	5
8	0
5	2
8	1
1	0
4	3
4	1
3	1
2	2
6	7
7	4
4	0
2	0
5	0
5	1
6	0
5	1
4	3

Az olcsó, szerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidőszért értéktelen és föbbnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elimert szer a mi gumónk, melynek

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj őszülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, bui tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amilyent Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használom.“

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhova 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölesönöz a bőrnek viruló szint, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pórsenések, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pórusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

a bőrápolásra!

Ajánljuk továbbá hírneves specialitásainkat:

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimitja fiatalosan üdévét és vakító fehérré teszi. Eredeti csomag K 5.—. Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetet kölesönöz. Teljesen fölsimerhetetlen. Nem kendőző-szer! 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA“-crème, előállítva Virginíából (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsíradék, sem semmiféle festőanyag s reggel és este használandó, előzetesen „OJA“-szappannal való mosás után. „OJA“-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuháságra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA“-puder az „OJA“-crème vagy az „OJA“-szappannal való mosás után használattik. Az „OJA“-pudernek előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémnyagoktól. A bőr az „OJA“-puder használata után nagyon gyöngéd és üde lesz. Ily meglepő hatásu pudert Európában eddigéle még nem ismertek! Kaliforniai „OJA“-puder 1 eredeti doboz K 5.—. Kaliforniai „OJA“-puder 1 mintadóhoz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA“-körömfény a körömöknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölesönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvét mellett az

7555

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégeknel: Thalmyer és Seitz, V., Zrinyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerár VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

PENZ

kölesön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 6.— K. József sorsjegyre 7.50 K. Magyar v. t. 22.— K. Bazilika 16.— K. Olasz v. t. 32.— K. Osztr. v. t. 42.— K. Hazai 90.— K. Konvertált Jelz. 105.— K. stb. stb.

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölesönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali intézés és legelőcsők kamattal

BEIFELD BANKHÁZ

Bpest, Károly-körút 1. Alapított 1874-ben.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Klgyó-véd/egy. Turista-fluid.

Rég bevált aromátikus beürzésű az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u 26.

KI AKAR egyéves ÖNKÉNTES LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egyéves önkéntesi jogot**. Aki már sor alatt volt, elkészett. Születési év okvetlen közlendő. Ertesítőt ingyen és bérmentve küld: **Járossy Lajos**, a Lichtblau-féle katonai előkészítő tanf. igazg. tulajdonosa Debreczen. Az intézet állami felügyelet alatt áll.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-osztaggyal és szabadonfutóval, 3 evi jólállással, minden ártelmelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havt 12 és 15 koronás részlete adják és **kerékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumnikat, cse'göket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszkat és cse'zket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban 30% árleszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári áron is bárhová

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár és alkatrész nagykereskedők **Budapest, VIII., József-körút 41. szám.** Fióküzletek: Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

ÉVŐESZKÖZÖK EZÜSTBÖL és ALPACCA EZÜSTBÖL, DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELÖNYÖSEBBEN **POLGÁR KÁLMÁN** EKSZERTELEPÉN **BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.**

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJELEZÉS 2000*RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. márczius 21-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 5 szakaszban. Írta: Madách Imre. Színrészt szerző: Paulay Ede. Zenei szerző: Erkel Gyula. A „Marsallaise” átiratát szerző: Szabados Karoly.

Személyek:
Az Ur: Rafael, Gábor, Mihály, Lucifer, Adam, Eva, Föld szelleme, Lovel, Catulus, Aggereknek.
V. Molnár R., F. Dumjén R., György I., Gyenes, Bakó, S. Fáy Sz., Mihály, Hajdu, Horváth, Szacsavay.

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

A tüzhely.

Színmű három felvonásban. Írta: Mirbeau Oszkár és Thadée Natanson. Fordította: Huszár Imre.

Személyek:
Courtin du Hallier Gál, Armand Byron Odry, Therese Courtin Márkus E., Dufrene Kovács, Leblie Celestin Horváth Z., Rambert kisasszony Kovács, Belair Havay L., Larose abbé Hajdu, Tripiet Armano Pethas, Auberval Robert Garamszegi, Pigeonné Munkácsi M., Tupinné Kelemen M., Pivinné György I.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI., Révai-utca 18. szám.

Hamupipóke.

Bőhözatos vagyisze dalokkal és táncokkal 3 képből Magyar színpadra alkalmazta Komor Gyula.

Személyek:
XV. Papagály király Babai M., Ragyozó, a fia Hegedűs E., Pitypatályi Lukács K., Vörösbegy Stamm E., Bibicz Verpelé I., Suany Bujdosz gróf Kövessy E., Aranka, a lánya Föld R., Borbála Farsay A., Kamilla) lányai Nagy A., Olga Hajnai V., Alszakabdia Káron L., Nyak, szőigáló Gündör B., Talok, kapusi Akasi I., Patkány király R. na, Gyjvezer Papp.

Kezdeté 4 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Sába királynője.

Dalmi és Slav Zenei szerző: Gotemark k. Sv. írt: Mosenthal J. Ford: Dóczy L.

Személyek:
Salomon Szemere, Bnai Hanan Mihály, Assad Arányi, Pépap Erdős, Sulimith Sebök S., Sába királynője Szamosi, Astaróta Bertis.

Kezdeté 7 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután rendes helyárakkal.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Léona Ferenc. Zenejét Szép Ernő verseire szerző: Szirmai Albert.

Személyek:
Hubert Egon herceg Király E., Von Flüggen Szirmai, Von Saaburg Csizsér, Von Dennenitz Sárosi, Von Stackelberg Margittay, Heilbrück Simai, Canstus Wolf Papp, Herma, neje Król B., Thea, leánya Kovary E., Proksh Libor Németh, Ede, a fia Otvös G., Lübenstein Pasztor, Elna, a felesége Nvarainé, Hertha, leányuk T. Harmath, Lr. Frolocker Rusko.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Pálmay Ilka felléptével.

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Írta: Léon Viktor. Zenejét szerző: Fall Leo.

Személyek:
Lisseweghe Karel Király, Jana, felesége Madgyaszay, Bakkeskyj Buross, Wandor-Leo Gonda Pálmay I., D. Esteloonk, elnök Szirmai, Ruitersplad, biro Németh, Leye, ügyvéd Dobos, Tjonger (szakértők) Pasztor, Wiesum Csizsér, Scrop, kalauz Papp, Adó, jegyese Fehér C., Kauterweij Simai, Martje, a felesége Harmath I., Kisbör Kies Pal, Egy hölgy Nyarainé, Inas Liket.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap, a rezius 21-én két előadás a teljes fennmaradt műsorral. Délután fél 4-kor mérsékelt helyárak al és este 8 órakor rendes helyárakkal.

Szanin o A spárga Beregiss

Uj szenzáció! Uj szenzáció! Uj szenzáció! (Prímadonnák pongyolban)

Éjjeli zene! Varjas Antal új sligere.

Falrengő kaczagás!

A hálósobalány PAMPOULETTE ÉHES A mutyi-szoba.

Közkívánatra harmadizben meghosszabbítva: A nimfa és a faun nasza. — Azonkívül: La bella Rosetti. A hét mozija. Espana négyes. Mario, le chanteur-phénoméne. Sorello Kosmo: és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt ár előadás. A téli kert műtermében éjjelkor Trianon és Grand-Cabaret új attrakciókat, szingány-zene rezgeli 6 óráig.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 68. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 8 órakor. Ma és mindennap: Szenczácio! Eredeti ujdonságok! Szenczácio!

Budapest-Nagymaros.

Jelenetek egy vasuti kupában. — Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhart Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERC!

Bőhözat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhart.

Továbbá: Steinhart, Gyúrfás, Nedics, Sándor, férfi kettős és Pápay teljes új magánzámakkal, valamint: The Georgis és Heldee and Perce tánc kettős fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 68. sz. és özv Kontiné dohánykülönlegességi áruházában, Andrassy-ut 29.

Ünnep- és vasárnap délután mérsékelt helyárú előadások. Kezdeté 1/2 órakor. Színre kerül: Budapest-Nagymaros.

Steinhart fellépté szőlőkben.

A remek téli kertben reggeli, tánc és zene. Elsőrendű attrakciók — Belepő-díj nincs.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leíratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák, Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogorok el-készítése es behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Szőnyeg-ujdonság! 200-300 nagyságban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségbe 5 firt 80 krért.

Rosenberg és Qitt

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Szabadalmi, védjegy-és mintaoltalom Készítéskése az összes kulturálamban. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök, hites szab. ügy.v.ó Budapest, VI., Andrassy-ut 51. szám.

Az én Ujságom

előfizetési ára: egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Ezen szabadalmazott ágy tömörreszeléssel, rózdiszszal, erős acélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rézagy sodronybetéttel 80 K Rézagy-észszal: s es javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Farkerttel 7.50 K. Kárpított matracok minden kivételben. Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít!

PROHASZKA JANOS gyáros VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46. (Volt Uj-utca.)

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. Operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 1/10-1-ig délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 órakor.

A fényes márcziusi műsor fölfrissítése.

Ujonnal szerződöttet szenzációk attrakciók! Még csak rövid ideig: a viaghírű, 12 tagból álló

neger operett-társulat

vendégjátéka. A közkedvelt neger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

16 varieté-szám.

Előadás után a remek téli kertben kabaret, a neger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével Kitzing konyha. — Pompás üvegsör. — Vasárnap 2 előadás délután 4 órakor fél helyárakkal. Családi műsor.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedalu czimbalmok a jelenkor legfokozottabb czimbalmjai!

Leírás és árjegyzéket ingyen es bermenive küldenek a fel-találók es egyedül készítő

Komáromi M. és Társai első magyarországi m. kir. szab. hang-fokozó piano pedalu czimbalmgyár

Nagymaros—Visegrád.

Levelezni: Nagymaros (Hontmegye).

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jóságát részleltetési kedvezményivel is biztosítja.

A Dréher Antal serföldői r.-t. ezen-nel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, hogy e hó 14-től kezdve

DRÉHER-féle Szent János - sör

név alatt egy idénysört forgalomba hozott. Mig a készlet tart ezen igen zamatos és tartalmas sört a következő vendéglökben és pedig:

- Bokros Károly Grand Restaurant Dréher Andrassy-ut 25.
- Bokros Heléne Wesselenyi-utca 63.
- Bernhardt Ferenc Rákóczi-ut 55.
- Dezsi Mihály Röck Szilárd-utca es József-utca sarok.
- Dökker Ferenc London szálló, Váci-körút 79.
- Eker Károly Sándor-ut 44.
- Förster Konrad Váci-körút 65.
- Förster Jan s Aposto-lokhoz, Kigyó-utca 6.
- Gregorits Ferenc Hermán-ut 59.
- Hodosi Sándor II. Fő-utca 68.
- Grand Hotel Hungaria Hegedüs Istvan Kerekpár-utca 5. szám, (Városgépyár).
- Hofbauer Lipót Váci-körút 19.
- Kappai Samu II. Margit-körút 89.
- Klecker Alajos Tere-körút 1.
- Krassy Felix Magyar Király szálloda, Vigadó-utca 4.
- Kronstein Lajos III. Szt. Endrei-utca 1.
- Kovács E. M. Ferenciek-terc 2. Király palota.
- Lengyel Lajos Aréna-ut 58
- Leneti István Dohány-utca 4. szám, (Wesse-ényi-utca sarok.)
- May Ede Matyas-ter 5.
- Metzger János Dob-utca 107.
- Mihalosek Frigyes Szervita-ter 8.
- Milis Andras Béla-utca 7. szám.
- Polsch Sándor Hajó-utca 8.
- Pászty János Berzenyi-utca 8.
- Putzer György Váci-körút 14.
- Schierer Károlyae I. Rákóczi-ut.
- Sipos Ferenc Dohány-utca 14. szám.
- özv. Schmidt Istváné Főherceg Sándor-ter 3.
- Schuller Ferenc Andrassy-ut 39.
- Schumitzky Vilmos Thökölj-ut 6.
- Semsey József Fővám-ter 2.
- Steinbok Károly Koszoru utca 24.
- Steiner Lajos Tere-körút 3.
- Strasser József Thökölj-ut 4.
- Tingl Lajos Hold-utca 15. szám.
- Theuer Lipót Alkotmány-utca 21.
- Valentin Antalné I. Rudasfűdő.
- Vavrek Janos I. Krisztina-körút 75.
- Weiert Janos Dohoz-utca 23.
- Weisz Antal, Bécsi sör-csarnok, Király-utca 40.
- Weisinger Janos Kofa-rago es Röck sz.-u. sarok

fogják mindenkor frissen csapolni. Palackokban kapható minden jobb fűzer- es csemege-üzletben es kávéházban.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma vasárnap d. u. 3 órakor

jótekonyczélú előadás,

rendezi a „Gyermekbarát” egyesület.

Fellépnek: Pálmay Ilka, Balassa Antal színművészek, Pallai Anna, a m. k. Opera magántánczosnője és Brada Ede a m. kir. Opera magántánczosza, valamint a válogatott műsor.

Este 3 órától kezdve:

nagy előadás.

a gésák és a Rigoku-csoport felléptével.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Tere-körút 29. — Telefon 52-88.

Ma, márczius 21, vasárnaptól kezdve este 9-kor

László Rózsi

vendégjátéka.

Azonkívül: A városnyák. (Szenzáció szatira). Eleven vegény. — Vitéz László. — 3 bőhözat, 3 tréfa, 12 kupa. Conferencier: Szalay József. — Jegyek: 4, 5 és 2 korona. (Zenekari es páholytűlés 6 korona.)

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszét.

GARA-féle Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhelyi hely Budapest, VIII., József-körút 80. Gara Géza és Tsa drogéria. Főszékhelyi hely Budapest, VIII., József-körút 80.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1909. márczius 21-én.

VIGSZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A tanítónő.

Eletkép három felvonásban. Irta: Bródy Sándor.

Személyek:
A tanítónő Varsányi I.
Óreg Nagy István Szerényi
Nagy István Fonyesi
A nagyszony Harszthy H
A férj Szilágyi
Tantó Tibanyi
A kántor Vendrey
Kántorkisasszony Komlóssy I.
Kray Ida Molnár A.
Kaplan Bárdi
Szolgabíró Tapolczay
Járasorvos Sarkadi
Törvénybíró Balassa
Berő Győző
Cigányprimás Just
Cselléd Kész R.

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

Vigyázz a nőre!

Bohózat 3 felvonásban, 4 képben. Irta: Feydeau Georges. Fordította: Göttl Sándor.

Személyek:
Fochet, örmester Tapolczay
Amélie, leánya G. Kertész E
Adonis Sarkadi
Irene P. Garsi M.
Fejedelm Szerényi
Cotabeis Marcel Göth
Etienné Tanay
Van Putzeboom Vendrey
Főigazgató Tibanyi
Krcsmárnádief Balassa
Bibichon Bárdi
Hendörbízós Győző
Charlotte Kész R.
Yvonne Varga A.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 69-39.

Boszorszomjas szerelmes.

— A hegedűs története. — A Mohamedán otthon. — A szórakozott ur.

Meggyélt újságíró.

— Mi lehet ez? — Apró szőlő termelés Görögországban. — Tragikus szerelmek.

Mór, a Honvéd.

Enekítő kép. Eneklő: Baumann Karoly. — (Saját fölvetel.)

Kezdeté 5 óraker, vasár- és ünnepnapokon 3 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A meztelen nő.

Színmű 4 felvonásban Irta: Henry Bataille. Ford.: Adorján Andor.

Személyek:
Pierre Berniere Csontos
Louise Cassagne Medgyaszay
Chabran herceg Törzs
Chabran hercegnő Forrai R.
Roucard László
Céline Vágo
Greville Réthey
Rösini Z. Molnár
Lafargue Dobi
Arnheim Rátkai
Reussel Körmendy
Sellier Papp
Chaillard Vándori
Souson Cassagne Lorant
Cassiné Tárnoky G.
Isadora Lorin Pábian C.
Monbine Kacsóh F.
Emma Toth I.
Nini Zala K.
Veronelle Czobor
Derenbourg Tarnai
Tabourat Thuroczy

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

Hivatalnok urak.

Társalgalmi színmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

Személyek:
Böcher gyáros Vágó
Barua Gábor Törzs
René neje Batori G.
Müller Papp
Féleki László
Herzog Réthey
Vedres Dobi
Ulrich Vándori
Röth Rátkai
Ella, lánya Toth I.
Kozma Tárnay
Vámosné Forrai R.
Dessé, fia Z. Molnár
Nagy Pál Czobor
Smolla János Sugár I.
Terka gépirónok Makay G.
Kacsóh F.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Az orosz-japán háború.

Kezdeté 4 óraker.

Este rendez helyárakkal.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

FOLIES CAPRICE

Irattartás: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

11 óraker. Ma! 11 óraker.

„Der Herr Ersatzmann“

Bohózat, irta: Armin Jozsef. Rendező: Werner Maaß

Ezt megelőzi 9 1/4 óraker

! „Az első Stáció“ !

Bohózat, irta: Salyr. Rendező: Rott Sándor.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-9-ig.

Az 1-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú Tánc-Attraktiók kezdete 1/2 12 óraker.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajuttalmat megszerez a Szabadalmakat Értekesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

FOGAK

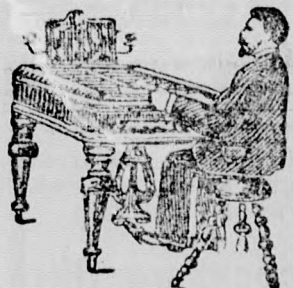
és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János Kétféle. Kétféle. Kétféle.
mű-fog specialista

Budapest, VII., Baross-tér 22. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 150-63.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, rozlettetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fongrafonok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, oltárak, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld
Magyaróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest. VIII., Bákóci-ut 71.
Telefon 58-20.

Kaman

korunk elismert legtekélyesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkés és tartos.

Telefon: 112-66. FŐRAKTÁR:
VAS ANDOR
Budapest, VI., ker.,
Andrássy-ut 17. sz.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRTSÖR

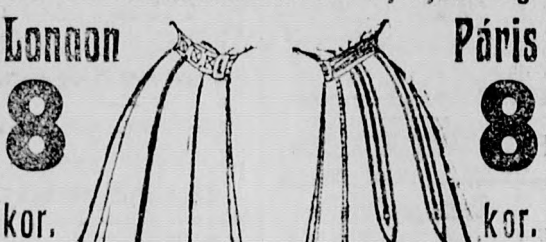

CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-tér 1. Wagner V., VI. Andrássy-út 44.
Wehrmann B., I. Fehérvári-út. Jahn Edoné, VII. Király-utca 59.
Borovszky L., II. Pálffy-tér. Derer J., III. Zsigmond-u. (Lukács-fürdő mellett).
Kubancz V., II. Budai vigadó. Hlatky S., VII. Aréna-út 19.
Göttler L., IV. Veres-Pálme-u. 2. Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
Nemesák M., V. Lipót-körút 11. Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
Schneider L., V. Lipót-körút 2. Mertl I., IX. Üllői-út 111

A divatban forradalmat idéz

elő e 2 remekül sikerült alj-ujdonság.

8 kor. 8 kor.

Ezen aljak mint sima, szabásunk tökéletességét hozzuk forgalomba. Állása utánozhatatlan, csipon remekül feszül, rajg alatt gazdagon burángalaku. Díszítése mesterileg kivitt applikáció, mely saját szövetéből készül.

Ezen aljak mindögyike 8 korona. Állásuk és szabásuk kifogástalan, eppogy az anyag és kivitel. A kellemük prima minőségű, könnyű brünni felposztó, fekete, sötétkék, zöld, barna, szürke és drap színekben. Legújabb erős szálú sevon szövetből vagy sima atlasz kamzarnából fekete, sötétkék, barna, pávakék és zöld színekben.

ára 10 korona. Méreteket pontosan kérjék: mellméret és csipőbőseget, alj hosszát elől és hátul.

„Zur Schossenfabrik“ Bécs,
XVI., Neulerchenfelderstr. 2.
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Heti műsor:

1909. márczius hó	III. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
22 Hétfő	—	Elektra	A csók	Vigyázz a nőre!	Forradalmi nász	Az elvált asszony	Róka Pál növendékelőadása A francia forradalom	Vigadó: Philharmonikusok
23 Kedd	Aida	A párba	A mama	A király	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	Szomszédunk: a Balkán A francia forradalom	—
24 Szerda	Mesevilág.	Antonius és Cleopatra	—	Vigyázz a nőre!	A szerencse fia	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
25 Csütörtök	A hugonották	A falusi verebek	—	Tatarjárás	A császár katonái	János Vitéz	Szomszédunk: a Balkán A francia forradalom	—
26 Péntek	A nürnbergi mesterdalnokok	A divat	—	Vigyázz a nőre!	Gretchen	Az elvált asszony	Műkedvelői előadás	—
27 Szombat	Çarmen	A divat	—	Ingonyelők	A sasfók	Az elvált asszony	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása	—
28 Vasárnap	Olhéllo	A pütes bugyellaris	—	A király	A szerencse fia	Táncos huzárok	A tenger A francia forradalom	Zongakadémia: Szinfonikusok

Kegyelmes Méltóságos Nagyságos Tekintetes

asszonyokon és urakon ki-
vül használják az egész
országban a

Diana-arckrém

és

Diana-szappan

a társadalom összes rétegéből
mindenki,

- aki szereti bőrét ápolni,
- aki szép akar lenni,
- aki szeplőjét nem akarja látni,
- aki undorodik a pattanástól,
- aki imádója a fehér kezeknek,
- aki bámulja az üde arcot,
- aki a bársonypuha kezeket iste-
níti,
- aki irtózik a ránczoktól,
- aki a sárgás szeplős kezeket
nem tudja nézni,
- aki az örök ifjúságot szereti él-
vezni.

BIZONYÍTVÁNY.

Aláírott ezennel bizonyítom, hogy az
Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti
lakostól bemutatott Diana-szappant,
Diana-arckrémét megvizsgálva, azokban
fémmegeket, maró hatású vagy külső
használatkor ártalmas egyéb anyagokat
nem találtam, miért is nevezett szepítő-,
bőr- és hajápolószerek ártalmatlanok és
így használatuk ellen kifogás nem
emelhető.

Kelt Budapesten, 1905. március 15.

Nyilvános vegyikártyai állomás
Dr. NEUMANN ZSIGMOND m. p.
kír. keresk. és váltótörvényeszi hites vegyész.

Egy üvegtégely Diana-arckrém nap-
pali használatra . . . 1.50 kor.

Egy üvegtégely Diana-arckrém, éjjeli
használatra . . . 1.50 kor.

Egy eredeti Diana-szappan 1.50 kor.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétellel eszközöltnék.)

Figyelmeztetés!

Kérjük, tiszteit Háziaszony, ne tessék a kereske-
dőnél egyszerűen, egy csomag vagy ládika „cikóriát”,
hanem határozottan

: Franck: -féle kávédaráló
védjegyű

gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkori egyenlő
és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka.

Ügyeljen amellet ezen védjegyre és aláírásra, —
mert csomagolásunkat azonos színű papírban
és hasonló nyomással gyakran utánozzák.

Alázatos hívei

Védjegy.
K 4362, 6:7 LL. W.

Franck Henrik Fiai
Kassa.

Szász királyság
**Technikum
Mittweida.**
Igazgató: A. Holzt, tanár.
Magasabb technikai tanintézet
elektro- és gépészmérnökök,
technikusok és művezetők ki-
képzésére. Gazdagon felsze-
relt elektrotechn. és gépi-
tő laboratóriumok. Gyári ta-
nuló műhelyek. 3610 hallgá-
tó a 36. iskolai évben.
Program stb. díjta-
lanul a titkárság által.

Légszesz és villamos
csillárok
legelőnyösebben szerzhe-
tők be **Kulcsár Sándor**
bronzáru- és csillárgyára-
ban, Budapest, VI. ker.,
Dessewffy-u. 9—11.

Festmény-árverés régi mesterektől, Bécs március 24-én

G. RITTER HOSCHEK von MÜHLHEIM-képcsarnok, PRÁGA

a Pisko-féle műszalonban, Bécs, Schwarzenbergplatz, Lotharingerstrasse. 14.

Katalogus és felvilágosítás ugyanott.

Telefon: 5314.

Sürgőnyozim: Kunstsalon, Pisko, Wien

Meghívó.

A Budapesti kölcsönös segélyző-egylet mint szövetségnek

1909. évi március hó 31-én, délután 6 órakor, Budapesten,

a „Continental” szálloda termében (V., Nádor-utca 22. sz. a.) tartandó

XVIII-ik rendes közgyűlésére

a t. tagokat ezennel meghívjuk.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
2. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
3. Felügyelő-bizottsági jelentés és határozat a felmentvény megadása iránt.
4. Felszámoló-bizottsági jelentés az 1903—1908. (XIII.) évtársulat vagyonának megállapítása és felosztása iránt.
5. Felügyelő-bizottság díjazása.
6. A tagok részéről netán teendő indítványok.
7. Igazgatóság, felügyelő-bizottság és felszámoló-bizottság választása.

Azon tagok, kik a közgyűlésen résztvenni szándékoznak, figyelmeztetnek, hogy igazolványukat, három nappal a közgyűlés előtt, folyó évi március hó 28-ig az intézet helyiségében, Arany János-utca 18. sz. alatt átvenni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

Veszteség- és nyereségszámla.

Tartozik: Letár 887 kor. 63 fill. Szervezés 981 kor. 14 fill. Lakbér 5120 kor. Költség 28399 kor. 83 fill. Jelenléti jegyek 2740 kor. Tiszti fizetések 48480 kor. Adó- és illeték 23084 kor. 38 fill. Takarékbetét kamat 24758 kor. 32 fill. Tőke-kamatadó 3738 kor. 71 fill. Nyereség: 75854 korona 84 fillér. Összesen 214044 kor. 85 fillér. — Követel: Nyereség áthozat 1907. évről 1621 kor. 64 fill. Kamatjövdelem 212423 kor. 21 fill. Összesen: 214044 kor. 85 fill. A múlt évről maradt 3281 tag 10924 üzletrészszel, a számadási évben belépett 494 tag 2968 üzletrészszel, kilépett felszámolás és időközi leszámolás folytán 885 tag 4120 üzletrészszel. Maradt 2890 tag 9772 üzletrészszel.

Ezen mérleget, illetőleg veszteség- és nyereség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság.

A felszámoló 1903—1908. (XIII.) évtárs. vagyonmérlege.

Tartozik: Az évtársulat vagyon 1908. decz. 31-én 261206 kor. 88 fill. Az évtársulat heti befizetése 1908-ban 60495 kor. Az évtársulat jövedelme 1908-ban 14797 kor. 71 fill. Összesen: 345499 kor. 59 fill. Követel: 958 tel-
jesen befizetett üzletr. és jövedelme 344224 kor. Felszámoló díja 1200 kor. Felszámolási költségek 75 kor. 59 fill. Összesen: 345499 kor. 59 fill.

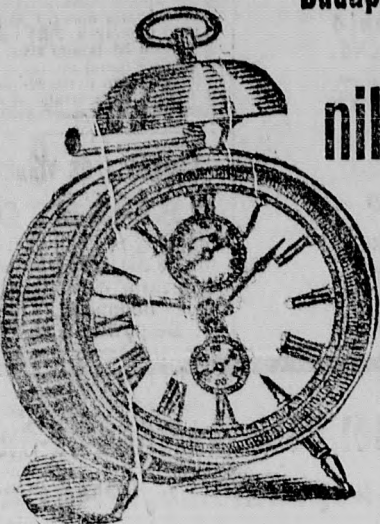
A felszámoló-bizottság.

Mérlegszámla 1908. december 31-én.

Tartozik: Kötelezvények 739.608 kor. 67 fill., kö-
telezvények köztisztviselők tőrl. kölcsöne 2860152 kor.
17 fillér. Váltótárca 2252315 kor. 71 fill. Pénzkészlet
104398 kor. 13 fill. Folyó számlán pénzüintézeteknél 94189
kor. 83 fill. Letár 7988 kor. 71 fill. Szervezés 18641 kor.
63 fill. Ingatlanok 116382 kor. 39 fill. Értékpapírok
52268 kor. 50 fill. Letét: Első magy. ált. bizt. társaság
160255 kor. Átmeneti tételek: Törlesztéses kölcsönök
17365 kor. 32 fill. Az 1903. évt. hátr. heti betétei és hátr.
kamatok 43718 kor. 38 fill. Összesen 6447234 kor.
44 fill. — Követel: Az 1903. évt. vagyona a múlt évről
261206 kor. 88 fill. Az 1903. évt. hetibefizetése a folyó
évben 69495 kor. Az 1904. évt. vagyona a múlt évről
191301 kor. 78 fill. Az 1904. évt. hetibefizetése a folyó
évben 35851 kor. Az 1905. évt. vagyona a múlt évről
128945 kor. 46 fill. Az 1905. évt. hetibefizetése a folyó
évben 38854 kor. Az 1906. évt. vagyona a múlt évről
175889 kor. 14 fill. Az 1906. évt. heti befizetése a folyó
évben 83378 kor. Az 1907. évt. vagyona a múlt évről
78636 kor. 03 fill. Az 1907. évt. hetibefizetése a folyó
évben 76837 kor. Az 1908. évt. hetibefizetése a folyó év-
ben 111476 kor. 40 fill. Az 1909. évt. hetibefizetése a
folyó évben 13875 kor. 14 fill. Részjegyek 151824 kor.
Tisztviselők nyugdíja: apja 36088 kor. 67 fill. Tartalék
146540 kor. 83 fill. Értékesítési tartaléka 20000 kor.
Biztosítéki alap 55014 kor. 17 fill. Jelzálogkölcsön
29214 kor. 36 fill. Takarékbetétek 445141 kor. 92 fill.
Kötelezvények köztisztviselők leszámit. tőrl. kölcsöne
277293 kor. 99 fill. Hitelezők 1364626 kor. 49 fill. Let-
tét: Pesti magy. keresk. bank 58.000 kor. Átmeneti té-
telek: Törlesztéses kölcsön 4359 kor. 43 fill. Többek
számlája 14717 kor. 06 fill. Az 1899—1902. évt. fel nem
vett üzletrészei 2831 kor. 97 fill. Nyereség: 75854 kor.
84 fill. Összesen 6447234 kor. 44 fill.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám.

Amerikai
nikkel ébresztőóra

pontosan járó szerkezettel
jótállás mellett

2 Ára:
korona

meg nem felelő esetben a pénzt vissza-
terítjük. — Vidékre **bérmentve** csakis
2 kor. és 72 fillér előzetes beküldése mellett.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről **ingyen és bérmentve.**

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő
után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja.
Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb.** A heti ellenőrzés nyomban fölfedi
a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

Legjobb... Legjobb... Legolcsóbb PAP PAP PAP

Összesuknuto vaságy kivethető
matraozal 10 Irt.
Sodronyágybetétek méret
szerint 5 frrtól feljebb.

Gichner János ágynemű, réz- és
vasbutor-gyáros,

sző yag, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körút 20.

Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 36. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek
ingyen és bérmentve
:: küldök, ::

Meg nem felelő árut
kiszárolom vagy a pénzt
visszaadom.

Roller-tak garabja 1 frrt
50 kr.-tól felj.

Gyermek ocsik nagy választék n.

Minden sorsjegy kivétel nélkül nyer

az ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGA
által most rendezett tárgysorsjátéknál.

400.000 sorsjegy, 400.000 nyeremény.

A legkisebb nyeremény arany- vagy ezüsttárgy.

Főnyeremény 20.000, 4000, 3000, 2000, 1500 korona stb.
értékben és azonfelül 20.000 nagyobb nyeremény.

A sorsjegy ára darabonként **1 korona 50 fillér.**

Kapható minden dohánytözsdeben. — Főelárusítás:

Az Országos Gyermekvédő Liga

országos tombolajátékának központi irodájában

BUDAPEST, IV., Ferencziek-tere 4. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak **1 fillérbe**

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségve-
téssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
BUDAPESTEN.

Öröm, vigság, szerelem

után vágyódik az emberek leg-
többje. De mit ér a legnagyobb
öröm, legduhajabb vigság és
az arany tálon élénkbe hozott
Vénusz szerelme, ha nincs
egészség. Mindenütt nagy szám-
mal találhatók emberek, akik
ifjukorukban oly móhon élvez-
ték az élet örömeit, hogy meglelt
korukban már nem részesed-
hetnek bennük. De még nagyobb
számmal találkozhatunk olyan
emberekkel, a kiket a sok munka,
az izgalmas hajsza a kenyér
után fosztott meg attól, hogy élet-
jelükkel teljes mértékben rendel-
ezzenek. És mindenféle igen sokan
vannak olyanok is, akiket
különbféle betegségek vertek le a
lábukról s ezeknek káros utó-
hatásaitól szabadulni nem tudnak.
Mindezek a szerencsétlenségek
a **megromlott idegrendszer,** a meggyengült szervezet
aldozatai. Egyetlen biztosan ható szere van mindezen bajoknak,
egyetlen ut vezet a szenvedőket a gyógyulás felé és ez a **világ-
szerte diadalmos villamos gyógymód.**

Ennek a gyógymódnak érdekesítő leírását, a vele elért
nagy gyógsikereket olvashatjuk abban a könyvben, melyet az
Elektro Vitalizer orvosi rendelő intézet adott ki. A könyv
címe: a **Modern Villamos Gyógymód,** melyet az
Elektro-Vitalizer orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2. félem. 10.
mindenkinek **INGYEN** és bérmentve, zárt borítékban küld meg.

Szólvány eny ingyen könyvre.

Elismerő levél.

„Elektro-Vitalizer orv. rend. int.

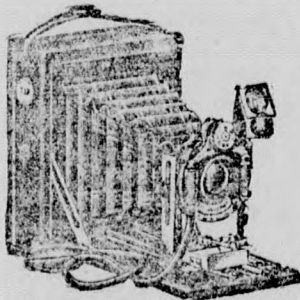
Budapest, Károly-körút 2. félemelut 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen
és zárt borítékban elküldeni a „Modern
Villamos gyógymód”-ról szóló művet
férének részére. (A nem kívánt törlendő.)

Név:

Cím:

Szoboszlav Dániel, m. kir. esendőr-
örsvetető. Tancz, Arad megye. 1903. de-
cember 11. Igen tisztelt Doktor ur! Öszinte
hálam és megelégedésem kifejezése mellett
az Electro-Vitalizernek több havi haszná-
lata után arról értesíthetem, miszerint ezen
gyógymód eredménye nálam igen örvezen-
ter. Időzős bánalmalmam teljesen eltűnt, hát-
és d. rektifiasom megszűnt, évszgyam javult,
kedélyállapotom pedig vigságbb mint volt. A
készülék ke-életét az első percztől kezdve
teljesen értem, a telepek jól működnek,
miért is fogadják Doktor ur nim! ezen ki-
való és megbízható gyógymód terjesztője,
elismerésemet és hálas köszönetemet.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre**

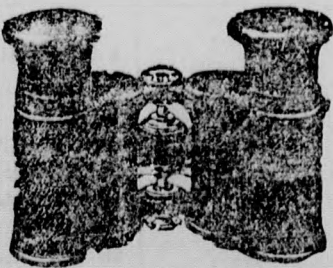
kaphatók

**Aufrecht és
Goldschmied**

optikai áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI

Telefon 162-84 **R.-T.** Telefon 162-84
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 5.

Kizárólag természetes magyar ásványgyógyvizeket hozunk forgalomba

Kérdezze meg orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványviz gyógyhatásra össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók

- Borszéki Főkút
- Borszéki Boldizsár-kút
- Borszéki Kossuth-kút
- Bodoki Matild
- Baross
- Borhegyi
- Boholti
- Előpataki
- Felsőrákosi Mária
- Glória
- Hargitaligeti
- Horgász
- Hankó
- Kászonjakabfalvi
- Kászoni-Salutáris
- Répati
- Székely-Sellers
- Sztojka

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Tíz palacktól feljebb már házhoz szállítunk.

Telefon 162-84. Telefon 162-84.

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka, 60 filléért mindenütt kapható. 26796

A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:

Filozófiai Írók Tára
a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik
Alexander Bernát és Bánóczy József.

VIII. kötet.

KANT

prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni.

Ford. és bevezetéssel ellátta **Alexander Bernát.**

Második javított és bővített kiadás.

Ára 2 kor. 80 fillér.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illeték olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírnévére (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgység, hólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az önfertőzés és szifilisz-utóhatást, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, sörveket, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbeléget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Czim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

!! Most jelent meg !!

- ADY ENDRE. Az illés szekeren. Szerző logujabb verskötege. Ára füzve 3.— K. Kötve 5.— K
- FARKAS IMRE. Tünnő évek. Költemények. Ára füzve 3.— K. Kötve 5.— K
- NIL. Nálunk. Költemények. Füzve 2.50. Kötve 4.50 K
- KUTHY SÁNDOR. A fehér heggedű. Költemények. Ára füzve 3.— K. Kötve 5.— K
- KUN JÓZSEF. Kek hegyek. Költemények. Ára füzve 2.50 K. Kötve 4.50 K
- GARA ILLÉS (Garas). Bergengőczy csillaga és föbb mas elbeszélés. Ára füzve 2.50 K
- GAGNYI DÉNES. A vetálytársak. Regény. Ára füzve 2.50 K
- PIKLER J. GYULA. Orvosi emlékeimből. Füzve 1.80 K
- VÉRTESY GYULA. Az élet. Elb. Ára füzve 2.50 K
- LŐRINCZY GYÖRGY. A rétek lelke. Elb. Ára füzve 3.— K. Kötve 5.— K
- FARKAS PÁL. A renegát. Regény. Ára füzve 3.— K
- GÁRDONYI GÉZA. Isten rabjai. Regény. Füzve 5.— K
- LOVIK KÁRO Y. Az arany polgár. Reg. Füzve 3.— K
- HERCEG FERENC. Kaland és egyéb elb Füzve 4.— K
- TÖMÖRKÉNY ISTVÁN. Napos tá. ak. Elb. Füzve 3.— K
- BRÓDY SÁNDOR. A tanítónő. Falusi életkép 3 felv. Ára 2.50 K
- RITÓK EMMA. A nagy vétellen. Regény. Ára 4.— K
- ORCZY EMMA. Megfizetek. Regény. Kötve 4.— K

Singer és Wolfner kiadása
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Meghívó

az „Első alföldi cognagyár részvénytársaság Kecskeméten”

1909. évi márczius 31-én d. e. 10 órakor Budapest, V., Mörleg-utca 11. sz. alatt a Magyar kiviteli és csomagzállítási részvénytársaság üzleti helyiségeiben megtartandó

XVI. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1908-ik üzletévről.
2. Az 1908-ik üzletévi mérleg és zárszámadás megállapítása és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.

Az igazgatóság.
Jegyzet. Figyelemre méltó, hogy az 1908. évi mérleg és zárszámadás az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseivel együtt a mai aptól kezdve a társaság irodai helyiségeiben nyilvánosan ki van téve és bármikor megtekinthető. — A közgyűlésen részt vehet és szavazatra van jogosítva minden részvényes, ki 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határidő előtt a társaság pénztárából 5 drb folvo szelvényvel ellátott társasági részvényt letétbe helyeztet. Minden 5 darab részvény egy szavazatra jogosít.

Mérleg-számla 1908. december 31-én. Vagyon: Vasuti tartánykocsi számlának K 870271, gyári ingatlan és beruházási számlának 84557016, váltó számlának 16942429, berendezési számlának 6569748, folyó számlának 41068386, pénztár számlának 1349241, hordó számlának 1230584, árúkészletek 180000. Összesen: K 147476125.

Teljes: Alaptőke-számlától K 60000000,—, tartalékalap számlától 41639000,—, hordótartalék számlától 20090000,—, ingatlan leírás számlától 12606888,—, géptartalék számlától 5000000,—, adókinestár számlától 33088420,—, leszámított váltók számlától 14961531,—, gyári felszerelés és karbantartási tartalék számlától 1500000,—, elfogadvány számlától 26573646,—, egyenleg mint nyereség 727940. Összesen: K 147476125.

Az igazgatóság.
Tisztelet közgyűlés: Van szerencsénk az „Első alföldi cognagyár részvénytársaság Kecskeméten” cégnek 1908-ik üzletévére vonatkozólag jelenteni, hogy a társaság vagyonkezelését és könyvvizsgálását a kereskedelmi törvénynek és a társaság alapszabályainak megfelelőnek találtuk és az előterjesztett mérleget, valamint a nyereség- és veszteségszámlát részletesen megvizsgáltuk és a könyvekkel egyezőknek találtuk.
Kecskeméten, 1908. december 31-én.
A felügyelő bizottság.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.
Áram bámulates olcsók.

Legjobb választék tiszta, porcellán lámpa, zománc edény egész konyhaberendezések, mennyasszonyi ketengye, neszajándékok. Minden vidéki megrendelőnek jogában áll az árát kicseomagolni és nem tetszése esetén saját költségemre visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak 3.50
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fazon, festve és aranyozgálylyal beégetve 6.50
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség 7.95
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel 10.—

Legolcsóbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:

2 ovál levestál	2 mártás alja	25
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál	
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál	
2 nagy tésztátál	2 sórtartó	
2 kis tésztátál	12 mély tányér	
2 főzeléktál	36 lapos tányér	
2 salátátál	12 kis tányér	FORINT.
2 mártástál		

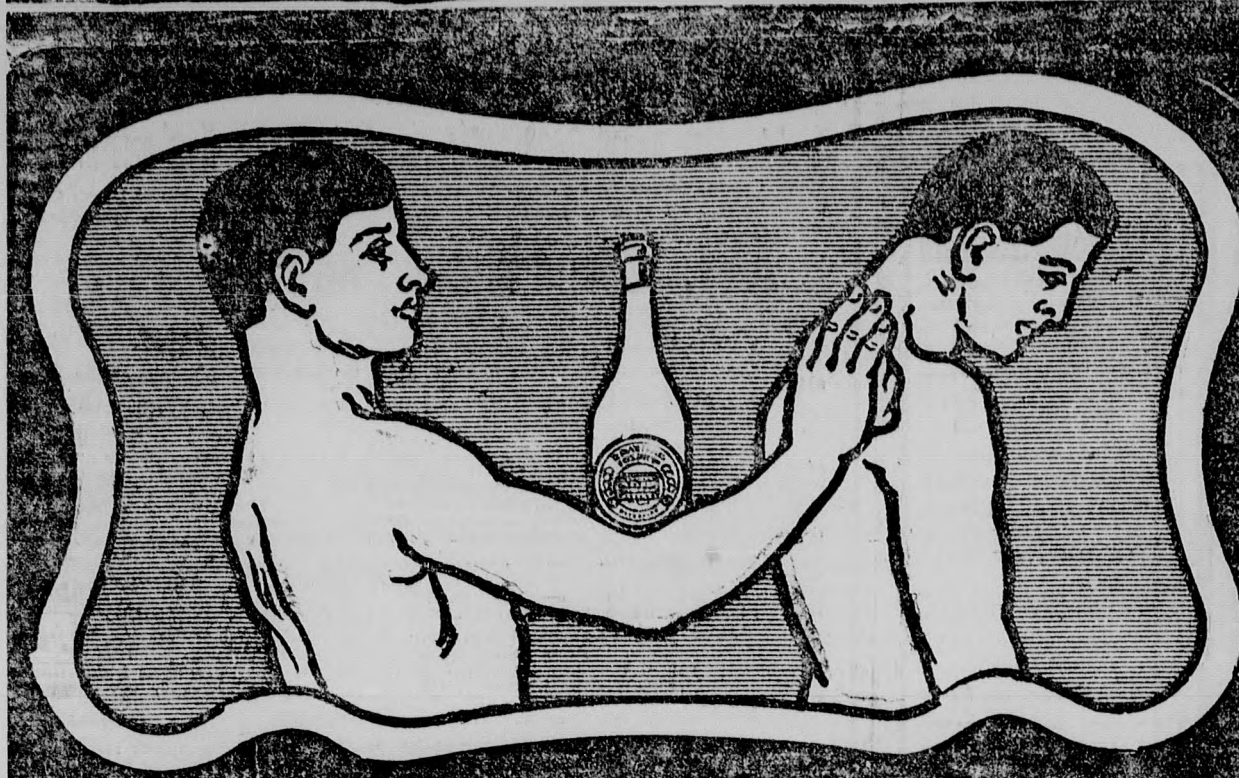
- Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 drb., díszes festéssel s beégetve 12.50
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus 9.25
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett dus aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel 4.—
- 6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással —.75
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1.75
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi ma-jolika mosdókészlet 4.50
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos —.8 és —.16
- Vizes vagy boros pohár —.5 és —.16
- 1 asztali lámpa ernyővel, díszes — 1.50

6 személyes finom üveggészlet
vésott, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6 50 Krt
6 boros pohár	1 vizes kancsó	
6 likörös pohár	1 boros butella	
6 sörös pohár	1 likőr-üveg	

1 zománcozott kávéderáló csak —.85
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
Rákóczi-ut végén.

**BRÁZAY
SÓS-
BORSZESZ
A
LEGJOBB!**

Kapható mindenütt! Ovakodjunk utánzatoktól!

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utcza 3.

Mindenemü izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.
Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
zett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

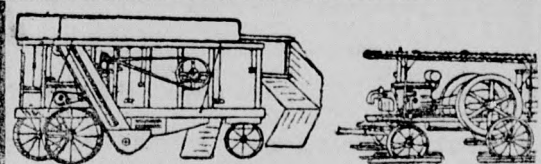
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyveszélyt, hólyag-
bajot, sebéket, bujakort (syphilis), bőrbajokat, elgyengült
férőket, idősebbeknél is, onferozést és annak utóbajait, ideg-
és hátgerinczbajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyásiker.

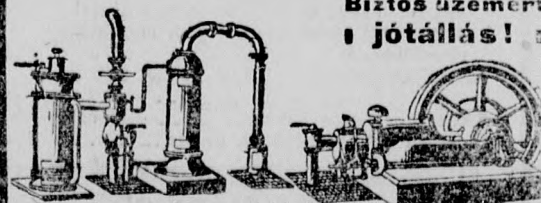

KOVARIK F. és J.

prosznitzi gépgyár telepe

Budapest, V., Szabadság-tér 14.

Biztos üzemi
jótállás!

Első díjakkal kitüntetett

gőz- és benzinmotoros cséplők, szivógáz-telepek,
alsó- és felsővetésű, tolórendszerű, továbbá kanalas-
rendszerű, párossoru vetőgépek,

arató- és kaszáló-gépek.

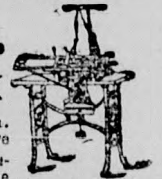
BUTOR
DUS VÁLASZTEKBA...
RÉSZLETFIZETÉSRE
RENDSZERVÉLT...
KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVEREKNEK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁROJ)
HIVEL ÁRÚGYÉZEM INGYEN. TELEFON 82-27

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb
kötőgépek

szabadalmazott zárrakkal ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve
Fogl József Lajos négyvezető, iroda és elaru-
sítóhely Csengery u. 54 e

**BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK**
SZIVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROK ÉS
LOKOMO-
BILOK.
= EGYED-ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14
TELEFON 98-32. SÜRGÖNYGIM: BARSÉL

Biztos gyógyulást keresőknek, kik bármily nemi
betegségben szenvednek, mint húgyvese és hólyag-
bajok, húgyveserületek, vizelési zavarok, éjjeli
magömlések, sebék és bujakoros bántalmak (syphi-
lis), az önfertőzés utóbajaként fellépő idegbajok,
korai férőerő elgyengülés, bármily bőrkütesek,
stb. Nőknek teherfolyás, méh bajok, verzes stb.
alapos, gyors és gyökeres gyógyítására, a ren-
des foglalkozás megzavarása nélkül tudoma-
nyos és lelkiis-
meretes
gyógy-
móda-
nál fogva
legjobban
ajánljuk
Rendeles
naponta:
10-4-ig
és 7-8-ig
este.
Vasár-
nap dél-
után 2-ig

Dr. Garai
szakorvos Budapesten,
VI. Andrásy-utca 24

Ízület húgyvese és hólyagbajok vizsgálata villamos
húgyvesetűkór segítségével. — Vidékiek leveleire ki-
merítő választ és szakaszertü tanácsot nyernek.
Gyógyszerről gondoskodva lesz. Titoktartás biz-
tosítva. Nőknek külön váróterem. MEGJELENT az
összes férő- és női nemi betegségek alapos
leírása és gyógykezelési módja: INGYEN kapja
mindenki zari borítékban, csak portoért kell
20 fillért bélyegben beküldeni.

STEYR

59 zsabbeli pisztoly.

M. 1909.

Legelső auto-
matikus lehajó
csövű pisztoly a
világon. Az

Osztr. fegyvergyári társaság

precíziós gyártmánya Steyr-ban.

Kapható minden fegyverkereske-
desben és puskaüzvesnél.

Találmányokat szabadalmaztat
és értékesít:

védjegy- és minta-oltalom az
összes államokban — **Pataky Vilmos**

hítes szabadalmi Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89-22.
Dgyvivő u. u.

Saját szabadalmi irodák a kölföldön:

Berlin, Paris, Amsterdam,
W., Leipzigerstrasse 112. 58. rue Lafayette. Keizersgracht 209.

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle
haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Utolerhetetlen
hatású hajhullás
és korpakepző-
des ellen es erő-
teljes hajsznö-
ves előidezésére

Egy tégely ára
használati uta-
sítással 3 kor.

Shampon (haj-
mosó por) a leg-
jobb fej tisztító
szer.

Egy csomagára
50 fillér. — 70
fillérlevélbélyeg
ellen bérmentve
küldetik. — El-
ismert legjobb
készítmények. —
Naponta szétkül-
des a világ min-
den részébe. Ausztria és Magyarországra után-
vételt, a többi államokba készpénz ellenében.

Legmagasabb kitüntetés
Párisban.

RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerckben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerész, I., Tuchlauben No. 9.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Házasságokat

közvetít "Házassulandók Ujságja" Budapest, Lillom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 5732

Csemegecsőlőt,

fagymentesen csomagolva postaköszvényesen 3.50 K. csemegealma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézede szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztát hasábbal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,

kosáruvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvar kg-ját 1.80, mézede szilvalekvárt 80 fillérről, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat,

lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával, kisüstön főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kocsiakra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfelvétellel legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Szülő-otványok

európai, amerikai szülő-otványok; Badacsonyi-vidéki finom hegyi borok; törkölypálinka rendelhető Balogh Gyula szőlőgazdaságától Balatonhenye. 5744

300 koronás

gramofon, 16 forintért eladó. Dupla lemezek. Nyár-utca 5., ajtó 5. 5743

Könyvvásárlás.

Brehm, Allatok, Gaspár, Földk. rül. Jókai, Mikszáth, Ambrus műveit és egyéb könyveket és könyvtárakat jó áron vásárlunk, Aczél Testvérek Budapest, Váci-körút 22. Telefon: 8400. 5745

Vasbutor.

Rézagy 35 ft, gyermek-ágy 11, összecsuksukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecsuksukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.—, sodronnyon kerített, vaskaput legelőcsőben szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Mme. Valtér

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadhatók. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Fajbaromfi

fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa,

diszfa- és rózsá-árjegyzékek ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

Penz-szekrények

újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Sützer és Testvérei, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt készpénzben áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 58.

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a G. belsberger szaktiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel a más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át. 28944

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma, Bpest, IV. Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtévesze össze más hirdetéssel. 661

Saját gyártmányú fűthető fűdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától fel esb. Elvállalok: mindenféle kutszivatnyuk és házi vízvezetékberendezéseket legolcsóbb áron. Lefkovich Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 118-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsi arucsarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépekben. A „Stenográfia“ Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és disz munkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia“ szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 269

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelvétellel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszerű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahazoni es palisander butorok, uri szobák, angol bürgerbútorok és szalonbutorok, keleti — szonyerek, csillarak. — Telefon 82-13.

Réthy név látható a valódi pemetefű csukorka minden egyes darabkáján. 26796

LEGNAGYOBB Pénzeloleget

kaphat zongorá, butor, varrógep, kerékpár, hintó, automob i, könyvek és kuránárúkra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza.

TAUSZIK és TÁRSA VI., GYÁR-UTCA 21. SZ TELEFON 83-97.

Disz kertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az Első magyar dísznövény-fiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körömden. 120 fajta tüllelűfű, lombfák, sorsfák, díszserjék és rózsafák kaphatók.

Ajtók és ablakok

régi és új vaspednyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkeresetek, keramittapok, kehlheimi lapok — olcsón kaphatók

Kelemen Mór

épület-bontás vállalkosnál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísérő háziser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványk tartós, szép telt testidomokat nyerne. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótallat. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbajoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintutelve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

INGYENI Sérvkötő,

műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bármikor ingyen és bérmentve zárt burítékban küldjük.

UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK

páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérvre is elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalt 4-14, két old. 8-23, gummiból 8-12 koronás.

Gummiharisnyak, haskötők

névték szerint készítettnek. Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

BENZINMOTOROK

16-26 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kallai moortelepen

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépezéplőkészletek és orlamalmok is kaphatók

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanári veszen, életben soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és viglesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lárzmad Forduljon tehát bizalommal hozzam mindenki, aki a szép énekes kanarit szereteti, megmondom a címet is, hogy könnyen megtaláljon. Debrecenben lakom és kanarit nevelek. Agoston István a nevem Magyarország a hazam, 26. szám alatt lakom a Póterfa utca n. énekes kanári darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyésztésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tányesztő és szotküldő iintozet.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszeret és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Eladok

Vasárnapi Ujság 1903-1909. jan. 1-ig megjelent 6 évi összes számait, tisztán, hiánytalanul, egy évfolyam 4 koronáért. Magyar nemzet története (Szalay) 87 füzet, füzetenként 20 fillér. Természettudományi Közlöny, 73 füzet, füzetenként 20 fillér. Szücs Bertalanné, Szendrő. 5733

„Hungaria“ beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány. részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

BUTOR

részletre is mélyen leszállított áron kapható a Butor - Udvarban, Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

!! Olcsó kölcsönök!!

Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5.0%-o annuitás mellett. Másodhelyre 61%-o-ra Óvár ókora az érték 75%-o-ig katonaiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshiteit, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyosítunk. Ingatlanok, erdők, hányak adásvétel. Os tályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Xun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Pénzkölcsönt

4%, 4 1/2%, 5 és 6% alapon főtebirtokra. Jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő be hazakra I., II., III. helyen 15-60 évig törlesztendő. S eméyhítelt tisztviselőknek gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYŰJTEMÉNYE

Közli, számos fizikus közreműködésével ABRAHAM HENRIK az „Ecole normale supérieure“ tanára, a „Société française de physique“ főtitkára.

Fordította Sziófartó Miklós. I. rész: Műhelymunkálatok. — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika. II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával. Ára a két kötetnek 16 K.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT HALUNK RENDELT FÉNYKÉP MAGYITASOK... KÖNYV ÉS ÉLETNAGYSÁG... KÉPET 5 KORONÁÉRT... DÍZES PASZPARTYVAL... 55-68 CSM. NAGYSÁGBAN... CSORÁGOLVA SZÍNES... OLÁJKÉP... ÁRA 10 KORONA... KÉPVISELŐK MINDENKÉNT... FELVÉTELEK... SZAVADSSÁG... MINDEN IRÁNYBAN... RÁFEL... FELTÉTELEK... BUDAPEST, VI. PÖTTENHILLEN-UTCA... KÜLTÖTTETVE AZ 1908. ÉVI... NE MÉRTEKZSI KÁLLITÁSON... ÖSSZEKÖLVE, HÉRESZTEL... ARANY-ÉREMMEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A tenger mesél.

Irta: SZÜCS SÁNDOR.

Lassu, lomha járással indult meg a hajó. Minden oldalán úgy okáda a gőzt, mint valami hétévalvó sárkánykigyó, melyet álmából vertek tel. Hatalmas kőrője megsokszorozta a gőzsip sivitását, melyet azután a partot koszoruzó palotasor százszorozva vert vissza.

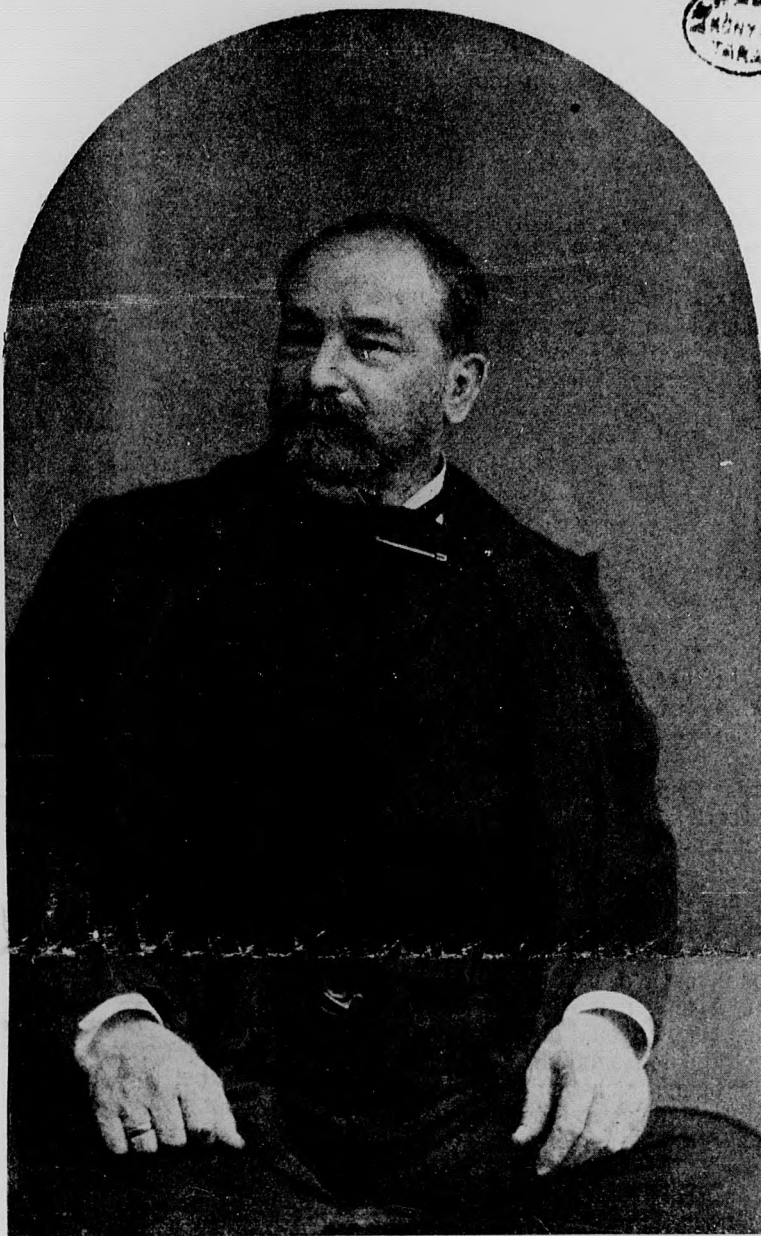
Az utasok a hajó peremén álltak és olyan vágyódással néztek a part felé, mint a hogy a szeretettől távozó néz vissza arra a helyre, ahol az elhagyott kedves elmosódó körvonalai látszanak. Mindenki utoljára is élvezni akarta a nagyszerű panorámát, melyet az ezüstfényű holdtól megvilágított Velence nyújt. Olyan a város holdas éjjel, mint valami nagyszerű ötvös-munka, egy Verrocchio, egy Cellini remeke; mintha drága fémből volna kifaragva.

Csend volt a hajón, nem hallatszott semmiféle emberokozta larma, csak a gőzkazánok nehéz pöffögése, a felhuzott láncok csörrenése és a parancsnoki hid jelzőkészülékének egyhangú, szakgatott csengése. Mindenki gondolatával volt elfoglalva. A millió impressió, melyet a csodás föld ébresztett, mindenkit eltöltött gondolatokkal, ki sem kereste a beszélgetést. Mikor a lagunák között siklott már a hajó még mindenki a fedélzeten állott, hogy utolsó pillantást vethessen az egybefolyó színelvölgyre, mely Velence képéből még megmaradt.

A hajó csakhamar teljes gőzzel hasította a hullámokat és mikor a lagunák világát elhagyták, Velence helyét csak egy kékesen tündöklő fénykör jelölte.

Az utasok lassanként elhelyezkedtek a hajó fedélzetén. Aki csak hozzájuthatott, igyekezett biztosítani magának egy kényelmes hajószéket és lassanként kisebb exclusiv csoportok alakultak. Egyik helyen az angolok halk, dícsértuttogása hallatszott. Meglátszott rajtuk a nevelés: senkit sem háborgatni és nem háborgatni.

Másutt a társaságban lévő lányok árulták el, hogy ott kis német kolónia verődött

Csávolszky Lajos, volt országgyűlési képviselő, az „Egyetértés” egykori szerkesztője és alapítója a napokban elhunyt

Varesanin Marian tábornok, a szerajevói 15-ik hadtest új parancsnoka, Bosznia és Herzegovina új tartományi főnöke, aki Winzler tábornok, eddigi parancsnok helyét foglalja el.

egybe. Meg kellett ismerni a leánykák jókedvű folytonos kacagásáról, mely utánoszhatatlanul a Trudék és Gréték sajtója. Mint mikor finom, papírvékony porcellánhoz ezüst kést ütögetnek.

A hajó leghátulján négy férfi ült együtt. Ruhájuk elárulta, hogy jó társaságból valók. Mióta elindultak, hallgatva ültek egymás mellett és még sem félköztött hozzájuk az unalom. Mindegyik közös gondolattal foglalkozik, hallgatva is eszméket cserélnek. Azokhoz az emberekhez tartoznak, akik még hallgatni is szellemesen tudnak. Végre megszólalt az egyik:

— Megértem Márkot, a tengerimádót, hogy miért lakja folyton a tengert. Mily nagyszerű látvány ez a holdtól csillámló víztömeg, maga végtelen egyhangúságával. Végtelenségével nemcsak imponál, hanem a fenség érzetével is eltölti az embert. Mikor a szél végig szántja a habokat, nem azt érzem, hogy milyen gyöngye az ember ehez a hatalmas erőhöz képest, de épen erejét, hogy egy gyöngye alkotmányával urrá tud lenni fölötte. Olyasvalami ez, mint mikor nem egyenlő erejű atléták állnak ki a porondra birkózni, ám a gyengébb fölényesen ügyesebb és eszesebb. Az izomtömeg helyeként kapja el ellenfelét és hatalmas ivben próbálja földre teríteni, de az ügyesen talpra áll, mert nála van az ügyesség, a szellem.

— Nekem szükségem van a tengeri utazásra, — vette át a szót Litkey. — „Semmi sem tudja oly könnyen helyreállítani a munkában elgyötört idegeimet, mint 2—3 heti tengeri utazás. Szinte újjászületve térek haza.

— Ugy látszik, ti szerepet cseréltetek Márkkal, — szakította félbe Kelemen az áradó bankdirektor szavait, — ő némán hallgatja a tengerről zengett tyradáitokat, noha legtöbbet mesélgetne a tengerről. Őt, vagy hat éve töltötte be a bolygó hollandi szerepét? — fordult Márkhoz Kelemen.

— Hat éve annak, hogy csaknem minden szabad időmet a tengeren töltöm, — kezdte Márk a beszédét, — és mivel a mint tudjátok, nagyon sok a szabad időm, így hát az év legnagyobb részében tengeren vagyok.

— Tulajdonképpen miért is nem jössz haza már egyszer? — kérdezte a mit sem sejtő Litkey.

A többiek feszengve, kellemetlenül érintve hallgatták a bankdirektor kérdését. Miképpen lehetséges, hogy budapesti ember létére, nem ismeri Márk szerelmének történetét.

Márk nem neheztelt a tapintatlan kérdésért:

— Azt hittem, hogy ismeritek történetemet. Egy asszony elől menekültem el hazulról és miatta bolyongok most is. Kérülöm a látását, a találkozást, mely még borzasztóbb volna, mint az elválás. Kérülöm az ismerősöket, a

csönök!!

köcsönt
5—35 évre,
letbiztosítás
biztosítótól
s nem aka-
es költség
s utólagos l
it 4-4 /2/0-ra
mnuitás mel-
yre 61 2/0-ra
érték 750 o-ig
ok hadnagy-
nyós feltéte-
híttel. Váltó-
san és elő-
itunk. Ingái-
ányak adás-
lyorsjegyek
Mindenféle
bonyolítását
Minden fel-
talan! Kép-
lmaztatnak l
a bankbizo-
ereskedelmi
est, Rózsa-u.
alaszbélyeg.

csönt

6% alapon
jövődélmező.
di, városi és
nyékéa levő
II. III. he-
vig törleszt-
ített tisztvi-
rsan eszkö-
tik.

JAKAB

iroda, Bu-
körut 1/a.

rsulat kiadá-
n megjelent:

IZIKAI

LETEK

MÉNYE

zikus közre-
sével

HENRIK

superieurs ta-
angaise de phy-
tikára.

rtó Miklós.

nunkalok. —
ia és mechanika.
atika. Termika.
a. — Optika. —
osság és mag-

s közoktatás-
mogtatásával.

etnek 16 K.

ló:

vykereskedése,
odianer F. és
aságai, Buda-
rassy-ut 21. sz.
kereskedésben.

EN

MINT
TYFÉNYKÉP

ASOK

NAGYSÁB
NÁÉRT

ARTUVAL
YSÁBRAN

KEP

RONA.
MINDENHÉTT
NEM.

SAK

BAM
AGY TO ÉS
MÜTEREM
MIBILEN 0-60

ALÁLLTÁSON
PÁRIS
RESZTEL ÉS
REMMEL.

kíváncsiak sajnálkozó, néha gunyos pillantásait. Mert hisz a mi erkölcsünk szerint csak megcsaltni szégyen. Másokat megcsalni, boldog családi életet feladni, a legnagyobb érdem, dicsőség.

— Ma tele vagyok emlékekkel. Szeretek velük egyedül lenni, de most szükségét érzem annak, hogy veletek beszélgessek. A mai olasz lapokban olvastam, hogy Luigi Duró, husz éves olasz gyerek öngyilkos lett, mert kedvese megtagadott tőle egy csókot. A leány gyárban dolgozott, ugyanabban, a melyikben a legény. Luigi nem volt férfiszépség, nem is szerette a leányt, de mivel nem tudta lerázni a nyakáról, megtűrte maga mellett, mint a hogy megtűrnek egy hü kutyát, ha nem tudják szépcserével elűzni.

Tegnapelőtt is minden szokott módon történt. Együtt mentek haza; szólanul haladtak egymás mellett, nem volt mondanivalójuk. A leány tudta, hogy a legény szereti, kinek pedig már számtalanszor megmondta, hogy mit sem sem remélhet.

A fiu megrészegülhetett a forró nyári est zsiabasztó melegétől, hirtelen, minden bevezetés nélkül csókot kért a leánytól. Ez tréfára vette a kérést és kikacagta Luigit, aki könyörögve kérte, hogy csak egyetlen csókot adjon, mert meghal, ha nem csókolhatja ajkát. A leány nevetett a bolondos beszéden, mire a legény nem sokat teketóriázott, előrántotta kését és szíven szurta magát. Csupán egy el nem csattant csók miatt.

— Ez a hír eszembe juttatta, hogy valamikor csaknem halálát okoztam egy szegény leánynak, meg nem ölelt ölelés miatt.

A társaság többi tagjai szinte mozdulatlanul hallgatták Márkot. Tudták, hogy ha csak egy pillanatra kizökkentik hangulatából, akkor nem hallanak tőle egyetlen szót sem. Márk beszélt:

— Akkor is ilyen szép volt a tenger. Hullámai nagyszerű ritmussal csapódtak a parthoz. A vonat zakatolására illik minden ritmus. Krs gyerekek vonaton utazva sokszor mulatnak azzal, hogy majd lassu, majd gyors lüktetésű dalt énekelnek és örülnek, hogy daluk ütemére hol gyorsabban, hol meg lassabban megy a vonat, csak azért, hogy dalukkal egybehangozzon. A tenger mormolása minden hangulathoz illik. Ha nagyon boldog vagy, veled kacag; boldogtalanságodban meg úgy tetszik, mintha a tenger mélyén millió szellem sirna veled, jajgatna mély, bugó jajongással; ha tele vagy ábrándal, meg nem valósult emlékekkel, mesél a tenger szerelemről, megvalósulhatatlan ábrándokról.

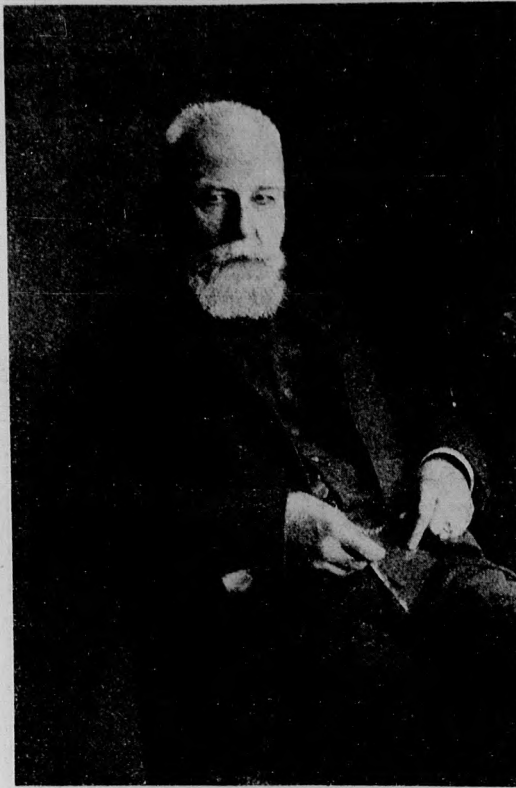
Az északi tenger partjára mentem ezelőtt hat éve, kerestem a felejtést, a mit akkor még lehetőnek tartottam. Kerültem az embereket, kerestem a magányt. Naphosszat a tenger partján ültem. Emlékeim zsongtak agyamhan, valami kimondhatatlan érzés uralkodott rajtam. Mély tompultság fogta meg lelkemet, mint az opiumszívót, mikor álmából felkeltik.

Félttem az éjlektől, a kinzó, gyötrő nyári éjlektől. Zsiabasztó langyossága korbácsolta véretem.

Egy éjjel is álmatlanul fekdtem ágyamban. A tengerrel beszélgettem. Valakinek el kellett mondani fájdalomamat és nem volt egyetlen jó barátom, a ki megértette volna szenvedésemet. Beletemettem arcomat váncosomba és elnyögtem mindazt, ami fáj, ami sorvasztott. . . Szörnyű lázam volt. . . Es hallani véltem a tenger válaszát. A tenger mesélt: Most más öleli őt, pedig csak neked volna jussod az ajkához. Te csókolod tegelőször a száját és a kit most ölel, az megcsalja. . . Nem szerethet mást, csak téged. . . Emlékszel még csókjára? Tud még valaki úgy csókolni? . . . Ölelted? Emlékszel még ölelésére? Tud még valaki úgy ölelni? . . . Emlékszel a testére? Látod hullámain tarját? azt nem lehet hasonlítani teste fehérségéhez. . . Hát nem érzed husának illatát? Van olyan myrrha, mely versenyezhetne vele? . . . És ez most mind másé. . . Minek engedted kezeid közül? . . . Gyáva vagy, gyöngé vagy. . . nyomorék vagy! . . .

Látod, ha valakit én ölelek, azt ki nem engedem élve ölelésemből. Megfojtom öleléseimmel, hogy másé ne lehessen. . .

És hallottam a tengeri kórus észbontó

Simits György, Szerbia bécsi követe, akinek a mostani konfliktusban fontos szerep jut.

kacagását; tudtam, hogy gyöngeségemet nevetik.

Ugy-e meghiszitek, hogy csoda meg nem örülésem. Ész nélkül öleltem párnámat, sirtam, mint kis gyerek, pihegtem a szenvedélytől, mint a szűz leány, mikor szerelemre gondol. A meleg nyáregy levegő fojtogatott, az élesen világító hold kőrössá tett.

Hirtelen ajtónyílás remegtetett meg. Valaki be akart jönni a szobámba. Lassan, szinte nesztelenül nyitotta meg az ajtót, majd mintha mást gondolt volna, újra visszalépett, úgy, hogy még körvonalait sem láttam meg. Mozdulni nem mertem, félve, hogy csak álmodok és ha megmozdulok, felébredek. Ismét megnyitott az ajtó. Lassu, nesztelen párducléptekkel női alak jött be a szobába, meztelen női alak. Arcát uem láthattam.

Azt hittem, hogy talán a tenger megszánta szenvedésemet és elküldte e egyik asszonyát, hogy kárpótoljon szerelmemért. A hold kísérteties fénye mellett minden tisztán kivehető volt, de minden megnöve, nagyobbak látszott. A női alak testét, mint ezüst fátyol borította el a holdfény, mert az éjjeli vendég nem volt vízió; egyre közelebb jött lihegő járásával. Nem tudom, hogy állhattam meg mozdulatlanul, anélkül, hogy felugorjak, keblemre ölelni, csókokkal borítani. De még akkor is félttem, hogy

a látomás szertefoszlik. Minden izemben remegtem. Forrt bennem a heteken át elfojtott szenvedély, ordított a vágy, mely ölelés után kívánczolt.

Torkom összeszorult az izgalomtól, fejem zuggott, szívem örülten lüktetett. Az alak pedig már ott állott ágyam előtt, éreztem husának illatát, hallottam kebleknek pihegését.

Nem bírtam szenvedélyemmel. Felugrottam és a felém hajoló női alakot hevesen magamhoz öleltem. . . igen, öleltem volna, de karom nem érte át, lesiklott testéről. De a nő megragadott és lázasan magához akart szorítani: — Ifiur, édes ifiur, — kiáltotta rekedt, fuldokló hangon, — ne tessék haragudni, hogy begyűttem.

Reszkető ajka ajkamat kereste, ujjai görcsösen szoritották kezemet. Én pedig ellöktem magamtól utálattal, gyűlölettel a felismert női alakot, a szegény, nyomorék minden leányt, a ki bejött hozzám a szerelmet keltő nyári éjszakán, mert ölelésre vágyott és a kit én nem bírtam megölelni pupja miatt.

A szerencsétlen leány jajongva rohant ki a szobából. Undorral láttam eltűnni csontos, fonnyadt alakját.

Le nem írhatom az éj hátralevő részét. Nyögve, hánykolódva fekdtem ágyamon. Torkom kiszáradt, minden részem fájó tompultság fogta el és úgy zokogtam, mint a beteg gyermek; talán a megsértett leány fájdalmát, talán saját csalódásomat sirattam.

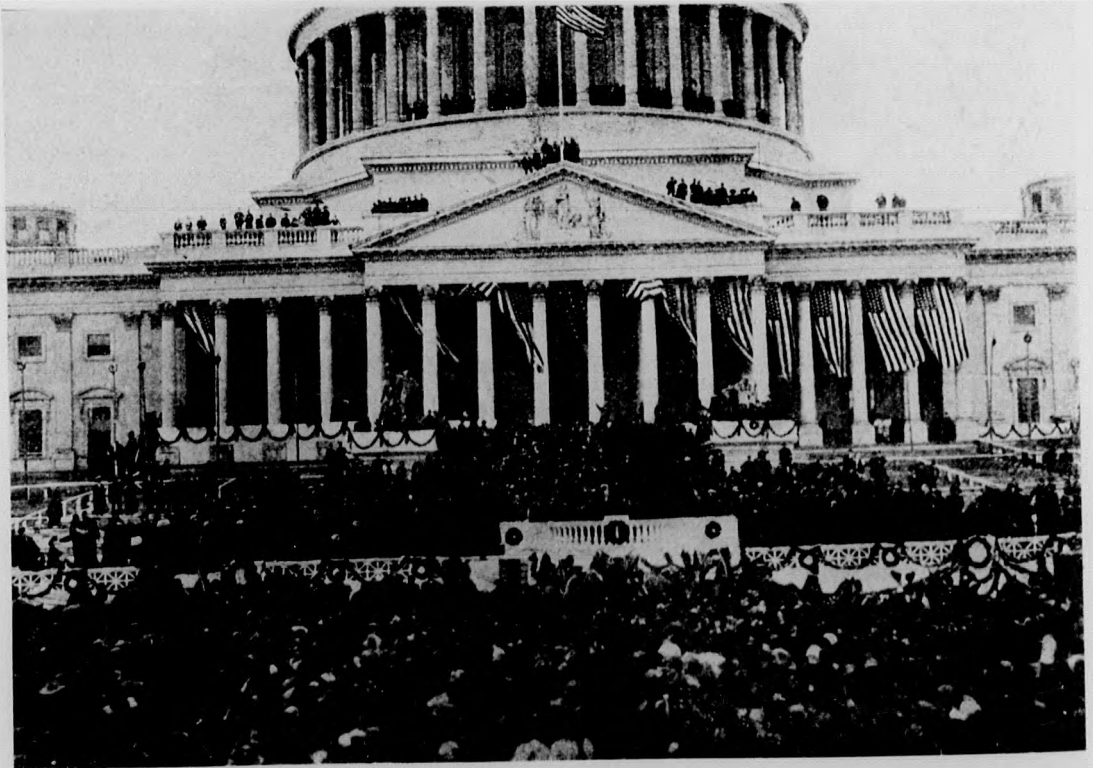
Másnap reggel nagy lőtás futás volt a házban. Ijedt arccal rohant be a lakásadó és könyörgött, hogy menjek ki vele segíteni Marin, a ki ma éjjel megmérgezte magát, gyufaoldatot ivott. Ha nem segíték rajta, meghal. Erőt vettem magamon, kimentem ágyához, hogy valami képen könnyítsek fájdalmán, a míg az orvosi segély megérkezik. Már messziről hallottam a szenvedő rettenetes nyögését. Benyitottam szobájába. Szeme csukva volt, arca még ráncosabb volt, mint rendesen, szinte egészen kék. Alig lehetett felismerni, annyira eltorzult a szenvedéstől.

Lassu hangon szóltam a szobában levőkhöz, hogy hozzanak tejet, az talán könnyít fájdalmán. Megismerte hangomat. Könyörgött, hogy menjek ki a szobából; szó nélkül teljesíttem a kérését.

Rövid a történet. Bevitték a leányt a kórházba, a hol megmentették az életnek. Sohasem láttam viszont.

Találgatták, hogy mi volt a baja, miért akart megválni az élettől, de az igazat nem is sejtették. De ki is gondolhatta, hogy a sértett önértet adta kezébe a mérget, hogy közvetve csaknem én voltam gyilkosa, csupán egyetlen meg nem ölelt ölelés miatt.

Figyelmesen hallatták Márk elbeszélését. Mikor elhallgatott, szólanul, siri csöndben ül

Elnökavató az amerikai Egyesült Államokban. — Mialatt, Taft William, az új elnök leteszi az esküt az alkotmányra, körülbelül egy millió polgár tolong a szenátus épülete körül.

tek mind a négyen a fedélzeten A hold letűnő-félben volt. Valahol messze, napkelet felé világos csikk látszott a tengeren. Hajnalodott. Hűvös szellő lengett át a tengeren.

Mindnyájan felállottak, összevonták felöltőjüket és lementek a hajó belsejébe.

A kísértet.

Ötven-hatvan évvel ezelőtt sokkal rendeztebb élet folyt a láthatatlan világban is. Az asztrál-szellemek, kiket akkor hazajáró lelkeknek hívtunk, nem háborgattak a nap minden szakában, hanem meghuzódva romok közé, temető árkában, kiki a maga helyén, békében sorjára várt. Éjfélől első kakasszóig, ez volt kísértő órájuk. De ettől a joguktól nem foszthatta meg őket a „Fáklya” sem, az a tiz-tizenkét tagból álló lelkes társaság, a mely célul tűzte, hogy természetfölötti dolgok észszerű magyarázata által eltiporja a középkori babonát. Huszonkét éves koromban a Fáklya titkára voltam. Elnökünknek, egy ifju tudósnek lakásán a szellemek órájában rémesnél rémesebb

Napokig hasztalan lestem a postát, nem érkezett egy levél sem. Végre két héttel később, egy októberi reggelen, a mikor atyám irodájában körmögöttem, egy fiatal ember lépett be hozzám.

Névjegyet egy ódivatu, elsárgult kártyát hanyagul íróasztalomra vetette. Cifra dült betűkkel volt ráírva neve: Batestord Edgard s a kártya szélén lakcíme: „Essex, Marshland Grange.”

— Ön elátkozott házat keres, a melyből kiűzné az ott kísértő rémet? — kérdé udvariasan.

— Bocsánat, én a természetfölötti dolgok magyarázatát kutattam.

— A nép eszejárása szerint beszéltem — szabadkozott mosolyogva. — Marshland Grangeet a környék elátkozott kastélynak nevezi. Az együgyű nép éjjelkor kísérteteket lát oda bevonulni. Évek óta lakatlan e ház s babonás híre miatt nem akad vevője. Amint látja, anyagi érdekem kívánja, hogy a birtokom hirneve helyreállíttassék s mégis egy feltételt kell szabnom.

— És az?

— Hogy ön egyedül, barátai kísérete s

Ezek után valóban gyávaságnak tarthatta volna vonakodásomat. Beleegyezésem jeléül jobbomat nyujtottam felé. Batesford ur azonban nem szorított kezet. Szertartásos meghajlással bucsuzott.

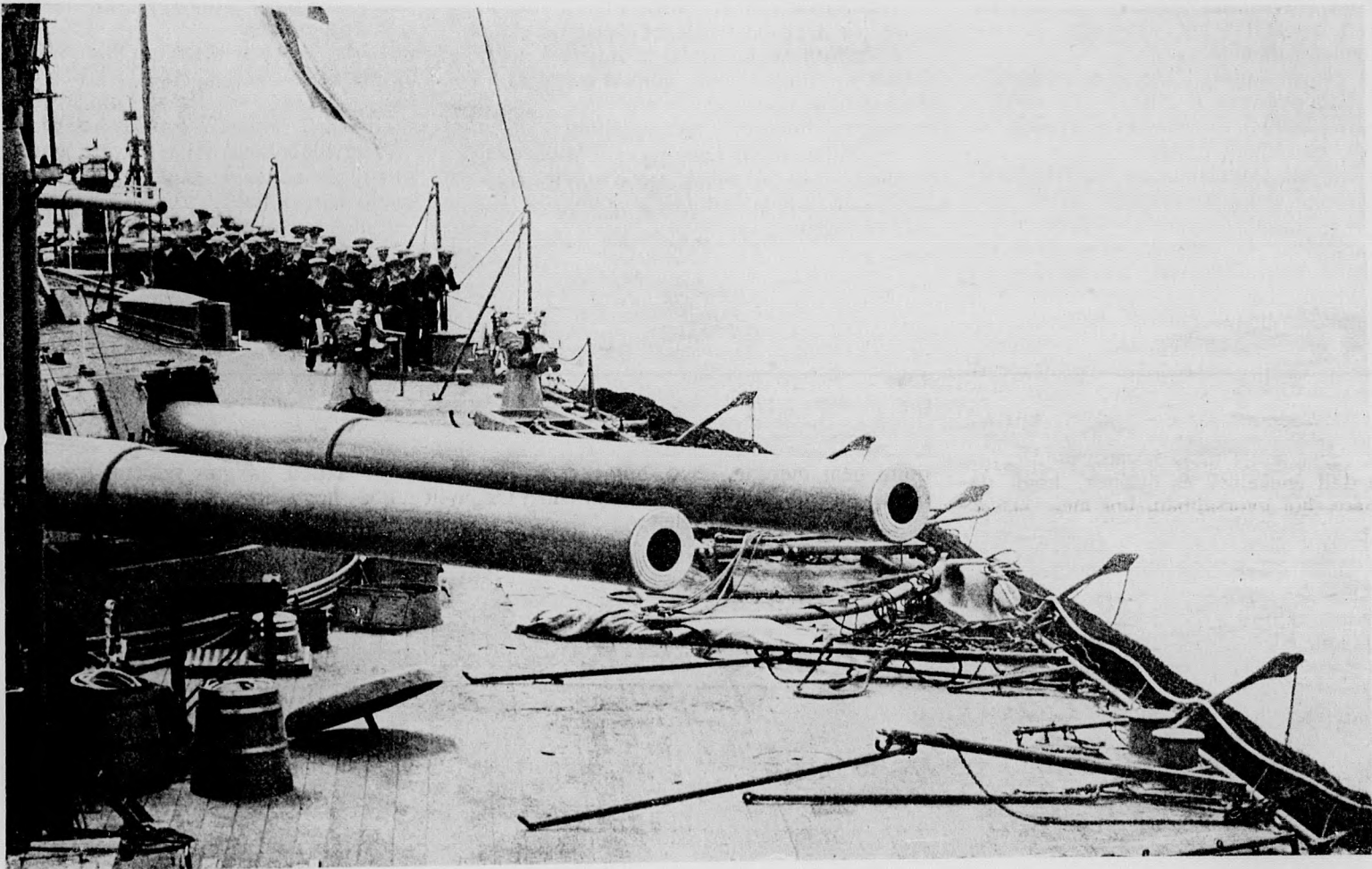
— A viszontlátásra a pályaudvaron, Knight ur.

— A viszontlátásra.

Alig távozott, ismét nyugtalankodni kezdtem. Ki ez a hóbotos ember? Miért nem okolta meg különös kívánságát? Az igazság felderítőinek nem kell titkolódnok. Kalapom után nyultam, hogy utána iramodjak s megmondjam neki, hogy elnökünk beleegyezése nélkül nem utazom. De hátha ezt kibuvónak, bizalmatlanságnak tartja, minthogy valóban nem is lenne más, pedig e gentlemant, a ki tanuk nélkül reám bízta tárcája tartalmát, sérthetné ez az eljárás. S elvégre nem hízog-e, hogy az én éleslátásomban s ítéletemben bizik leginkább?

De bármiképpen nyugtattam is magam, szívem hangosan dobogott, amikor utitársamat hat óra előtt öt perccel a pályaudvaron megpillantottam.

Batesford ur már gondoskodott a jegyek-

A „Bellerophon” ágyú. — Bellerophon Anglia legbüszkébb hadihajója, amely most Portsmouth alatt horgonyoz.

történetekből hámoztuk ki az igazságot, amely azután szembeszökően egyszerűnek, természetesen tetszett. Noha e megfigyéléseket rendszerint lapokban közöltük, működésünk meddő volt, sőt merőn céltévesztett. A babonás közönség minden tudásával felfegyverkezve, mintha bennünket akart volna meggyőzni, erre vallott a leleplezésekre érkezett ellenbizonyítások özöne.

John Toombs pedig, a jelestollu író, a ki el-ellátogatott gyűléseinkre, így incselkedett:

— No bizony, nagy hősiesség is London legnépesebb negyedében, bor és pipaszó mellett tizedmagunkkal kísérteteket pusztítani!

— Hát hol tanyáznak? Vezess oda! — fortyant fel sértődve elnökünk.

— Tegyük közzé az apróhirdetések rovatában: „Kísértet kerestetik!” — indítványoztam.

Barátaim kacagtak bohó ötletemen, de elnökünk helyeselte. Megbizta Toombst, hogy hirdesse lapjában:

„A Fáklya-társaság oly elátkozott házat keres, amelyben a tagoknak alkalmuk nyílik megfigyelni, mi okozza a helyről költött babonás hiedelmet. Az ajánlások a Fáklya titkárnak, Knight urnak címére küldendők.”

tudta nélkül még ma este látogassa meg e helyet, természetesen az én társaságomban.

Bizalmatlanul tekintetem reá.

Mintegy huszonöt éves, sápadt, nyulánk, előkelő külsejű uriember volt. Teljesen borotvált, ami az akkori szakállas világban azonnal szembetűnő. Ruházata kifogástalan, csak feltűnően magas gallérja s a köréje csavart, divatját mult nyakkendő hatott kissé excentrikusan.

— Kalandos vállalatnak tartja? — kérdé, habozásomra célozva. — Ez természetes is. Ön most bizonyára így töpreng: Mily érdekből csalogat engem ez az idegen abba a lakatlan épületbe? Pénzemet akarja? Ugyancsak rosszul választja meg a helyet, kincseimet oda nem vinném magammal s az életem csak nem lehet ujjában.

Tiltakoztam s mosolyogva vágott a szavamba:

— Az ön helyében én is így gondolkoznék. De hogy gyanúját eloszlassam, imé holnapig letétbe helyezek önnél husz guineát. A vonat háf órakor indul, tizkor Marshland Grangebe érkezünk, a kísértetek óráját kastélyomban töltjük s a hajnali vonattal visszatérünk Londonba. Beleegyeznek?

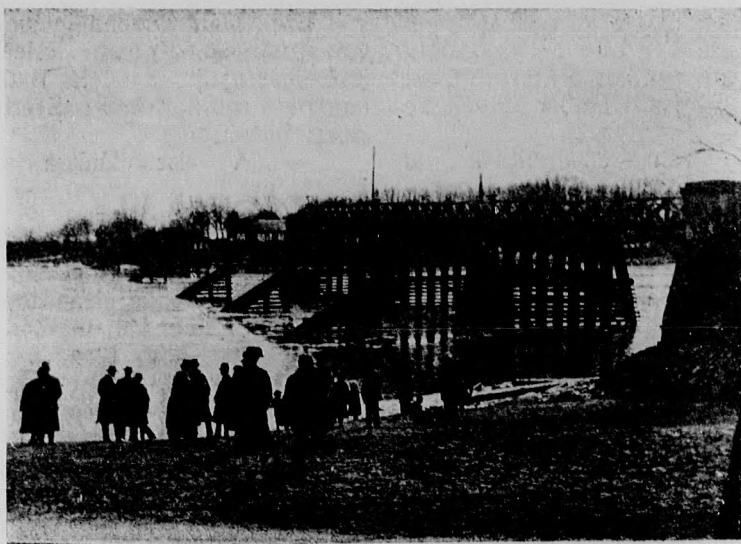
ól, az enyémet is ő váltotta, kijelentvén, hogy vendége vagyok.

Az elsőosztályu fülkében, ahol teljesen egyedül voltunk, hallgatagon huzódott a belső sarokba. Szemei beesettek voltak, arca feltűnően halavány. Némásága nyugtalanított. Hogy szóra birjam, a politikai állapotokról kezdtem beszélni. Szárazon, kelletlenül válaszolt. S mily fonák nézeteket vallott! Ha egy nyolcvanéves aggyastyan ül velem szemközt, kinek lelke már csak a multban él, nem ütközöm meg elvein. De egy huszonöt éves férfitől valóban érthetetlen, hogy folyton a hatvan év előtti időket emlegesse, Pitről, Napoleonról emlékezzék, régi pénznemben számítson, régi értékpapirokat dicsérjen.

Egy vén leány nagynénje nevelhette ilyen konzervatív szellemben, valami félreeső falusi birtokán, állapítottam meg magamban. De zárkózottsága miatt nem mertem családi viszonyai után tudakozódni.

Utitársam így is megelégette már faggatásaimat, mert lapot huzott elő s olvasásba mélyedt.

Halvány, tömörnyomásu lap volt, csak nagynehezen betűzhettem ki címét: „Morning Chronicle”

A szolnoki Tiszahid veszedelme. — A Tiszán lefelé szabadult tutajok összeroncolták a szolnoki Tisza-hidat. Képünkön az összeroncolt hid balparti csonka része látszik.

Lehetetlen! A Morning Chronicle már évekket ezelőtt megszünt. Pedig mai lap, mai dátum, ezernyolcáztvanhárom október tizenkilenc . . .

Nem! Az évszámban tévedtem. Batesford e pillanatban lapozott s így világosan láthatam: ezernyolcszázhat.

Hetven év előtti ujság! Ugyan miért temetkezik ez a fiatal ember a múltba! Ez rejtély, nyomára kell jönnöm. Elővettem a Timest s felajánlottam, cseréljünk ujságot.

Valasz helyett aggódalmasan összehajította lapját és zsebébe csusztatta. Azután felállt, kitékintett.

— Készüljünk, — mondá, — pár perc múlva Netherwoodba érkezünk, onnan átgyalogolunk kastélyomba.

— Csodálom, hogy vonaton jöttünk, — jegyzém meg kiszállás közben, ha ön következetes szokásaiban, bennünket postakocsi hoz ide.

— Ön szivesebben jár e modern közlekedési eszközön — viszonzá kicsinylően, amit így is magyarázhattam: magam ugyan postakocsira ültem volna.

A féőrai gyaloglásunk alatt szerettem volna a kastély rémes legendájáról egyet s más megtudni, de társam fagyos modora megbénította nyelvemet.

Az októberi ködös estén némán haladtunk egymás oldalán. Kísérőm nélkül sohasem akadtam volna a Marshland Grangere. Az elátkozott kastélyokat rendszerint soktornyu, erkélyes, zegzugos épületeknek képzeljük. Batesford háza egy omladozó falu, mohlepet tetejű, földszintes kuria volt. Teljesen elhanyagolt ugyan, ablakainak nagy része törött, alacsony szobái penészszagúak, de hiányoztak a csigalépcsők, fülkék, folyosók, a szellemek szokásos buvóhelyei.

— Ugyan hol húzódnak itt meg a hazajáró lélek? — dévajkodtam, mialatt a házigazda csepegő fagygyertyával világított előttem.

— Most érünk a tanyára. Itt szokott éjfélkor kísérténi.

Egy, a többiekhez hasonló alacsony helyiségbe léptünk. Ez volt az egyetlen butorozott

szoba. Közepén egy asztal, körülötte rozoga bőrszékek. A repedezett fal mellett bőrkerevet. A sarokban heverő rozsdás kályhacső melegebb napokra emlékeztetett, mikor még a fojtó őszi köd tört ablakokon át nem ömlött be, hogy keveredjék a szoba penészes levegőjével.

Batesford ur az asztal közepére helyezte a gyertyát s bőrdíjéből sonkás zsemlyét, két palack bort s poharakat húzott elő. Merev udvariassággal helylyel kínált s töltött.

— Hohó, résen légy, — figyelmeztettem magamat — ez az ember pajkos vagy gonosz szándékból le akar itatni.

A szolnoki Tiszahid veszedelme. — A hidszakadás közepe, amely körülbelül 80 méter.

Bayer Vilmos amatőr-fotóvevő.

Csalódtam. Házigazdám nem unszolt az ivásra. Sőt látszólagos meglepéssel vette tudomásul, hogy nem szeretem a bort. Maga elé helyezte a poharakat s egymásután kihörpintette.

— Helyes, az erős bordeauxi megoldja nyelvét s ezt az órát a kísértet érkezéseig nem töltjük ilyen kísérteties csöndben.

Mert az igazat megvallva, e zord helyiség, a fagygyertya álmos világa, Bates-

ford komorsága szorongó nyugtalansággal töltött el.

Undorodva néztem, hogyan habzsolja a sonkás-zsemlyét. Ilyen falánkul még a ragadozó állat sem eszik. És csodálatos, a tüzes bor, melyet serényen hőpintett, nem élénkítette fel, nem gyult ki fakó arca, szemei egyre bágyadtabbak lettek, az utolsó pohár után pillái lecsukódtak, elaludt. Fájdalmas, vonyítás-szerű horkolásából itélve, nyugtalan álom győzött. A kísértetek fellépéséhez méltó zene lett volna e vonyító hang, de csak nem hallgathatom egy teljes órán át ezt az előjátékot! Rárváltam:

— Ébredjen — Batesford ur, önnek megártott a bor — Egy pillanatra felnyitotta szemét, üveges, kifejezéselén tekintete rémesen meredt rám, majd pillái, mint az ólomfedők leestek s a horkolás folytatódott.

Tehetetlen düh szállott meg, szerettem volna hozzá ugrani, felrázni, de valami démoni gonoszság ült az alvó vonásain, aminek reggel még nyomát sem láttam s ez visszaretentett. Reggel csak izgatott titokzatos lénye, a vonaton megdőbentett, az éjeli órákban iszonyattal töltött el. S ez az érzés percről-percre fokozódott. Ledültem a kerevetre, a fal felé fordulva, hogy ne lássam torz arcát. Le akartam küzdeni azt a delejes erőt, amely felvonzotta tekintetemet. Órámat nézegettem, figyeltem az idő haladását, hogy eltereljem róla gondolatomat. Hasztalan. Öt perccel később ismét talpon vizsgáltam a horkolót.

Mozdulatlanul feküdt székében, mereven kinyújtott lábakkal Araszos gallérján a nyakendő felrecsuszott, bő kabátja meg-megbillent

görcsös lélegzésétől; mellényzsebéből kikanalított az elrejtett ujság.

A Morning Chronicle! Mily ijedten dugta el előlem! Valami titok lappanghat ez alatt, nyomára kell jönnöm!

És legyőzve félelmemet, hozzáléptem s óvatosan kihúztam zsebéből a lapot.

Az ezernyolcszázharminc év események. Hírek Napoleonról s újra róla. Vészkiáltás, összeesküvés a korzikai ellen. Minden betűjében liheg, lángol a bosszu. Az utolsó lapon egy rövidke hír, a lap szélére rótt fekete kereszt tereli reá figyelmemet. A gyertyához hajolva kétszer is átfutom, nem tévedek-e? Nem.

Évszám, név, hely ugyanaz . . . Szentséges Isten!

Lehetséges ez?! Én, a ki két óra óta várok a kísértetre, az egész délutánt ennek társaságában töltöttem!

Batesford Edgárd hatvan évvel ezelőtt huszonöt éves korában itt, e helyen, ez asztal mellett beretvával elrejtette nyakát.

E pillanatban távoli toronyóra tizenkettőt ütött.

Az utolsó kongásra az alvó feje hátrabillent, nyakán egy keskeny véres sáv piroslott.

Rémülten tántorodtam vissza. Kiáltani akartam, torkom összeszorult. Pedig Batesford hátracsuklott fejével már felemelkedett. Az ablakhoz ugrottam, hogy meneküljek; amint fel-

A szolnoki Tiszahid veszedelme. — Az összeroncolt hid jobbparti része, előtérben a kíváncsi szemlélőkkel.

rántottam, egy erős szélroham eloltá a gyertyát De a sötétben is úgy rémlett, Batesford nesztelen léptekkel közeledik felém

Józságotomat teljesen elvesztve, nem fontolgattam a meneküléssel járó veszélyt, a rém elől kiugrottam volna egy toronyszobából is. Szerencsére az alacsony ablakról homokos utra estem s gyorsan felpattanva futottam a legközelebbi csárdáig. Ott vártam meg a hajnali vonat indulását. A csárdás beszélt el, hogy az ő gyermekkorában Marshland Grange utolsó birtokosa kártyaadósság miatt öngyilkossá lett, azóta minden évben, halála évfordulóján hazajár. Felesége ma is világgosságot látott abban a szobában, a hol elmetszette a nyakát. S e hihetetlen badarságot akkor éppen oly sápadtan hallgattam végig, mint felesége, az együgyű parasztasszony.

Másnap este a „Fáklya“ gyűlésén előadtam hátborzongató kalandomat. Kissé enyhébben a valóságnál. Elhallgattam ugyanis, hogy Batesford iránti megmagyarázhatatlan ellen-szenvem később már félelemmé fokozódott, eltitkoltam továbbá menekülésemet, szerényen csak adatok felsorolására szoritkoztam, a leplezés dicsőségét elnökünknek engedve át.

A tagok feszült érdeklődéssel figyeltek szavaimra, csak Tooms, az író mosolygott nyugosan.

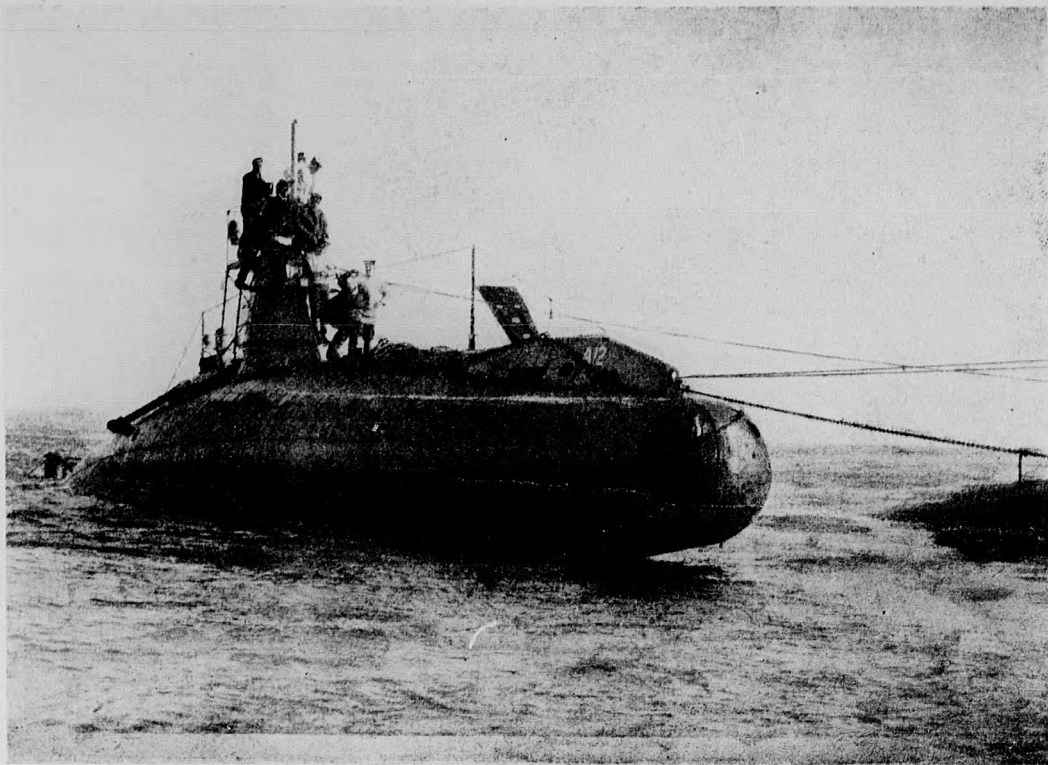
— A legfontosabb a dologban az, Knight ur, hogy ön abban az órában valóban hitt a kísértet létezésében? — kérde végül elnökünk.

— Azt hiszem . . . azaz . . . nos, az én helyemben ama rémes éjféli órában önök is hittek volna.

— Hurrah, megnyertem fogadásomat, — szökkent fel vigan Tooms.

A társaságon zürzavaros lárma, tiltakozás támadt, Tooms érces hangja tulcsengte a zajongókat:

— Knight ur most csak egy negyedrészt vallotta meg a történeteknek. Ez természetes is. Higgadt fővel már ő is kételkedik és simitná, mert röstelli gyávaságát. De azon az elhagyott helyen, Batesford közelében elhagyta józan

Egy tengeralatt járó naszád balesete. — A portsmouthi flottilához tartozó A12, számú tengeralatti hajó gyakorlatozás közben Gosport közelében zátonyra jutott.

ítélőképessége. Akkor, ott bizony nem fejtette meg, hogy a kísérteti komédia egy színész barátom ügyes játéka volt, aki egy hétig a marshlandi csárdában tanulmányozta a kastély réméről szárnyaló meséket, hogy szerepét hűen eljátszhassa. Titokzatos modora, alvása, horkolása szinlelés volt, halványága, a véres sáv: festék. Még a bordeauxit is meghamisítottuk, gondoskodtunk róla, hogy a kísértetek táncát duhajul ne járja. Csak a Knight urnál letétbe helyezett bankjegy nem hamis, amit fogadás fejében elnökünktől nyertem.

Még akkor este leköszöntem titkári állásomról s azóta is pirulok, ha kísértetektől beszélnek.

MATER DOLOROSA.

Bűnös vagyok! . . . Anyám! . . . Bűnös nagyon. És nincs azóta éjjem, nappalom. Bűnös vagyok! Lángzó, vad szenvedélyvel Csókoltam ajkát, arcát, két szemét, Az ajkamon vad eskü hangozék el, Eskü, amely tagadja Istenét . . . Azt esküvém, hogy ő az én világom, Az Istenem! . . . S hogy bűnömül ne rójja Te hozzád esdek . . . Légy vigasztalásom! . . . Könyörülj rajtam Mater Dolorosa! . . .

Bűnös vagyok! . . . És vékezem tovább! . . . Csókkal borítom lába nyomdokát. Imadkozok? . . . Minek? . . . Ha mindhiába! . . . Imadkozom, de hozzá, érte csak. A lelkem Őt, csak Őt imádja, vágyja A míg ez élet végkép megszakad. Könyörödj értem! . . . Kérlek, esdve kérlek . . . Bűnös a lelkem minden gondolatja, Mert szeretem — miként még nem szerettek . . . Könyörülj rajtam Mater Dolorosa! . . .

Hozzád esdek: Oh nyújsd kezéd felém, Míg kialszik a hűnyő lámpatény A mámorom, a melybe mind' befojtom. Mely messze innen, messze elragad 'hogy álmaim, a lelkem rámtaláljon Midőn pihen már minden gondolat . . . De nem! . . . Tovább, tovább, is had gyötörjön, Legyen a lelkem tenger vész' s viharja, Legyen vihar, mely soha meg ne szűnjön! . . . Könyörülj rajtam Mater Dolorosa! . . .

Bűnös vagyok! . . . És banni nem tudom. Lángol, viharzik, fájó bánatom; De két kezem nem kulcsolom imára, Ima a lelkem, melyből dal fakad, A lelkem, a mely egyre hívja, várja, Hogy visszatérjen, újra, vissza csak! . . . Anyám! . . . Könyörödj! Hozzád vissza nékem, Hogy ráleheljem lelkem ajkára És őt ölelve esdjem, esdve kérjem . . . Könyörülj rajtam Mater Dolorosa! . . .

. . . Mozdúl a kép s az oltár lépcséjén Imbolyogva kél derengő égi tény. S az ifjú áll, csak néz — és térdre roskad, Lágy kéz érinti hideg homlokát, Csapzott szőgfürti mind szemére hullnak, Az ajkai az imát mormolák . . . Anyám! . . . Szerettem! . . . Érte éltem! . . . [Érte . . . És elhagyott! . . . Óh elhagyott a csalfa! . . . Jöjj! . . . Vigy magaddal, messze, messze, [messze . . . Könyörülj rajtam . . . Mater Dolorosa! . . .

Thomé József.

Jendrassik Jenő.

Az udvarban.

Könyves Kálmán jogosításával.

Messina ujjáépülése. — A rombadőlt város ideiglenes városháza a községi választások napján.

A megbízás.

Irta: GUY DE MAUPASSANT.

Ebéd után az urak bevonultak a dohányzóba. A beszélgetés váratlan örökségek, bizarr végrendeleti záradékok körül forgott. Le Brument ur, a „mester“, a „híres ügyvéd“ kényelmesen nekítámaszkodott a kandallónak.

— Mintegy hat hónappal ezelőtt — kezdte — haldokló nőhöz hívtak, aki így szólt hozzám: „Uram, sok gondot igénylő, bonyolódott és kissé különös feladattal szeretném önt megbízni. Szíveskedjék elolvasni a végrendeletemet, ott van az asztalon. Ötezer frank tiszteletdíjat ígérek önnek benne arra az esetre, ha fáradsága eredménytelen volna s százezer frankot a siker esetére. Arról van szó, hogy halálom után felkutassa a fiamat.

Láttam, hogy igen jómódu házban vagyok. A pompásan berendezett szoba falait puha szőnyegek borítják, melyek úgy hatottak, mint a szeretetteljes simogatás és melyek oly némáknak látszóttak, mintha magukba szívják a szókat, hogy azokat megfojtsák.

A haldokló beszélni kezdett:

— Ön az első ember, aki tudomást szerez rettenetes esetemről. Önnek, akit a szív és az értelem emberének ismerek, meg kell tudnia a teljes valót, hogy segítségemre lehessen. Hallgasson meg. Egybekeléseim előtt szerelmes voltam egy fiatalemberbe, kinek kérését családom visszautasította, mert vagyontalan volt. Rövid idő múlva hozzáadtak egy igen gazdag férfihoz. Engedelmeskedtem, ahogy jól nevelt leányhoz illik.

Házasságunkból gyermek származott, egy fiu. Néhány év múlva meghalt a férjem.

A férfi, akit szerettem, időközben meg-nősült. Mikor megtudta, hogy özvegygyé lettem, vad fájdalom fogta el amiatt, hogy immár a maga szabadságát eljászotta. Meglátogatott, sirt és zokogott előttem, hogy csaknem megszakadt a szívem. Barátomná lett. Talán nem lett volna szabad fogadnom. De magamra voltam, szomorú és kétségbeesett. Aztán szerettem is őt. Mily kegyetlen néha az élet!

De miért szaporítsam a szót? A férfi a kedvesem lett. Hogy ez mikép jött, nem tudom. Azt hiszem, senki sem szokta tudni!

Szóval, uram, a kedvesévé és boldog lettem tizenkét éven keresztül boldog voltam. Sőt — és ez a legnagyobb bűnöm és legnagyobb gyávaságom — barátnője lettem a feleségének.

Együtt neveltük fiamat, derék, értelmes ifjává neveltük, aki tele volt észszel, akaraterevel, nagy és szép eszmékkal. Így lett a gyermek tizenhét éves.

Csaknem ép annyira szerette az én . . . az én kedvesemet, mint magam, mert mindketten egyforma szeretettel bántunk vele. Szíve mélyéből becsülte s példányképét látta benne,

mert édesanyja odaadó és hű barátjának s a maga gondos gyámjának, védelmezőjének tudta.

Egy este együtt kellett volna vacsoráznunk hármunknak. Vártam kettejüket s azt kérdeztem magamban: vajon melyikük érkezik meg elsőnek. Az ajtó nyílt: barátom érkezett. Kitért karokkal elébesiettem, ő átölelt s hosszú csókot lehelt ajkamra.

Ekkor valami zaj, halk sercegés, egy semmi, egy sejtelmes érzés, amely egy harmadik személy láthatatlan jelenlétét elárulja, meg-rezzentett bennünket. Egyszerre sarkon fordultunk mind a ketten: Jean, a fiam halotthalványan ott állt előttünk.

A rémület borzalmas másodperce volt ez. Mintegy imára összekulcsolt kezemet kinyújtottam fiam felé. De már nem láttam. Kiment.

Görcsös zokogás szorította össze torkomat. Rettentő félelem, a kikerülhetetlen balsors, biztos tudata gyötört s az az iszonyu szégyen, mely ily pillanatban szükségkép kell, hogy eltöltse az anyai szívet.

A férfi zavartan állt ott előttem; nem mert közeledni hozzám, nem mert megszólítani, nem mert érinteni. Végre megszólalt:

— Elmegyek . . . felkeresem . . . megmondom neki . . . megértetem vele . . . szóval, meg kell találnom . . . beszélnem kell vele.

Aztán eltávozott.

Vártam. Magamon kívül vártam egy órahosszat, vártam két óra hosszat, éreztem, hogy szívemben mikép növekszik a félelemnek valami ismeretlen érzése, aminőt a legmegátalkodottabb gonosztevőnek nem kívánnék tíz percig. Hol volt a gyermekem? Mit művelt?

Éjjelkor egy köszölvény levelet hozott kedvesemtől. Még most is kívülről tudom a tartalmát: „Visszatért-e a fia? Én nem tudtam megtalálni. Ideleonn várok, mert ebben az órában nem akarok felmenni.“

Ceruzával ráírtam a levélre: „Jean nem tért vissza. Önnek meg kell őt találnia.“

Aztán vártam egész éjjel. Olyan voltam mint az órült, szerettem volna kiáltani, kifutni az éjbe, levetni magamat a padlóra. És mégsem mozdultam, hanem csak vártam. Vajon mi történhetett? Megkísérletem kitalálni, miközben újabb rémület fogott el arra a gondolatra, hogy találkozhatnak. Vajon mit fognak tenni ebben az esetben? Mit fognak tenni a gyermek?

El tudja-e képzelni az éjszaka borzadalmait, uram?

Ezek az izgalmak ágyba döntöttek. Ideglázt kaptam. Mikor hosszas betegség után megint eszméltre tértem, megláttam ágyam mellett az én . . . az én kedvesemet. Egyedül.

Felkiáltottam:

— Hol a fiam? Hol a fiam?

A férfi nem felelt. Dadogva szóltam:

— Meghalt? Megölte magát?

— Nem — felelt. — Esküszöm, hogy

nem. De a tartózkodása helyét nem tudtam felfedezni.

Ekkor hirtelen elkeseredve, öntudatlanul — az embernek néha vannak ily indokolatlan, haragos kitörései — felkiáltottam:

— Megtiltom önnek, hogy engem mindaddig meglátogasson, míg őt meg nem találta. Távozzék!

És ő távozott.

Egyiküket sem láttam viszont, uram . . . Így élek husz év óta. El tudja-e ön képzelni ezt a létet, ezt a borzasztó bűnhődést, az anyai és az asszonyi szívnek ezt a végtelen, halálos

Márk Lajos.

Női arckép.

Könyves Kálmán jogostásvárával.

kinját? El ez örökös várakozásnak gyötrelmét? De nem . . . ez a várakozás már nem fog sokáig tartani, mert meghalok . . . s meghalok anélkül, hogy egyiküket is viszontláthatnám!

Az egyik, a barátom, husz év óta naponkint ír, de nem engedtem meg neki, hogy felkeressen, mert félttem — a fiamtól. Fiam! Fiam!

Meghalt-e? Él-e? Hol rejtőzik? Távoli tengereken, országokon túl talán, melyeknek még nevét sem tudom. Gondol-e rám? . . . Oh, ha tudná! . . . Mily kegyetlenek is néha a gyermekek! Vajjon fel tudja-e ő fogni, hogy mily rettenetes szenvedésekre kárhoztatót életem delétől annak alkonyáig? Sejt-e, hogy mily forró anyai szeretettel szerettem őt? . . . Nem bánt-e ő velem embertelenül?

Mondja el neki mindazt, uram, amit tőlem hallott s ismétlje előtte végső szavaimat: „Gyermekek, drága gyermekek, ne légy szívtelen az emberekhez. Az élet maga eléggé durva és vad! Drága gyermekek, jusson eszedbe, hogy minő életet élt anyád attól a perctől kezdve, melyben elhagytad. Gyermekek, bocsáss meg neki és most, hogy már meghalt, szeresd, mert rettenetesen megvezekelt bűneért.”

Levegő után kapkodott s szakadozottan és remegve beszélt, mintha fia ott állna előtte.

Azután még hozzátette:

— Mondja meg neki azt is, uram, hogy azt . . . azt a másikat . . . sohasem láttam viszont.

Elhallgatott, de még egyszer összeszedte minden erejét s halk, reszkető hangon így szólt:

— És most kérem, hagyjon el. Egyedül akarok meghalni, ha ők nem lehetnek nálam.

És Le Brument ur hozzátette:

— El is távoztam, uraim, de úgy sirtam a kocsimban, mint egy öleb, hogy a kocsimon nem tudott hovalenni bámulatában.

Tessék már most elgondolni, hogy naponkint történnek ilyen tragédiák!

Nem találtam meg soha a fiut . . . ezt a fiut. Ám tartásuk önök annak, aminek akarják, de én rossz fiunak tartom!

A pápa családja. — A romai katolikus egyház fejének familiája korcsmát vásárolt Treviso mellett. Képünkön látható Parolin Amalia, a pápa unokanövéré, ennek férje: Parolin Giovanni, Boaro Italia és Franceschinó és Beppino, Boaró Italia gyermekei.

Ad un poeta.

— Stecchetti. —

Mért engedsz bánatodnak szabad utat?
Vásári zajban nem kell énekelned.
Hisz nézd, sirásunkon a világ mulat.
Titkold el fájdalmad, ha fáj szerelmed.

Sírójál, de csak belől, hisz lelked fölött
Setteng irigyen barátod szelleme,
S gyilkosod lappanghat a testvér mögött.
Erény?: hazugság, avagy gyermek mese.

S te hagyod, hogy a tömeg megtévesszen!
Hisz az örül, ha látja fájdalmadat,
Hisz hízik, míg te jajgatsz a kereszten; —
Ne reméld poetám, hogy sajnáljanak.

Hazudj! És nevető álarcod rejtse,
Hogy fájdalom is vonaglik alatta,
Ostoba vagy te, ha nem hazudsz egyre.
Az igazság ma a Sátán hatalma.

Vieni Nerina . . .

— Stecchetti. —

Jer vidoran, édesen
Ölembé Nerinám,
Hadd lássam szép szemedet,
Hogy szerelmet kíván.

Jer, s két puha karoddal
Kulcsold át a nyakam,
S hadd simuljak arcommal
Kebledre lázasan.

Nyiljanak meg az egek,
Lángoljon föld méhe,
S tört világok tűnjenek
Foszlott semmisségbe;

Nem bánom én Nerinám;
Csókolhassam ajakod:
S betöltve a vágyak,
Es szemébe kacagok
Istennek, halálnak.

Sikabonyi Antal.

Papp Henrik

Esküszünk

Könyves Kálmán jószólásával.

A szükséges rossz.

— Ah! — szólt sóhajtva Jeanne grófné, — én is megcsaltam a férjemet. Az igaz, hogy rettegve és szomoruan, de megtettem, mert elkerülhetetlen volt. Oly szívesen hü maradtam volna hozzá esküvőnk napjától a halálomig! De ő maga volt az, aki nem akarta, vagy helyesebben a sors, az ősrégi fátum, a körülményeknek az a láncolata, mely bennünket ellenállhatatlanul ragad a rossz felé. Nem hiszem, hogy leit volna nő, aki férjét jobban szerette volna, mint én. Ha eltávozott mellőlem, minden gondolatom elkísérte utjára s szívemen halálos szomorúság vett erőt.

Midőn esküvőnk után, egy augusztusi estén, nászutra indultunk, vonatunk a csillagok között látszott száguldani s az esti csillag remegése összevegyült szívem remegésével. Csodaszép idők következtek. Valóban mindaz, amit a régi költők a szerelem üdvéről valaha daloltak, megvalósulni látszott.

Robert is szeretett engem — a maga módja szerint. Több hónapra keresztül hü is maradt hozzám. Ezt nem az őszön sugta meg nekem, hanem a bizonyosság, mert folyton mellettem volt. Bizonyára azután is szeretett, de már nem azzal a szenvedéllyel és áhatatossággal mint azelőtt.

A második év leteltével megcsalt engem, s én ezt tudtam. Szórakozottsága és nyugtalan tekintete elárulta. Tudtam, s keservesen szenvedtem miatta, de meg akartam őrizni nyugalmamat s ezt mondtam magamnak, hogy ez elkerülhetetlen s különben is előre láthatam.

Igen, előre láttam. Tudtam, hogy Robert nem maradhat hü, mert jobban ismertem természetét, mint ő maga. Esküi nem tévesztettek meg, bár ezeket jóhiszeműen és a megtartás szándékával hangoztatta.

Hogy egykor ütni fog az óra, melyben szoknyavadász hajlamait követni fogja — senki sem tudta bizonyosabban, mint én. És csakugyan ütött — előbb, mint vártam volna.

Fájdalommal, de belenyugodtam sorsomba. Gondosan elrejtettem gyanumat és igyekeztem legyőzni féltékenységemet, elnyomni szenvedésemet, mert bizonyos voltam benne, hogy életem még szépre fordul. Láttam, hogy a férjem még mindig szeret és magasan föléje helyez a többieknek.

Én hü maradtam hozzá, nemcsak a szó valódi értelemben, hanem gondolatban is. Lelkemben árnyéka sem élt a bosszunak. Nem gyűlöltem és nem haragudtam rá, csak néha fogott el a rettegés láza s ilyenkor az az érzelmem volt, hogy áldozati bárány vagyok, melynek torkán a kés.

Csupán egy gondolat tetszett elviselhetőnek. Az, hogy egyszer megláthatnám őt egy vetélytársam karjai közt s tanuja lehetnék annak, mikor csókot cserélnek. Ettől úgy rettegtem, hogy többször meg akartam neki mondani: Vigyázz, légy éber és óvatos, mert ha egyszer tetten érlek!

Am nem mondtam ki e szavakat soha, Az asszonynak nem szabad bevallani soha, hogy tud férje csalásairól, amelyeket megbocsát. A férfi eltalálhatja sejtetheti, hogy eljárása nem titok a nő előtt, de nem szabad, hogy bizonyos legyen róla. Ez a nyitja az asszonyi méltóságnak.

* * *

Az 1897. év nyarát a passerosesi kastélyban töltöttük. Gyönyörű, vadregényes hely ez. Parkjában ligetek, árnyas fasorok, tavak váltakoznak.

Itt találkozott Robert Janores asszonnyal, ennek kicsiny, légies alakjával és gyöngé, ellenállást nem ismerő szívével. Az asszony úgy siklott végig a kastély folyosóin, mint a zsákmányra leső párduc s ilyenkor szemei foszforos fényben égtek.

Ez a kaland a legkinosabb hatást tette rám valamennyi közt mert Janores asszony épen nem titkolta vonzalmát, s tekintete, taglejtései, egész viselkedése árulója lett viszonyának.

Felvé kerültem s boldog voltam, ha egy-magamra maradhattam szobámban.

Nagy ég! Minden óvtosságom hiábavaló volt. Egy délután mégis tetten értem őket. Épen áthaladtam egy homályos folyosón, mikor annak végén megláttam férjemet és szeretőjét, átkarolva tartották egymást és Robert ajkai Janores asszony csókjait itták.

Kezemet szívemre szoritottam, mintha tör-szurás ért volna.

* * *

Sokáig némán szenvedtem, azután mindjobban megérlelődött bennem az elhatározás,

hogy a férjemet megcsalom Sötét harag, maró bosszuvágy s az igazság szomja nem hagyott pihennem.

A bosszuállás nem volt nehéz, mert a körülmények kedveztek. Janores asszony férje, mint az nem volt titok előttem, szerelmes volt belém. Csak egy szót kellett előtte kiejtenem s egy délután, mikor mindenki kint járt a szabadban, szomoruan, fájdalmasan és azzal az érzéssel, mintha mütetre mennék, megjelentem a találgán.

Áldozatom nem volt hiába. Gyűlöletem eltűnt, haragom csillapult, s nem marad belőle más, mint egy mélabus, fájdalmas, mégis édes érzés, melylyel elviselem ferjem csapódárságát.

Három kis szó.

Ha összetűz legény s lány,
Ki híven szeretett,
Két szívet mintha érne
Fagyasztó lehetet.

Borzongnak, mintha szélvész
Jár át a fenyvesen,
De egyikük se mondja
Bocsáss meg kedvesem!

Büszkék, hogy ezt kiejtsék
S daccal lázong a vér,
És szótlán két bohó szív
Egymás elől kitér.

Bolyongnak a világban
S keresnek új szívet.
De sár csak, mit elébük
A sorshullám kivet.

Bolygnak csüggedve, búsan
S hajuk is már deres.
Két szív, egymáshoz illő,
Két új szívet keres.

Mindegyik érzi késve
Hogy akkor tévedett,
Hogy daczból összezuzott
Egy tiszta életet.

Könyes párnán nem egyszer
Két tört szív felriad. —
Szétfoszlott szép remények,
Három kis szó miatt!

Felcki Sándor.

Knopp Imre.

Hálókötők.

Könyves Kálmán jogostásával.